תלמוד ירושלמי · סדר מועד

תלמוד ירושלמי יומא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תלמוד ירושלמי יומא

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תלמוד-ירושלמי-יומא/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 11
הלכה ג 12
הלכה ד 12
הלכה ה 13
הלכה ו 14
הלכה ז 14
הלכה ח 14
פרק ב 15
הלכה א 15
הלכה ב 18
הלכה ג 20
הלכה ד 20
פרק ג 22
הלכה א 22
הלכה ב 22
הלכה ג 23
הלכה ד 24
הלכה ה 24
הלכה ו 25
הלכה ז 27
הלכה ח 29
הלכה ט 30
פרק ד 32
הלכה א 32
הלכה ב 34
הלכה ג 34
הלכה ד 35
הלכה ה 36
הלכה ו 37
פרק ה 38
הלכה א 38
הלכה ב 40
הלכה ג 42
הלכה ד 42
הלכה ה 45
הלכה ו 46
הלכה ז 47
פרק ו 48
הלכה א 48
הלכה ב 50
הלכה ג 51
הלכה ד 52
הלכה ה 53
הלכה ו 53
הלכה ז 55
פרק ז 56
הלכה א 56
הלכה ב 57
הלכה ג 58
פרק ח 60
הלכה א 60
הלכה ב 62
הלכה ג 62
הלכה ד 65
הלכה ה 65
הלכה ו 66
הלכה ז 67

פרק א

הלכה א

משנה: שִׁבְעַת יָמִים קוֹדֶם לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מַפְרִישִׁין כֹּהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכַּת פַּרְהֶדְרִין וּמַתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו שֶׁמָּא יֵאָרַע בּוֹ פְּסוּל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף אִשָּׁה אַחֶרֶת מַתְקִינִין לוֹ שֶׁמָּא תָּמוּת אִשְׁתּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ. בֵּיתוֹ הִיא אִשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ חֲכָמִים אִם כֵּן אֵין לַדָּבָר סוֹף׃

הלכה: שִׁבְעַת יָמִים קוֹדֶם לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים כול׳. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה. אֵילּוּ שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּילּוּאִים. צִוָּה יְי. לַדּוֹרוֹת. לַעֲשׂוֹת. זֶה שְׁעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שְׁעִיר שֶׁלְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי בָּא. לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם. כַּפָּרָה שֶׁהִיא כְזוֹ. מָה זוֹ כַפָּרַת אַהֲרֹן עַצְמוֹ כַּפָּרַת בָּנִים עַצְמָן. אַף זוֹ כַפָּרַת אַהֲרֹן עַצְמוֹ כַּפָּרַת בָּנִים עַצְמָן.

רִבִּי יוֹנָה בְשֵׁם בַּר קַפָּרָא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַיּוֹם הַזֶּה. אֵילּוּ שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּילּוּאִים. צִוָּה יְי. זוֹ שְׁרֵיפַת הַפָּרָה. נֶאֱמַר כָּאן צִוָּה יְי. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן זֹאת חוּקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְי לֵאמֹר. לַעֲשׂוֹת. זֶה שְׁעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שְׁעִיר שֶׁלְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. כַּהִיא דְאָמַר רִבִּי בָּא. לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם. כַּפָּרָה שֶׁהִיא כְזוֹ. מָה זוֹ כַפָּרָה שֶׁאֵינָהּ כְּשֵׁירָה אֶלָּא בְכֹהֵן גָּדוֹל. אַף זוֹ כַפָּרָה שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא בְכֹהֵן גָּדוֹל.

מַה בֵּין כֹּהֵן הַמְשׁוּחַ אֶת הַפָּרָה לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. שֶׁזֶּה אַפְרְשָׁתוֹ בְטַהֲרָה וְאֵין אֶחָיו הַכֹּהֲנִים נוֹגְעִין בּוֹ. וְזֶה אַפְרָשָׁתוֹ בְקִדּוּשָׁה וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים נוֹגְעִין בּוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ יְלִיף לָהּ מִן הָדֵין קְרֵיְיא [שֶׁמַּעֲלָה הִיא בְפָרָה. סִילְסוּל הִיא בְפָרָה. נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּבַר קַפָּרָא דְלָא יְלִיף לָהּ מִן קְרֵיְיא] לָמָּה כָאן נוֹגְעִין וְכָאן אֵין נוֹגְעִין. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר אָדָא. שֶׁלֹּא יְטַמְּאוּ אוֹתוֹ אֶחָיו הַכֹּהֲנִים. [וְלֹא כָךְ אֵינוֹ טָמֵא מַחֲמַת הַזְּיָיתוֹ.] אָמַר רִבִּי בּוּן. אַף בַּר קַפָּרָא אִית לֵיהּ מִשּׁוּם מַעֲלָה הִיא בְפָרָה. סִילְסוּל הִיא בְפָרָה.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. אִי מַה אֵיל הַמִּילּוּאִים מְעַכֵּב אַף שְׁעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְעַכֵּב. וְהוּא מְקַבֵּל מִינֵּיהּ. [מִן מַה דְּמַר רִבִּי מָנָא. וּתְמִיהַּ אֲנִי הֵיךְ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מְתִיב קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְהוּא מְקַבֵּל מִינֵּיהּ]. וִיתִיבִינֵיהּ. לֹא מָצָאנוּ דָּבָר מְעַכֵּב לְמֵד מִדָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב. וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב לְמֵד מִדָּבָר שֶׁהוּא מְעַכֵּב. מָלַק וְהִקְטִיר. מַה מְלִיקָה בְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ אַף (מְלִיקָה) [הַקְטָרָה] בְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ. מְלִיקָה מְעַכֶּבֶת. אֵין הַקְטָרָה מְעַכֶּבֶת. תָּמִיד [וְתָמִיד]. נֶאֱמַר תָּמִיד בַּחֲבִיתִין וְנֶאֱמַר תָּמִיד בְּלֶחֶם הַפָּנִים. מַה [וְתָמִיד הָאָמוּר בַּחֲבִיתִין שְׁנֵים עֶשְׂרֵה אַף תָּמִיד הָאָמוּר בְּלֶחֶם הַפָּנִים שְׁנֵים עָשָׂר.] לֶחֶם

הַפָּנִים מְעַכֵּב. (אַף) [אֵין] חֲבִיתִּין מְעַכֶּבֶת. לְקִיחָה לְקִיחָה. נֶאֱמַר לְקִיחָה בְּמִצְרִים וְנֶאֱמַר לְקִיחָה בְּלוּלָב. [מַה לְקִיחָה הָאָמוּר בְּמִצְרַיִם אֶגוּדָה. אַף לְקִיחָה הָאָמוּר בְּלוּלָב אֶגוּדָה.] לוּלָב מְעַכֵּב. מִצְרַיִם אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת. הֲרֵי מָצָאנוּ דָּבָר מְעַכֵּב לְמֵד מִדָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב. וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב לְמֵד מִדָּבָר מְעַכֵּב.

הָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַקְשֵׁי לָהּ. מִן הֵן מַיְיתֵי לָהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. כְּהָדָא דְתַנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקּוֹדֶשׁ. בָּאמוּר בָּעִנְיָן. מָה אָמוּר בָּעִנְיָן מַפְרִישִׁין אוֹתוֹ כָּל שִׁבְעָה וְעוֹבֵד כָּל שִׁבְעָה וּמְחַנְּכִין אוֹתוֹ כָּל שִׁבְעָה. אַף זֶה מַפְרִישִׁין אוֹתוֹ כָּל שִׁבְעָה וְעוֹבֵד כָּל שִׁבְעָה וּמְחַנְּכִין אוֹתוֹ כָּל שִׁבְעָה. וְכִי אָמוּר הוּא בָּעִנְיָן. אֶלָּא מִכְּיוָן שֶׁמִּיתַת בְּנֵי אַהֲרֹן אֲמוּרָה בָּעִנְיָן וְלֹא מֵתוּ אֶלָּא בְּמִילּוּאִין כְּמִי שֶׁהוּא אָמוּר בָּעִנְיָן. וְלֵית סוֹפֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדֵין קְרִיָא. אֶלָּא כְּאִינַּשׁ דִּשְׁמַע מִילָּה וּמַקְשֵׁי עֲלָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד יְיָ עַל הַר סִינַי. מַה מֹּשֶׁה לֹא נִכְנַס לִפְנַיי לִפְנִים עַד שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ בֶּעָנָן כָּל שִׁבְעָה. אַף אַהֲרֹן לֹא נִכְנַס לִפְנַיי לִפְנִים עַד שֶׁנִּתְרַבֶּה בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה כָּל שִׁבְעָה.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. לְמָה מִיתַת בְּנֵי אַהֲרֹן אֲמוּרָה בָּעִנְיָן וְלֹא מֵתוּ אֶלָּא בְּמִילּוּאִים. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. בְּנֵי אַהֲרֹן בְּאֶחָד בְּנִיסָן מֵתוּ. וְלָמָּה הוּא מַזְכִּיר מִיתָתָן בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. לְלַמְּדְךָ שֶׁכְּשֵׁם שֶׁיּוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל כָּךְ מִיתָתָן שֶׁלְּצַדִּיקִים מְכַפֶּרֶת עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר בִּינָה. לָמָּה סָמַךְ הַכָּתוּב מִיתַת מְרִים לְפָרָשַׁת פָּרָה. לְלַמְּדְךָ שֶׁכְּשֵׁם שֶׁאֵפֶר פָּרָה מְכַפֶּרֶת עַל יִשְׂרָאֵל כָּךְ מִיתָתָן שֶׁלְּצַדִּיקִים מְכַפֶּרֶת עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי שָׁלוֹם. לָמָּה סָמַךְ הַכָּתוּב מִיתַת אַהֲרֹן לְשִׁיבּוּר הַלּוּחוֹת. לְלַמְּדְךָ שֶׁמִּיתָתָן שֶׁלְּצַדִּיקִים קָשָׁה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּשִׁיבּוּר לוּחוֹת.

כְּתוּב וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֵרוֹת בְּנֵי יַעֲקָן מוֹסֵרָה שָׁם מֵת אַהֲרֹן. וְכִי בְּמוֹסֵירָה מֵת אַהֲרֹן. וַהֲלֹא בְּהֹר הָהָר מֵת. הָדָא הוּא דִכְתִיב וַיַּעַל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן [הֹר הָהָר] עַל פִּי יְיָ וַיָּמָת שָׁם. אֶלָּא מִכְּיוָן שֶׁמֵּת אַהֲרֹן נִסְתַּלְּקוּ עֲנָנֵי הַכָּבוֹד וּבִקְשׁוּ הַכְּנַעֲנִים לְהִתְגָּרוֹת בָּם. הָדָא הוּא דִכְתִיב וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עֲרָד יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָּא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל. מָהוּ דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים. כִּי מֵת הַתַּייָר הַגָּדוֹל שֶׁהָיָה תָּר לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ. וּבָאוּ וְנִתְגָּרוּ בָהֶם. וּבִקְשׁוּ יִשְׂרָאֵל לַחֲזוֹר לְמִצְרַיִם וְנָסְעוּ לַאֲחוֹרֵיהֶן שְׁמוֹנָה מַסָּעוֹת. וְרָץ אַחֲרָיו שִׁבְטוֹ שֶׁלְּלֵוִי וְהָרַג מֵהֶן שְׁמוֹנָה מִשְׁפָּחוֹת. אַף הֵם הָרְגוּ מֵהֶן אַרְבַּע. לְעַמְרָמִי לִיצְהָרִי לַחֶבְרוֹנִי לָעֻוזִּיאֵלִי. אֵימָתַי חָזְרוּ. בִּימֵי דָוִד. הָדָא הוּא דִכְתִיב יִפְרַח בְּיָמָיו וְרֹב שָׁלוֹם עַד בְּלִי יָרֵחַ. אָמְרוּ. מִי גָרַם לָנוּ לַדָּמִים הַלָּלוּ. אָמְרוּ. עַל שֶׁלֹּא עָשִׂינוּ חֶסֶד עִם אוֹתוֹ הַצַּדִּיק. וְיָשְׁבוּ וְקִשְׁרוּ

הֶסְפִּידוּ וְנִמְלוּ לַצַּדִּיק חֶסֶד. וְהֶעֱלָה עֲלֵיהֶן הַמָּקוֹם כְּאִילּוּ מֵת שָׁם וְנִקְבַּר שָׁם וְנִמְלוּ לַצַּדִּיק חֶסֶד.

רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. עֶשְׂרִית הָאֵיפָה וּמִכְנָסַיִם מְעַכְּבִין. מַה טַּעֲמָא. זֶה וָזֶה עֲשִׂיָּיה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה. כָּל הָאָמוּר בַּפָּרָשָׁה מְעַכֵּב. וְאַתְיָיא כַּיי דָּמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. זֶה הַדָּבָר וְזֶה הַדָּבָר. אֲפִילּוּ קְרִיַּית הַפָּרָשָׁה מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל הַמְעַכֵּב לַדְּוֹרוֹת מְעַכֵּב כָּאן. [וְכָל שֶׁאֵין מְעַכֵּב לַדְּוֹרוֹת אֵינוֹ מְעַכֵּב כָּאן]. מָה אִית לֵיהּ. סְמִיכָה וּשְׁיֵרֵי דְמִים שֶׁאֵינָן מְעַכְּבִין לַדְּוֹרוֹת מְעַכְּבִין כָּאן. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. צִיץ וּמִצְנֶפְתּוֹ שֶׁלְּאַהֲרֹן קוֹדֶם לְאַבְנִיטָן שֶׁלְּבָנִים. יְהוּדָה בְּרִיבִי אוֹמֵר. וְחָגַרְתָּ אוֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו. אָמַר רִבִּי אִידִי. הָדָא דְאַתְּ אָמַר לְמִצְוָה. אֲבָל לְצִיווּי וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו וַיִּרְחַץ אוֹתָם בַּמַּיִם. וְאַחַר כָּךְ וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַכֻּתֹּנֶת. וְאַחַר כָּךְ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו וַיַּלְבִּישֵׁם כֻּתֳּנֹת.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי. פָּשַׁט הוּא לָן שֶׁבְּחֻלּוּק לָבָן שִׁימֵּשׁ מֹשֶׁה בִּכְהוּנָה גְדוֹלָה. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר יוּדָן וְתַנֵּי לָהּ. כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּילּוּאִים הָיָה מֹשֶׁה מְשַׁמֵּשׁ בִּכְהוּנָה גְדוֹלָה וְלֹא שָׂרַת שְׁכִינָה עַל יָדָיו. וְכֵיוָן שֶׁלָּבַשׁ אַהֲרֹן בִּגְדֵי כְהוּנָה גְדוֹלָה וְשִׁימֵּשׁ שָׂרַת שְׁכִינָה עַל יָדָיו. מַה טַּעַם. כִּי הַיּוֹם יְיָ נִרְאָה אֲלֵיכֶם.

רִבִּי יוֹסֵה בַּר חֲנִינָה בָּעֵי. עֶשְׂרִית הָאֵיפָה הֵיאַךְ קְרֵבָה. (חֲצָיִים) [חֲצָיֵיהּ] קְרֵיבָה אוֹ שְׁלֵימָה קְרֵבָה. מִן מַה דִכְתִיב וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד. [מִלַּמֵּד] שֶׁלֹּא בָא עִמּוֹ אֶלָּא לְלַמֵּדוֹ עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטוֹרֶת. הָדָא אָמְרָה. חֲצָיִים קְרֵבָה. אֵין תֵּימַר. שְׁלֵימָה קְרֵבָה. נִיתְנֵי. עַל מַעֲשֵׂה קְטוֹרֶת וְעַל עֲשִׂירִית הָאֵיפָה. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר יוּדָן. וְלֹא בָעֲבוֹדוֹת שֶׁבִּפְנִים אֲנָן קַיָּימִין. כְּבָר לִימְּדוֹ עֲבוֹדוֹת שֶׁבַּחוּץ.

מִילּוּאִים מָה הָיוּ. קְרֻבַּן יָחִיד [אוֹ] קְרֻבַּן צִיבּוּר. מִן מַה דִכְתִיב וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הָאַיִל. הָדָא אָמְרָה. קָרְבַּן יָחִיד. וְהַתַּנֵּי. קָרְבַּן צִיבּוּר. אָמַר רִבִּי אִידִי. נִתְנַדְּבוּ צִיבּוּר וּמְסָרוּם לָהֶם. מִילּוּאִים מֵאֵיכָן לָמְדוּ. מִן הַקָּרְבָּנוֹת אוֹ מִמַּעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. אֵין תֵּימַר. מִן הַקָּרְבָּנוֹת. הַלַּיְלָה הוֹלֵךְ אַחַר הַיּוֹם. אֵין תֵּימַר. מִמַּעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה. אֵין תֵּימַר. מִן הַקָּרְבָּנוֹת. לַיְלָה אַחֲרוֹן אֵין לוֹ יוֹם. אֵין תֵּימַר. מִמַּעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. יוֹם רִאשׁוֹן אֵין לוֹ לַיְלָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵילּוּ מוֹשְׁכִין וְאֵילּוּ מַנִּיחִין. וְטִפְחוֹ שֶׁלּוֹזֶה בְּצַד טִפְחוֹ שֶׁלָּזֶה שֶׁנֶּאֱמַר לְפָנַי תָּמִיד. מַתְנִיתָא דְרִבִּי מֵאִיר. מִדְּרִבִּי יוֹחָנָן מוֹדֶה רִבִּי מֵאִיר שֶׁאִם פִּירְקוּ אֶת הַיִּשְׁנָה בַּשַּׁחֲרִית וְסִידְּרוּ אֶת הַחֲדָשָׁה בֵּין הָעַרְבַּיִם אַף זוֹ הָיְתָה תָּמִיד. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אַף אֵילּוּ נוֹטְלִין וְאֵילּוּ מַנִּיחִין אַף זוֹ הָיְתָה תָּמִיד. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִישִׁיבַת אַהֲרֹן וּבָנָיו לָמַד רִבִּי יוֹסֵי. כְּמָה

דְתֵימַר. בִּישִׁיבַת אַהֲרֹן וּבָנָיו צָרִיךְ שֶׁיִּמְסוֹר יוֹם לַלַּיְלָה וְלַיְלָה לַיּוֹם. וְהָכָא צָרִיךְ שֶׁיִּמְסוֹר יוֹם לַלַּיְלָה וְלַיְלָה לַיּוֹם. רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵה אָמַר. מִכַּיוָן שֶׁמָּסַר יוֹם לַלַּיְלָה דַּייוֹ. מָה אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף בִּישִׁיבַת אַהֲרֹן וּבָנָיו. מָה אִין תַּמָּן שֶׁכָּתוּב בּוֹ תָּמִיד אַתְּ אָמַר. מִכַּיוָן שֶׁמָּסַר יוֹם לַלַּיְלָה דַּייוֹ. כָּאן שֶׁאֵין כָּתוּב בּוֹ תָּמִיד לֹא כָל שֶׁכֵּן. אַשְׁכַּחַת אָמַר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן הָיָה שָׁם שֶׁבַע עֲמִידוֹת וְשִׁשָּׁה פֵּירוּקִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף הָיָה שָׁם אַרְבַּע עֶשְׂרֵה עֲמִידוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פֵּירוּקִין. תַּנֵּי. כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּילּוּאִים הָיָה מֹשֶׁה מוֹשֵׁחַ אֶת הַמִּשְׁכָּן וּמַעֲמִידוֹ וּמְפָרְקוֹ וְסוֹדֵר עָלָיו אֶת הָעֲבוֹדוֹת. וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי הֶעֱמִידוֹ וְלֹא פֵּירְקוֹ. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יוּדָה אָמַר. אַף בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי הֶעֱמִידוֹ וּמְשָׁחוֹ וּפֵירְקוֹ. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַקָּמַת הַלַּיְלָה פְּסוּלָה לָעֲבוֹדַת הַיּוֹם. אַשְׁכַּחַת אָמַר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן כְּרִבִּי יוֹסֵה בֵּרִבִּי יוּדָה הָיָה שָׁם אַרְבַּע עֶשְׂרֵה עֲמִידוֹת וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר פֵּירוּקִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף כְּרִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יוּדָה הָיָה שָׁם עֶשְׂרִים וְאַחַת עֲמִידוֹת וְעֶשְׂרִים פֵּירוּקִין.

מְנַיִין לַפֵּירוּקִין. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. וַיְהִי בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן. בַּיּוֹם שֶׁכָּלוּ הֲקֵמוֹתָיו. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה יְי וגו'. וְלֹא כְבָר תַּנִּיתָהּ חָדָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְחָדָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ.

בַּשְׁמִינִי. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. נִמְשַׁח. וְאִית תַּנֵּיי תַנֵּי. לֹא נִמְשַׁח. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. נִתְפַּרֵק. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. לֹא נִתְפַּרֵק. אָמַר רִבִּי חָנִין. פִּשַּׁט הוּא לָן. מָאן דְּאָמַר. נִמְשַׁח. נִתְפַּרֵק. וּמָאן דְּאָמַר. לֹא נִמְשַׁח. לֹא נִתְפַּרֵק. מָאן דְּאָמַר. נִמְשַׁח. נִיחָא. דִּכְתִיב וַיִּמְשָׁחֵם. וּמָאן דְּאָמַר. לֹא נִמְשַׁח. מַה מְקַיֵּים וַיִּמְשָׁחֵם. מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילּוּ שֶׁהוּא מְחוּסָּר מְשִׁיחָה וּמְשַׁחְתֶּם אוֹתוֹ. מָאן דְּאָמַר. נִתְפַּרֵק. נִיחָא. דִּכְתִיב שִׁבְעַת יָמִים יְכַפְּרוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ. מָאן דְּאָמַר. לֹא נִתְפַּרֵק. מַה מְקַיֵּים שִׁבְעַת יָמִים יְכַפְּרוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ. כַּפָּרָה שֶׁהִיא בַדָּם. כְּהָדָא דְתַנֵּי. עַל זֶה וְעַל זֶה הָיוּ מַזִּין עָלָיו מִכָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם כְּדֵי שֶׁיְּכַנְסוּ הַמַּיִם תַּחַת הַדָּם. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. תַּחַת הַדָּם וְתַחַת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה.

פִּירֵשׁ בֶּן בַּתִּירָה. שֶׁמָּא יָבוֹא עַל אִשְׁתּוֹ נִידָּה וִידָּחֶה כָּל שִׁבְעָה. וְיִשְׂרָאֵל חֶשׁוּדִין עַל הַנִּידּוֹת. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. הָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם הַטָּהוֹרָה. אָמְרָה לוֹ. נִטְמֵאתִי פֵּירֵשׁ מִיָּד חַייָב. שֶׁיְּצִיאָתוֹ הֲנָיָיה לוֹ כְּבִיאָתוֹ. אַשְׁכַּחַת אָמַר. מִן דְּאָמַר. רִבִּי יוֹחָנָן. צְרִיכָה לְבֶן בַּתִּירָה. מָאן דְּאָמַר. בֶּן בַּתִּירָה. צְרִיכָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. אִילּוּ אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן וְלֹא אָמְרָה בֶּן בַּתִּירָה הָוֵינָן אָמְרִין. יְשַׁמֵּשׁ מִיטָּתוֹ וְיִשֵּׁן לוֹ בְּלִשְׁכַּת פַּלְהֶדְרִין. הֲוֵי צוֹרְכָה לַהִיא דְאָמַר בֶּן בַּתִּירָה. אִילּוּ אָמְרָה בֶּן בַּתִּירָה וְלֹא אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הָוֵינָן אָמְרִין. יִפְרוֹשׁ מִמִּיטָּתוֹ וְיִשֵּׁן לוֹ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. הֲוֵי צוֹרְכָה לַהִיא דְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וְצוֹרְכָה לַהִיא דְאָמַר בֶּן בַּתִּירָה.

תַּנֵּי. כָּל הַלְּשָׁכוֹת שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ פְּטוּרוֹת מִן הַמְּזוּזָה חוּץ מִלִּישְׁכַּת פַּלְהֶדְרִין שֶׁהִיא דִירָה לַכֹּהֵן גָּדוֹל שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. אַף הִיא גְּזֵירָה גָּזְרוּ עָלֶיהָ. בִּשְׁעָרֶיךָ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. פְּרָט לְשַׁעֲרֵי הַר הַבַּיִת וְהָעֲזָרוֹת. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. לְרַבּוֹת. מָאן דְּאָמַר. פְּרָט. רִבִּי יְהוּדָה. מָאן דְּאָמַר. לְרַבּוֹת. רַבָּנִן. יְאוּת אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. מַה טַּעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. בִּשְׁעָרֶיךָ. וְכִי בֵּית דִּירָה הֵן. הָתִיב רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וְהָתַנֵּי. בִּשְׁעָרֶיךָ. לְרַבּוֹת שַׁעֲרֵי הַמְּדִינָה. וְכִי בֵּית דִּירָה הֵן. אֶלָּא שֶׁבָּהֶן הֵן נִכְנָסִין לְבֵית דִּירָה. וְהָכָא שֶׁבָּהֶן הָיוּ נִכְנָסִין לְבֵית דִּירָה.

חוּלְדַּת הַמּוּלִים חַיֶּיבֶת בִּמְזוּזָה. חֲלוֹן שֶׁהוּא אַרְבַּע עַל אַרְבַּע שֶׁעֲבָדִים יוֹשְׁבִין שָׁם וּמַנִּיפִין לְרִבּוֹנֵיהֶם חַיָּיבִין בִּמְזוּזָה. לוּלִים אֵילּוּ עַל גַּב אֵילּוּ חַיָּיבִין בִּמְזוּזָה. הֵן דּוּ דָּרַס אַסְקוּפְּתָא אֲרַעְיֵיתָא. רִבִּי יוֹסֵה הָוָה מִצְטַעֵר דְּלָא חֲמָא לוּלָא דְּרִבִּי אִילַיי דַּהֲוָה עָבִיד מִן דַּעְתּוֹן דְּכָל רַבָּנִן.

לְלִישְׁכַּת פַּלְהֶדְרִין. אַבָּא שָׁאוּל הָיָה קוֹרֵא אוֹתָהּ לִשְׁכַּת בּוּלְווּטִין. בָּרַאשׁוֹנָה הָיוּ קוֹרִין אוֹתָהּ לִשְׁכַּת בּוּלְווּטִין. וְעַכְשָׁיו הֵן קוֹרִין אוֹתָהּ לִשְׁכַּת פַּלְהֶדְרִין. פְּרֶאיְרְתֵּין מִילָּא עֲבִידָה. בְּרִאשׁוֹן שֶׁהָיוּ מְשַׁמְּשִׁין הוּא וּבְנוּ וּבֶן בְּנוּ. שִׁימְּשׁוּ בוֹ שְׁמוֹנָה עָשָׂר כֹּהֲנִים. אֲבָל בַּשֵּׁינִי עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ נוֹטְלִין בְּדָמִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שֶׁהָיוּ הוֹרְגִין זֶה אֶת זֶה בִּכְשָׁפִים. שִׁימְּשׁוּ בוֹ שְׁמוֹנִים כֹּהֲנִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁמוֹנִים וְאֶחָד. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁמוֹנִים וּשְׁנַיִם. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁמוֹנִים וְשָׁלֹשׁ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁמוֹנִים וְאַרְבַּע. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁמוֹנִים וְחָמֵשׁ. וּמֵהֶן שִׁימְּשׁוּ שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק אַרְבָּעִים שָׁנָה. אָמַר רִבִּי אָחָא. כְּתוּב יִרְאַת יי תּוֹסִיף יָמִים. אֵילּוּ כֹּהֲנִים שֶׁשִּׁימְּשׁוּ בַּבַּיִת הָרִאשׁוֹן. וּשְׁנוֹת רִשְׁעִים תִּקְצוֹרְנָה. אֵילּוּ שֶׁשִּׁימְּשׁוּ בַּבַּיִנְיָין הַשֵּׁינִי. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁשִּׁילַּח בְּיַד בְּנוֹ שְׁתֵּי מִידּוֹת שֶׁלְּכֶסֶף מְלֵיאוֹת כֶּסֶף וּמְחוּקְיֵהֶן כֶּסֶף. וּבָא אַחֵר וְשִׁילַּח בְּיַד בְּנוֹ שְׁתֵּי מִידּוֹת שֶׁלְּזָהָב מְלֵיאוֹת זָהָב וּמְחוּקְיֵהֶן זָהָב. אָמְרוּ. כָּפָה הַסִּיחַ אֶת הַמְּנוֹרָה. מָצָאנוּ שֶׁלֹּא חָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה אֶלָּא שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים עֲבוֹדָה זָרָה וּמְגַלִּים עֲרָיוֹת וְשׁוֹפְכֵי דָמִים. וְכֵן בַּשֵּׁינִי. רִבִּי יוֹחָנָן בַּר תּוֹרְתָא אָמַר. מָצָאנוּ שֶׁלֹּא חָרְבָה שִׁילֹה אֶלָּא שֶׁהָיוּ מְבַזִּים אֶת הַמּוֹעֲדוֹת וּמְחַלְּלִין אֶת הַקָּדְשִׁים. מָצָאנוּ שֶׁלֹּא חָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה אֶלָּא שֶׁהָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וּמְגַלֵּי עֲרָיוֹת וְשׁוֹפְכִין דָּמִים. אֲבָל בַּשֵּׁינִי מַכִּירִין אָנוּ אוֹתָם שֶׁהָיוּ יְגִיעִין בַּתּוֹרָה וּזְהִירִין בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשְׂרוֹת וְכָל וֶוסֶת טוֹבָה הָיְתָה בָהֶן. אֶלָּא שֶׁהָיוּ אוֹהֲבִין אֶת הַמָּמוֹן וְשׂוֹנְאִין אֵילּוּ לָאֵילּוּ שִׂנְאַת חִנָּם. וְקָשֶׁה הִיא שִׂנְאַת חִנָּם שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד עֲבוֹדָה זָרָה וְגִילּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים. דְּלָמָּה. רִבִּי זְעוּרָה וְרִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא וְרִבִּי אַבּוּנָה הַוּוֹן יָתְבִין אָמְרִין. בְּיוֹתֵר שֶׁבָּרִאשׁוֹן נִבְנָה וּבַשֵּׁינִי לֹא נִבְנָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הָרִאשׁוֹנִים עָשׂוּ תְּשׁוּבָה. וְהַשֵּׁנִיִּים לֹא עָשׂוּ תְּשׁוּבָה. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. הָרִאשׁוֹנִים נִתְגַּלָּה עִוָּנָם וְנִתְגַּלָּה קִיצָם. הַשֵּׁנִיִּים נִתְגַּלָּה עִוָּנָם וְלֹא נִתְגַּלָּה קִיצָם. שָׁאֲלוּ אֶת רִבִּי אֶלְיעֶזֶר. דּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים

כְּשֵׁרִים מִן הָרִאשׁוֹנִים. אָמַר לָהֶן. עֵידֵיכֶם בֵּית הַבְּחִירָה יוֹכִיחַ. אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱבִירוּ אֶת הַתִּקָּרָה. וַיְגַל אֵת מָסַךְ יְהוּדָה. אֲבָל אָנוּ פְּעַפְּעָנוּ אֶת הַכְּתָלִים. הָאוֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ. אָמְרוּ. כָּל דּוֹר שֶׁאֵינוֹ נִבְנֶה בְיָמָיו מַעֲלִין עָלָיו כְּאִילּוּ הוּא הֶחֱרִיבוֹ.
מַתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו שֶׁמָּא יֵאָרַע בּוֹ פְּסוּל. מַה. מְיַיחֲדִין לֵיהּ עִימֵּיהּ. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. מִשָּׁה. דְּאִין מְיַיחֲדִין לֵיהּ עִימֵּיהּ דּוּ קְטַל לֵיהּ. אוֹתוֹ. אֶחָד מוֹשְׁחִין וְאֵין מוֹשְׁחִין שְׁנַיִם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי אֵיבָה.
עָבַר זֶה וְשִׁימֵּשׁ זֶה. הָרִאשׁוֹן כָּל קְדוּשַׁת כְּהוּנָּה עָלָיו. הַשֵּׁינִי אֵינוֹ כָשֵׁר לֹא לְכֹהֵן גָּדוֹל וְלֹא לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. עָבַר וְעָבַד עֲבוֹדָתוֹ כְּשֵׁירָה. עֲבוֹדָתוֹ מִשָּׁל מִי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה בְּבֶן אִילֵּם מִצִּיפּוֹרִין שֶׁאֵירַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. וְנִכְנַס בֶּן אִילֵּם וְשִׁימֵּשׁ תַּחְתָּיו בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. וּכְשֶׁיָּצָא אָמַר לַמֶּלֶךְ. אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ. פֹּר וְשָׂעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מִשֶּׁלִּי הֵן קָרֵיבִין אוֹ מִשֶּׁלְכֹּהֵן גָּדוֹל. וְיָדַע הַמֶּלֶךְ מָה הוּא שׁוֹאֲלוֹ. אָמַר לוֹ. בֶּן אִילֵּם. אִילּוּ לֹא דַיֶּיךָ אֶלָּא שֶׁשִּׁימַּשְׁתָּה שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. וְיָדַע בֶּן אִילֵּם שֶׁהוּסַּע מִכְּהוּנָּה גְּדוֹלָה.
מַעֲשֶׂה בְּשִׁמְעוֹן בֶּן קִמְחִית שֶׁיָּצָא לְדַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ (עַרְבִי) [עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים]. וְנִתְּנָה צִינּוֹרָה שֶׁלְרוֹק מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְטִימְּתוּ. וְנִכְנַס יְהוּדָה אָחִיו וְשִׁימֵּשׁ תַּחְתָּיו בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. וְרָאֲתָ אִימָּן שְׁנֵי בָנֶיהָ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים בְּיוֹם אֶחָד. שִׁבְעָה בָנִים הָיוּ לָהּ לְקִמְחִית וְכוּלָּן שִׁימְּשׁוּ בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. שָׁלְחוּ חֲכָמִים וְאָמְרוּ לָהּ. מַה מַעֲשִׂים טוֹבִים יֵשׁ בְּיָדֵךְ. אָמְרָה לָהֶן. יְבוֹא עָלַי אִם רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי שִׁעָרוֹת רֹאשִׁי [וְאִימְרַת חָלוּקִי] מִימַיי. אָמְרוּן. כָּל קִימְחַיָּא קָמַח. וְקִמְחָא דְקִמְחִית סוֹלֶת. וְקָרוֹן עָלֶיהָ כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה מְמֻשְׁבֶּצֶת זָהָב לְבוּשָׁהּ.
יָכוֹל יְהֵא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה. תַּלְמוּד לוֹמַר תַּחְתָּיו מִבָּנָיו. אֵת שֶׁבָּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו [מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה.] יָצָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵין בָּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. וּמְנַיִין לְמְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵין בָּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. תַּלְמוּד לוֹמַר שִׁבְעַת יָמִים יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו. אֶת שֶׁהוּא בָא אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקּוֹדֶשׁ בָּנוֹ עוֹמֵד תַּחְתָּיו. יָצָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵינוֹ בָא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקּוֹדֶשׁ. וּמְנַיִין שֶׁהוּא מִתְמַנֶּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל. [שֶׁנֶּאֱמַר] וּפִינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר נָגִיד הָיָה עֲלֵיהֶם לְפָנִים יְיָ עִמּוֹ. רִבִּי יוֹסֵי כַּד הֲוָה בָעֵי מְקַנְטְרֵהּ לְרִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי הֲוָה אָמַר לֵיהּ. לְפָנִים עִמּוֹ. לְפָנִים עִמּוֹ. בִּימֵי זְמָרִי מִיחָה. בִּימֵי פִּילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה לֹא מִיחָה.
מְנַיִין שֶׁהוּא נִשְׁאַל בִּשְׁמוֹנָה. רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו [אַחֲרָיו]. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרָיו. אֶלָּא לִגְדוֹלָה שֶׁלְאַחֲרָיו. [וּמְנַיִין שֶׁהוּא עוֹבֵד בִּשְׁמוֹנָה. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרָיו.

לְקִדּוּשָׁה שֶׁלְּאַחֲרָיו.] אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹנָה. עַמָּךְ הָיִיתִי. לֹא אָמַר עוֹבֵד אֶלָּא נִשְׁאַל. [וּבְמַה נִשְׁאַל.] אַיְתִי רַב הוֹשַׁעְיָה מַתְנִיתָא דְּבַר קַפָּרָא מִן דְּרוֹמָא וְתַנָּא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵינוֹ עוֹבֵד לֹא בִּשְׁמוֹנָה שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל וְלֹא בְאַרְבָּעָה שֶׁלְּכֹהֵן הֶדְיוֹט. אָמַר רִבִּי בָּא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהֵא עוֹבֵד בְּאַרְבָּעָה. וְלָמָּה אֵינוֹ עוֹבֵד. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים עוֹבֵד בְּאַרְבָּעָה [פְּעָמִים בִּשְׁמוֹנָה.] אָמַר רִבִּי יוֹנָה. וְלֹא מִבִּפְנִים הוּא עוֹבֵד. וְלֹא מִבַּחוּץ נִשְׁאַל. וְטוֹעִין מִבִּפְנִים לְבַחוּץ. וְכִי רִבִּי טַרְפוֹן אֲבִיהֶן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל לֹא טָעָה בֵּין תְּקִיעַת הַקָּהֵל לִתְקִיעַת קְרָבָן. דְּתַנֵּי וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת. תְּמִימִים וְלֹא בַעֲלֵי מוּמִין. דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן. אֶקְפַּח אֶת בָּנַיי אִם לֹא רָאִיתִי אֲחִי אִמִּי חִיגֵּר בְּאַחַת מֵרַגְלָיו עוֹמֵד בָּעֲזָרָה חֲצוֹצַרְתּוֹ בְיָדוֹ וְתוֹקֵעַ. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. רִבִּי. שֶׁמָּא לֹא רָאִיתָה אֶלָּא בִּשְׁעַת הַקְהֵל. וַאֲנִי אוֹמֵר. בִּשְׁעַת קְרָבָן. אָמַר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן. אֶקְפַּח אֶת בָּנַיי שֶׁלֹּא הִיטִּיתָה יָמִין וּשְׂמֹאל. אֲנִי הוּא שֶׁשָּׁמַעְתִּי וְלֹא הָיָה לִי לְפָרֵשׁ. וְאַתָּה דוֹרֵשׁ וּמַסְכִּים לְשִׁמּוּעָה. הָא כָל הַפּוֹרֵשׁ מִמְּךָ כְּפוֹרֵשׁ מֵחַיָּיו.

וְכֹפֶר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמְשַׁח אוֹתוֹ. מַה תַלְמוּד לוֹמַר. לְפִי שֶׁכָּל הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. אֵין לִי אֶלָּא אַהֲרֹן עַצְמוֹ. וּמְנַיִין לְרַבּוֹת כֹּהֵן אַחֵר. תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר יִמְשַׁח אוֹתוֹ. מְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. הַמְרוּבֶּה בִבְגָדִים מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת יָדוֹ. וּמְנַיִין לְרַבּוֹת כֹּהֵן אַחֵר הַמִּתְמַנֶּה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכֹפֶר הַכֹּהֵן. בַּמֶּה הוּא מִתְכַּפֵּר. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף. בְּפָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הָדָא אָמְרָה שֶׁמְּמַנִּין זְקֵנִים בַּפֶּה. אָמַר רִבִּי חִיָּיה בַּר אָדָא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. חָזוֹר בָּךְ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר. וְנַעֲשֶׂךָ אַב בֵּית דִּין עַל יִשְׂרָאֵל.

מְנַיִין כְּשֵׁם שֶׁמַּתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו שֶׁמָּא יֶאֱרַע בּוֹ פְּסוּל. כָּךְ מְקַדְּשִׁין לוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת עַל תְּנַיי שֶׁמָּא יֶאֱרַע דָּבָר בְּאִשְׁתּוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ. בֵּיתוֹ זוֹ אִשְׁתּוֹ. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹסֵה. אִם כֵּן אֵין לַדָּבָר סוֹף. מָהוּ אֵין לַדָּבָר סוֹף. שֶׁמָּא תָמוּת אִשָּׁה זוֹ וְתָמוּת אִשָּׁה אַחֶרֶת. אָמַר רִבִּי מָנָא. עַד דְּאַתְּ מַקְשֵׁי לָהּ עַל דְּרִבִּי יְהוּדָה קַשְׁיָיתָהּ עַל דְּרַבָּנָן. שֶׁמָּא יֶאֱרַע קֶרִי לְכֹהֵן זֶה וְיֵאָרַע קֶרִי לְכֹהֵן אַחֵר. קֶרִי מָצוּי. מִיתָה אֵינָהּ מְצוּיָה. גָּזְרוּ עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְצוּי. וְלֹא גָזְרוּ עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְצוּי. הֵן אַשְׁכַּחְנָן דְּרִבִּי יְהוּדָה אָמַר. מִיתָה מְצוּיָה. [הָדָא] הַהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף אִשָּׁה אַחֶרֶת מַתְקִינִין לוֹ שֶׁמָּא תָמוּת אִשְׁתּוֹ. תַּמָּן תַּנִּינָן. הַמֵּבִיא גֵּט וְהִנִּיחוֹ זָקֵן אוֹ חוֹלֶה. נוֹתְנוֹ לָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּים. תַּמָּן אַתְּ אָמַר. אֵין מִיתָה מְצוּיָה. וְכָא אַתְּ אָמַר. מִיתָה מְצוּיָה. תַּמָּן בְּיָחִיד. וְכָאן בְּצִיבּוּר. חוֹמֶר הוּא בַּצִּיבּוּר. וְהֵן אַשְׁכַּחְנָן דְּרִבִּי יְהוּדָה מַחְמִיר בְּיָחִיד. דְּתַנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. לֹא הָיָה שׁוֹפָר שֶׁלְּקִינִּים בִּירוּשָׁלֵם מִפְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת. שֶׁמָּא תָמוּת אַחַת מֵהֶן וְנִמְצָא

דְמֵי חַטָּאוֹת מֵיתוֹת מֵעוּרְבוֹת בַּקָּרְבָּן. וִיקַדֵּשׁ מֵאֶתְמוֹל. וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְלֹא בְעַד שְׁנֵי בָתִּים. רִבִּי גַּמְלִיאֵל בַּר אִינְיָינִי בְעָה קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֹא נִמְצָא כְקוֹנָה קִינְיָין בַּשַּׁבָּת. אָמַר לֵיהּ. מִשּׁוּם שְׁבוּת שֶׁהִתִּירוּ בַמִּקְדָּשׁ. אָמַר רִבִּי מָנָא. הָדָא אָמְרָה. אִילֵּין דְּכָנְסִין אַרְמָלָן צָרִיךְ לְכוֹנְסָן מִבְּעוֹד יוֹם. שֶׁלֹּא יְהֵא כְּקוֹנֶה קִינְיָין בַּשַּׁבָּת.

הלכה ב

משנה: כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים הוּא זוֹרֵק אֶת הַדָּם וּמַקְטִיר אֶת הַקְּטוֹרֶת וּמֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת וּמַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָרַגְלַיִם. וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים אִם רָצָה לְהַקְרִיב מַקְרִיב שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב חֵלֶק בָּרֹאשׁ וְנוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ׃

הלכה: וְאֵינוֹ טָמֵא מִשּׁוּם הַזָּיָיתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. מִשֶּׁהָיָה מַקְרִיב קָרְבְּנוֹתָיו הָיוּ מַזִּין עָלָיו.

שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב בָּרֹאשׁ וְנוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ. הֵיךְ עֲבִידָה. עוֹר זֶה שֶׁלִּי. חֲלָה אַחַת מִשְּׁתֵּי הַלֶּחֶם. שֵׁשׁ חַלּוֹת מִלֶּחֶם הַפָּנִים. הָכָא הוּא נְסַב כוּלָּהּ וְכָא הוּא נְסִיב פַּלְגָּא. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. כָּאן לְקָרְבַּן יָחִיד וְכָאן לְקָרְבַּן צִיבּוּר. תַּנֵּי. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי שֶׁלֹּא יִטּוֹל אֶלָּא מֻחֱצָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי שֶׁיִּטּוֹל מֻחֱצָה. הֵיךְ עֲבִידָה. הָיָה שָׁם עוֹר אֶחָד. רַבָּנִן אָמְרֵי. נוֹטֵל אֶת כּוּלּוֹ. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי שֶׁלֹּא יִטּוֹל אֶלָּא מֻחֱצָה. הָיוּ שָׁם אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה עוֹרוֹת. רַבָּנִן אָמְרֵי. נוֹטֵל אֶחָד. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי. נוֹטֵל מֻחֱצָה. מַה טַּעֲמָהּ דְּרִבִּי. וְהַנּוֹתֶרֶת מִן הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו. וְכִי אֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁאַהֲרֹן בִּכְלָל בָּנָיו. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר. לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו. אֶלָּא אָמַר. אַהֲרֹן יְסַב פַּלְגָּא וּבָנָיו יִסְבּוּן פַּלְגָּא.

כְּהָדָא בּוּלֵי וְאִסְטְרָגֵי הֲווֹ לוֹן קָרִיבוּ. אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי וְאָמַר. אֵין בּוּלֵי בִּכְלָל אִסְטְרָגֵי. וְלֵיי דָּא מִילְּה אָמַר. בּוּלֵי וְאִסְטְרָגֵי. אֶלָּא אָמַר. אִילֵּין יִתְנוּן פַּלְגָּא וְאִילֵּין יִתְנוּן פַּלְגָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. רִבִּי כְּדַעְתֵּיהּ. דְּרִבִּי אָמַר. וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו. לְאַהֲרֹן מֻחֱצָה וּלְבָנָיו מֻחֱצָה.

מְתִיב רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא. הָאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי מֵאָה עֶשְׂרוֹנוֹת לַהֲבִיאָן בִּשְׁנֵי כֵלִים. מֵבִיא חֲמִשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד וַחֲמִשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד. וְאִם הֵבִיא שִׁשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד וְאַרְבָּעִים בִּכְלִי אֶחָד יָצָא. אִילּוּ מִי שֶׁאָמַר. הֲרֵי עָלַי מֵאָה עֶשְׂרוֹנוֹת. סְתָם. וְלֹא אָמַר בְּכַמָּה כֵלִים הוּא מֵבִיאָן. וְלֵייְדָא מִילְּא אָמַר. לַהֲבִיאָן בִּשְׁנֵי כֵלִים. חֲמִשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד וַחֲמִשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד. וְתַנֵּי עָלָהּ. אִם הֵבִיא שִׁשִּׁים בִּכְלִי אֶחָד וְאַרְבָּעִים בִּכְלִי אֶחָד יָצָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. מִכַּיּוָן שֶׁעַד שִׁשִּׁים יְכוֹלִין לִיבָּלֵל כְּמִי שֶׁקִּבֵּל לוֹ שִׁשִּׁים מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. לֹא צוֹרְכָא דְלֹא אַמַר. הֲרֵי עָלַי שִׁשִּׁים עֶשְׂרוֹנוֹת לַהֲבִיאָן בִּשְׁנֵי כֵלִים. מֵבִיא שִׁלְשִׁים בִּכְלִי

אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים בִּכְלִי אֶחָד. וְאִם הֵבִיא אַרְבָּעִים בִּכְלִי אֶחָד וְעֶשְׂרִים בִּכְלִי אֶחָד יָצָא. אַשְׁכָּח תַּנֵּי כֵן.

רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנִין בָּעֵי. לְמֵידִין מִידַּת הַדִּין מֵעֶשְׂרוֹן. [אַשְׁכָּח תַּנֵּי. וְהוּא לָמַד מִידַּת הַדִּין מִמִּידַּת עֶשְׂרוֹן.] אָמַר רִבִּי אָבוּן. בִּלְבַד שֶׁלֹּא יְבִיאֵם בִּשְׁלֹשָׁה כֵלִים. [רִבִּי בָּא בַּר מָמָל אָמַר. אֲפִילוּ בְּכַמָּה כֵלִים.]

רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מִתְלַבֵּשׁ בְּכֵלָיו וּבָא וּמַקְרִיב תָּמִיד שֶׁלְשַׁחַר. אִם יֵשׁ שָׁם נְדָרִים וּנְדָבוֹת הוּא מַקְרִיבָן וְהוֹלֵךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּבָא וּמַקְרִיב תָּמִיד שֶׁלְבֵין הָעַרְבַּיִם וּבָא וְלָן בְּלִישְׁכַּת פַּלְהֶדְרִין. רִבִּי עוּקְבָּה בְשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לֹא הָיָה עוֹשֶׂה כֵן אֶלָּא בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים.

אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל מְצָחוֹ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. אֲפִילוּ בְזָוִיוֹת. מָאן דְּאָמַר. הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל מְצָחוֹ. וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד. וּמָאן דְּאָמַר. אֲפִילוּ בְזָוִיוֹת. מִן הָדָא דְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מָאן דְּאָמַר. הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל מְצָחוֹ. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. מָאן דְּאָמַר. אֲפִילוּ בְזָוִיוֹת. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי עוּקְבָּה.

הלכה ג

משנה: מָסְרוּ לוֹ זְקֵנִים מִזִּקְנֵי בֵית דִּין קוֹרִין לְפָנָיו בְּסֵדֶר הַיּוֹם וְאוֹמְרִים לוֹ אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל קְרָא אַתָּה בְּפִיךָ שֶׁמָּא שָׁכַחְתָּ אוֹ שֶׁמָּא לֹא לָמַדְתָּ. עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים שַׁחֲרִית מַעֲמִידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מַכִּיר וְרָגִיל בָּעֲבוֹדָה:

הלכה: שֶׁמָּא שָׁכַחְתָּ אוֹ שֶׁמָּא לֹא לָמַדְתָּ. לֹא כֵן תַּנֵּי. וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו. שֶׁתְּהֵא גְדוּלָּתוֹ מֵאֶחָיו. אֲשֶׁר יוּצַק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. רִבִּי אוֹמֵר. בְּנוֹי בְּכֹחַ בְּעוֹשֶׁר בְּחָכְמָה וּבְמַרְאֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כָּאן בָּרִאשׁוֹן וְכָאן בַּשֵּׁינִי.

מַעֲמִידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעֲרֵי מִזְרָח. אֵיכָן הָיוּ מַעֲמִידִין אוֹתוֹ. מִבִּפְנִים אוֹ מִבַּחוּץ. אִין תֵּימַר. מִבִּפְנִים. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. חָמֵשׁ טְבִילוֹת הָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. אַחַת שֶׁלֹּא הָיָה אָדָם נִכְנָס לָעֲזָרָה לָעֲבוֹדָה אֲפִילּוּ טָהוֹר עַד שֶׁיְּהֵא טוֹבֵל. וְאַרְבַּע מַחְמַת יוֹם הַכִּיפּוּרִים. אִין תֵּימַר. מִבַּחוּץ. כּוּלְּהֶן מַחְמַת יוֹם הַכִּיפּוּרִים.

מַעֲבִירִין לְפָנָיו פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים. וְלָמָּה לֹא אָמַר. שָׂעִיר. אָמַר רִבִּי בָּא קַרְטִיגְנָא. בְּלֹא כָךְ אֵינוֹ זָקוּק לְהֶעָרוֹת. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. וְשָׂעִיר.

הלכה ד

משנה: כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים לֹא הָיוּ מוֹנְעִין מִמֶּנּוּ מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה. עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים עִם חֲשֵׁיכָה לֹא הָיוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ לוֹכַל הַרְבֵּה שֶׁהַמַּאֲכָל מֵבִיא אֶת הַשֵּׁינָה:

הלכה: תַּנֵּי. לֹא הָיוּ מַנִּיחִין אוֹתוֹ לוֹכַל לֹא חָלָב וְלֹא בֵּצִים וְלֹא גְּבִינָה וְלֹא בָּשָׂר שָׁמֵן וְלֹא יַיִן יָשָׁן וְלֹא קוֹנְדִּיטוֹן וְלֹא גְּרִיסִין שֶׁל פּוּל וְלֹא עֲדָשִׁים. שְׁמוּאֵל אָמַר. וְלֹא אֶתְרוֹג. וְלֹא כָל דָּבָר שֶׁהוּא מַרְגִּיל לְזִיבָה. אַף עַל פִּי כֵן הָיוּ קוֹרִין עָלָיו אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה. אִם יֵי לֹא יִבְנֶה בַּיִת וגו'. וְלֹא מִן הַנִּיסִּים שֶׁהָיוּ נַעֲשִׂין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הֵן. אָמַר רִבִּי אָבוּן. עַל שֵׁם לֹא תְנַסּוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. כָּאן בָּרִאשׁוֹן וְכָאן בַּשֵּׁינִי.

הלכה ה

משנה: מְסָרוּהוּ זְקֵנֵי בֵית דִּין לִזְקֵנֵי כְהוּנָּה הוֹלִיכוּהוּ לְעֲלִיַּית בֵּית אַבְטִינָס הִשְׁבִּיעוּהוּ וְנִפְטְרוּ וְהָלְכוּ לָהֶם. אָמְרוּ לוֹ אֵישֵׁי כֹהֵן גָּדוֹל אָנוּ שְׁלוּחֵי בֵית דִּין וְאַתָּה שְׁלוּחֵנוּ וּשְׁלִיחַ בֵּית דִּין מַשְׁבִּיעִין אָנוּ עָלֶיךָ בְּמִי שֶׁשִּׁכֵּן שְׁמוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה שֶׁלֹּא תְשַׁנֶּה דָבָר מִכָּל מַה שֶּׁאָמַרְנוּ לָךְ. הוּא פוֹרֵשׁ וּבוֹכֶה וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבוֹכִין:

הלכה: עַל גַּבֵּי שַׁעַר הַמַּיִם הָיְיתָה וְסָמוּךְ לְלִישְׁכָּתוֹ הָיְתָה.

הוּא פוֹרֵשׁ וּבוֹכֶה. שֶׁנֶּחְשָׁד. וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבוֹכִין. שֶׁצָּרְכוּ לְכָךְ. וְלָמָּה מַשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ. מִפְּנֵי הַבָּייְתוֹסִין. שֶׁהָיוּ אוֹמְרִין. יַקְטִיר מִבַּחוּץ וְיִכְנֹיס מִבִּפְנִים.

מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהִקְטִיר מִבַּחוּץ וְהִכְנִיס מִבִּפְנִים. וּכְשֶׁיָּצָא אָמַר לְאָבִיו. אַף עַל פִּי שֶׁהָיִיתֶם דּוֹרְשִׁין כָּל יְמֵיכֶם לֹא עֲשִׂיתֶם עַד שֶׁעָמַד אוֹתוֹ הָאִישׁ וְעָשָׂה. אָמַר לוֹ. אַף עַל פִּי שֶׁהָיִינוּ דּוֹרְשִׁין כָּל יְמֵינוּ אֲבָל כִּרְצוֹן חֲכָמִים הָיִינוּ עוֹשִׂין. תְּמִיָּה אֲנִי אִם יַאֲרִיךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ יָמִים בָּעוֹלָם. אָמְרוּ. לֹא בָאוּ יָמִים קַלִּין עַד שֶׁמֵּת. וְיֵשׁ אוֹמְרִין. יָצָא חוֹטְמוֹ מְזַנֵּק תּוֹלְעִים וּכְמִין פַּרְסַת עֶגֶל עָלַת בְּתוֹךְ מִצְחוֹ.

אִית דְּבָעֵי מֵימַר. הִיא דְּפָרָה הִיא דְסוּכָּה הִיא דְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. רִבִּי סִימוֹן לֹא אָמַר כֵּן. אֶלָּא אוֹ דְּפָרָה וּדְסוּכָּה חַד וּדְכִיפּוּרִים חַד. אוֹ דְּפָרָה וּדְכִיפּוּרִים חַד וּדְסוּכָּה חַד. מָאן דְּאָמַר. לֹא בָאוּ יָמִים קַלִּים עַד שֶׁמֵּת. תַּלְתֵּיהוֹן עֲבַד. מָאן דְּאָמַר. יָצָא חוֹטְמוֹ מְזַנֵּק תּוֹלְעִים וּכְמִין פַּרְסַת עֶגֶל יָצְאַת בְּתוֹךְ מִצְחוֹ. כְּמָאן דְּאָמַר. אוֹ דְּפָרָה וּדְסוּכָּה חַד וּדְכִיפּוּרִים חַד. אוֹ דְּפָרָה וּדְכִיפּוּרִים חַד וּדְסוּכָּה חַד. צָוְוחָה עֲלֵיהֶן הָעֲזָרָה. צְאוּ מִיכָּן בְּנֵי עֵלִי. טִימְאַתֶּם בֵּית אֱלֹהֵינוּ. בּוֹ בַּיּוֹם נִפְגְּמָה קֶרֶן הַמִּזְבֵּחַ וְנִתְּנוּ עָלָיו גּוֹשׁ שֶׁלְּמֶלַח שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה כִּפְגוּם. שֶׁכָּל מִזְבֵּחַ שֶׁאֵין לוֹ קֶרֶן וְסוֹבֵב וְיסוֹד פָּסוּל הוּא.

בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְהָא כְתִיב. וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאׇהֶל מוֹעֵד בְּבוֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקּוֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ. אֶפִילּוּ אוֹתָן שֶׁכָּתוּב בָּהֶן וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם לֹא יִהְיוּ בְּאׇהֶל מוֹעֵד. אָמַר לוֹן. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא נִכְנָס כְּדַרְכּוֹ.

כָּתוּב וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת. וְנָתַן אֶת הַקְּטוֹרֶת עַל הָאֵשׁ לִפְנֵי יְי. שֶׁלֹּא יְתַקֵּן מִבַּחוּץ וַיַּכְנִיס מִבִּפְנִים. שֶׁהֲרֵי הַצְּדוּקִין אוֹמְרִין. יְתַקֵּן מִבַּחוּץ וַיַּכְנִיס. אִם לִפְנֵי בָשָׂר וָדָם עוֹשִׂין כֵּן קַל

וְחוֹמֶר לִפְנֵי הַמָּקוֹם. וְאוֹמֵר כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפּוֹרֶת. אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים. וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר וְנָתַן אֶת הַקְּטוֹרֶת עַל הָאֵשׁ לִפְנֵי יְיָ. אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא מִבִּפְנִים. [אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפּוֹרֶת.] מְלַמֵּד שֶׁהוּא נוֹתֵן בָּהּ מַעֲלֶה עָשָׁן. וּמְנַיִין שֶׁהוּא נוֹתֵן בָּהּ מַעֲלֶה עָשָׁן. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכִסָּה עֲנַן הַקְּטוֹרֶת [אֶת הַכַּפּוֹרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרוֹן וְלֹא יָמוּת]. הָא אִם לֹא נָתַן בָּהּ מַעֲלֶה עָשָׁן אוֹ שֶׁחִיסֵּר אַחַת מִסַּמְמָנֶיהָ חַיָּיב מִיתָה. וְלֹא יָמוּת הֲרֵי זֶה עוֹנֶשׁ. כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפּוֹרֶת. הֲרֵי זֶה אַזְהָרָה.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. יָכוֹל עוֹנֶשׁ וְאַזְהָרָה נֶאֱמְרוּ קוֹדֶם לְמִיתַת בְּנֵי אַהֲרֹן. תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן. אִי אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן יָכוֹל שְׁנֵיהֶן נֶאֱמְרוּ אַחַר מִיתַת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן. תַּלְמוּד לוֹמַר כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפּוֹרֶת. הָא כֵיצַד. אַזְהָרָה נֶאֱמְרָה קוֹדֶם מִיתַת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן. וְעוֹנֶשׁ נֶאֱמַר לְאַחַר מִיתַת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. כִּי בֶּעָנָן נִרְאֵיתִי אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא אֵרָאֶה. מִיכָּן שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹנֵשׁ אֶלָּא אִם כֵּן הִזְהִיר.

הלכה ו

משנה: אִם הָיָה חָכָם דּוֹרֵשׁ. וְאִם לָאו תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דּוֹרְשִׁין לְפָנָיו. אִם רָגִיל לִקְרוֹת קוֹרֵא. וְאִם לָאו קוֹרִין לְפָנָיו. וְכַמָּה קוֹרִין לְפָנָיו. בְּאִיּוֹב וּבְעֶזְרָא וּבְדִבְרֵי הַיָּמִים. זְכַרְיָה בֶּן קְבוּטָל אוֹמֵר פְּעָמִים הָרַבֵּה קָרִיתִי לְפָנָיו בְּדָנִיֵּאל׃

הלכה: תַּנֵּי. בְּמִשְׁלֵי וּבְתִילִים מְפַנֵּי שֶׁטַּעֲמָן מֵפִיג אֶת הַשֵּׁינָה.

כַּהֲנָא שְׁאַל לְרַב. מַה נִיתְנֵי. קְבוּטָר קְבוּטָל. וַהֲוָה קָאִים מַצְלֵי וְחָוֵי לֵיהּ בְּאֶצְבְּעֲתֵיהּ. צְפַר קְבוּטָר.

הלכה ז

משנה: בִּיקֵּשׁ לְהִתְנַמְנֵם פִּרְחֵי כְהוּנָּה מַכִּין לְפָנָיו בְּאֶצְבַּע צְרָדָה וְאוֹמְרִים לוֹ אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל עֲמוֹד וְהָפֵג אַחַת עַל הָרִצְפָּה. וּמַעֲסִיקִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַן הַשְׁחִיטָה׃

הלכה: רַב חוּנָה אָמַר. בְּאֶצְבַּע צְרָדָה בַּפֶּה. וְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בְּאֶצְבַּע צְרָדָה בְּיָד. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. בַּפֶּה. לֹא בְנֶבֶל וְלֹא בְכִינּוֹר. פְּתַר לָהּ. נְעִימָה הַנֶּאֱמֶרֶת בְּאֶצְבַּע צְרָדָה אוֹמְרָהּ בַּפֶּה. לֹא בְנֶבֶל וְלֹא בְכִינּוֹר.

הלכה ח

משנה: בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ מִקְּרוֹת הַגֶּבֶר אוֹ בְסָמוּךְ לוֹ מִלְּפָנָיו אוֹ מִלְּאַחֲרָיו. וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים מֵחֲצוֹת. וּבָרָגָלִים מֵאַשְׁמוֹרֶת הָרִאשׁוֹנָה. לֹא הָיְתָה קְרוֹת הַגֶּבֶר מַגַּעַת עַד שֶׁהָיְתָה עֲזָרָה מְלֵיאָה מִיִּשְׂרָאֵל׃

הלכה: אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא. דִּלְמָא יוֹם הַכִּפּוּרִים מֵאַשְׁמוֹרֶת הָרִאשׁוֹנָה. וּבָרְגָלִים מֵחֲצוֹת. שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לִידֵי צְמָאוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן תְּחִילַּת עֲבוֹדָה שֶׁלְּמָחָר הִיא. וְצָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר הַמְשׁוּקָע בַּמַּיִם.

פרק ב

הלכה א

משנה: בָּרִאשׁוֹנָה כָּל מִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִתְרוֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ תּוֹרֵם. בִּזְמַן שֶׁהֵן מְרוּבִּין רָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ וְכָל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵירוֹ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה. וְאִם הָיוּ שְׁנַיִם שָׁוִים הַמְמוּנֶּה אוֹמֵר לָהֶם הַצְבִּיעוּ. וּמָה הֵן מוֹצִיאִין אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם וְאֵין מוֹצִיאִין אֲגוּדָּל בַּמִּקְדָּשׁ: מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם שָׁוִין וְרָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ וְדָחַף אֶחָד מֵהֶן אֶת חֲבֵירוֹ וְנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ. וּכְשֶׁרָאוּ בֵּית דִּין שֶׁהֵן בָּאִין לִידֵי סַכָּנָה הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ תוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא בַּפַּיִס. אַרְבַּע פְּיָיסוֹת הָיוּ שָׁם וְזֶה הַפַּיִס הָרִאשׁוֹן:

הלכה: בָּרִאשׁוֹנָה כָּל מִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִתְרוֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ כול'. רִבִּי מָנָא בָּעֵי. וְלָמָּה לֹא קָבְעוּ פַּיִס לִתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן. אִיתָא חֲמִי. שְׁחִיטָה כְּשֵׁירָה בְּזָר. וְאַתְּ אָמַר. יֵשׁ לָהּ פַּיִס. תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן אֲסוּרָה בְּזָר. וְאַתְּ אָמַר. אֵין לָהּ פַּיִס. חָזַר רִבִּי מָנָא וְאָמַר. שְׁחִיטָה אֵינָהּ כְּשֵׁירָה אֶלָּא בַיּוֹם. אֲבָל תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן כְּשֵׁירָה כָּל הַלַּיְלָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ. יְפַיֵּס. אַף הוּא אֵינוֹ מַשְׁכִּים עַל הַסַּפָּק. מַאי חֲמִית מֵימוֹר כֵּן. כָּל הַלַּיְלָה וְהֵרִים. מִיכָּן לִתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן שֶׁהִיא כְשֵׁירָה כָּל הַלַּיְלָה.

זָר שֶׁתָּרַם. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. חַיָּיב. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. פָּטוּר. מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. עֲבוֹדַת מַתָּנָה. יָצָא זֶה שֶׁהוּא בַהֲרָמָה. מַה טַּעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. לְכָל דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַב. אַרְבַּע עֲבוֹדוֹת שֶׁהַכֹּהֵן מִתְחַייֵב עֲלֵיהֶן מִבַּחוּץ זָר מִתְחַייֵב עֲלֵיהֶן מִבִּפְנִים. וְאֵי זוֹ זוֹ. הַקְטָרָה וּזְרִיקָה וְנִיסּוּךְ הַמַּיִם וְהַיַּיִן. וְאַתְיָא כְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. לֵוִי אָמַר. אֲפִילּוּ לִתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן. וְאַתְיָא כְרִבִּי יוֹחָנָן. חַתָּה גָחָלִים. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. הוֹצִיא שְׁאָר הַדֶּשֶׁן. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אַתְיָא כְמָאן דְּאָמַר. אֲחֵרִים. פְּחוּתִים מֵהֶן. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. אֲחֵרִים. לְרַבּוֹת בַּעֲלֵי מוּמִין. הִיא זָר הִיא בַעַל מוּם. הַכֹּל מוֹדִין בְּזָר שֶׁסִּיֵּיד מַעֲרָכָה שֶׁלְּעֵצִים שֶׁהוּא חַיָּיב. אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. וּבִלְבַד שְׁנֵי גִיזְרֵי עֵצִים שֶׁהַכָּתוּב מַזְהִיר עֲלֵיהֶן לַעֲבוֹדַת כֹּהוּנָה. וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים.

תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. מְנַיִין לְהַצָּתַת הָאֲלִיתָא שֶׁלֹּא תְהֵא אֶלָּא בִכֹּהֵן כָּשֵׁר וּבִכְלִי שָׁרֵת. תַּלְמוּד לוֹמַר וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. וְכִי עָלָת עַל לֵב

שֶׁהַזָּר קָרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ. לִימֵּד עַל הַצָּתַת הָאֵשׁ שֶׁלֹּא תְהֵא אֶלָּא בְרֹאשׁוֹ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ. הָתִיבוּן. וְהָא כְתִיב וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא תְכֻבֶּה. מִיכָּן לְהַצָּתַת הָאֵשׁ שֶׁלֹּא תְהֵא אֶלָּא בְרֹאשׁוֹ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. מְחִלְפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. תַּמָּן הִיא צְרִיכָה כֹּהֵן כָּשֵׁר. וְכָא הוּא אֵינָהּ צְרִיכָה כֹּהֵן כָּשֵׁר. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר יוּדָן. מָה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. נֹאמַר בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ וְזָר. תָּרַם וְהִפְרִיחָתוֹ הָרוּחַ. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרִבִּי חֲנִינָה. דְּאָמַר רִבִּי חֲנִינָה. קוֹמֶץ שֶׁנְּתָנוֹ עַל גַּבֵּי הָאִישִׁים וְהִפְרִיחָתוֹ הָרוּחַ. בִּפְרִיחָה הָאַחֲרוֹנָה נִתְכַּפְּרוּ הַבְּעָלִים וְיָצְאוּ הַשְּׁיָרַיִים יְדֵי מְעִילָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִשֶּׁיֶּאֱחוֹז הָאוֹר בְּרוּבּוֹ. מָהוּ בְרוּבּוֹ. בְּרוּבּוֹ שֶׁלְּקוֹמֶץ אוֹ בְרוֹב כָּל פְּרִידָה וּפְרִידָה אִתְאֲמַרַת. אָתָא רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי יוֹנָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּרוֹב כָּל פְּרִידָה וּפְרִידָה אִיתְאֲמַרַת.

תָּרַם (חֲצָיָיהּ) [וְחֲצָיָיהּ]. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וּדְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קוֹמֶץ שֶׁקִּדֵּשׁ בְּכֶלִי וְהִקְטִירוֹ אֲפִילוּ שׁוּמְשְׁמִין יָצָא. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. מַתְנִיתָה לֹא אָמְרָה כֵן אֶלָּא הִקְטִיר בְּקוּמְצוֹ פַּעֲמַיִם כְּשֵׁירָה. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֵין קְמִיצָה פְּחוּתָה מִשְּׁנֵי זֵתִים. וְאֵין הַקְטָרָה פְּחוּתָה (מִקּוֹמֶץ) [מִכְּזַיִת]. רִבִּי יִצְחָק בֵּירִבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל. מַעֲתָּה כֹּהֵן שֶׁאֵין יָדוֹ מַחֲזֶקֶת כִּשְׁנֵי זֵיתִים פָּסוּל מִן הָעֲבוֹדָה.

תָּרַם בִּשְׂמֹאל. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי יְהוּדָה בֵּירִבִּי. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קוֹמֶץ שֶׁקִּדֵּשׁ בְּכֶלִי וְהִקְטִירוֹ בֵּין בְּיָד בֵּין בְּכֶלִי בֵּין בִּימִין בֵּין בִּשְׂמֹאל. יְהוּדָה בֵּירִבִּי אוֹמֵר. אוֹ כְחַטָּאת בְּיָד אוֹ כְאָשָׁם בְּכֶלִי. וּבִלְבַד בִּימִין. הָתִיבוֹן. וְהָא תַנֵּי. קִיבֵּל בִּימִינוֹ וְנָתַן בִּשְׂמֹאלוֹ יַחֲזִיר לִימִינוֹ. אִם בִּשְׂמֹאל הוּא מַחֲזִיר לַמִּזְבֵּחַ לֹא כָל שֶׁכֵּן לְבֶזֶךְ. אָמַר רִבִּי לָא. אִם שְׁנָייָא אָדָם רִבִּי לְעָזָר בְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁנָייָהּ. דְּתַנֵּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בְּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵינָהּ צְרִיכָה קִידּוּשׁ בֶּזֶךְ. אַתְיָא דְּרִבִּי לְעָזָר בְּירִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשִׁיטַּת רִבִּי שִׁמְעוֹן אָבִיו. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. שֶׁלֹּא בִכְלִי שָׁרֵת פְּסוּלָה. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר. מַאי כְדוֹן. רַבָּנָן דְּאִית לוֹן כְּלִי שָׁרֵת צְרִיכָה לוֹן לְיָמִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן [דְּ]לֵית לֵיהּ כְּלִי שָׁרֵת לֹא צְרִיכָה לֵיהּ לְיָמִין. אָמַר רִבִּי מָנָא. וּתְמִיהַּ אֲנָא הֵיךְ רַבָּנָן מְדַמֵּיי תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן לְהַקְטָרָה. וְלָא דַמְיָא אֶלָּא לְקֻמִּיצָה. שֶׁזּוּ בַהֶרְמָה וְזוּ בַהֶרְמָה. וְהֵרִים. וְאֵין וְהֵרִים אֶלָּא בְשֶׁשַׁייֵר. אֲשֶׁר תֹּאכַל. אֵין אֲכִילָה אֶלָּא בִכְזַיִת. הָיָה בְכוּלּוֹ כְזַיִת. לִיטּוֹל מִקְצָתוֹ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁאֵין בּוֹ כְזַיִת. לִיטּוֹל אֶת כּוּלּוֹ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁאֵין כָּאן שִׁייּוּר. וְהֵרִים אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ. יָכוֹל עֲצִים. תַּלְמוּד לוֹמַר עוֹלָה. אִי עוֹלָה יָכוֹל אֵיבָרֵי עוֹלָה. תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ. הָא כֵיצַד. חוֹתָהּ מִן הַמְאוּכָּלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְיוֹרֵד. מִצָּוָה לְהַקְדִּים אֵשׁ לָעֲצִים. שֶׁנֶּאֱמַר וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ. קִידֵּם עֵצִים לָאֵשׁ. סִידֵּר עַד שֶׁלֹּא תָרַם מַשְׁחִיל וְתוֹרֵם מְפָרֵק וְתוֹרֵם.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא אָמַר. חִילְפַּיי שָׁאַל. קוֹמֶץ שֶׁנִּתְּנוֹ עַל גַּבֵּי מַעֲרֶכֶת לְיָלָה מָה הֵן. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. חִילְפַּיי שָׁאַל. אֵימָּרִין שֶׁנִּתְּנָן עַל גַּבֵּי מַעֲרֶכֶת לְיָלָה מָה הֵן. וְלָאו מַתְנִיתָה הִיא. אֵין לָךְ קוֹדֶם לְתָמִיד שֶׁלְשַׁחַר אֶלָּא קְטוֹרֶת בִּלְבַד. מַתְנִיתָה לְמִצְוָה. מַה צְרִיכָה לִיהּ לְעִיכּוּב. צִיץ מָהוּ שֶׁיְּרַצֶּה עַל טוּמְאַת יָדִים. יָדַיִם מָהוּ שֶׁיִּפָּסְלוּ מִשֵּׁם יוֹצֵא. וְלָאו מַתְנִיתָה הִיא. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וְנִיטְמוּ מַטְבִּילָן וְהֵן טְהוֹרוֹת. יָצָא לֹא נִפְסְלוּ מִשֵּׁם יוֹצֵא. וְאַתְיָא כְמָאן דְּאָמַר. אֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. [בְּרַם הָכָא] כְמָאן דְּאָמַר. לִינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם. יָדַיִם מָהוּ שֶׁיִּפָּסְלוּ מִשֵּׁם מְחוּסָּר זְמַן. וְלָאו מַתְנִיתָה הִיא. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו הַיּוֹם לַעֲבוֹדַת שֶׁלְמָחָר.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן תְּחִילַּת עֲבוֹדָה שֶׁלְמָחָר הִיא. וְצָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר הַמְשׁוּקָע בַּמַּיִם. רִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף אָמַר. מִכֵּיוָן שֶׁמָּסַר יוֹם לַלַּיְלָה דַּיּוֹ. חֲבֵרַיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מְשֶׁהוּא מַגְבִּיהוֹ הוּא מַשְׁקִיעוֹ. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו בַּיּוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדְּשָׁן בַּלַּיְלָה. בַּלַּיְלָה צָרִיךְ לְקַדְּשָׁן בַּיּוֹם. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֲפִילוּ עָסוּק בָּעֲבוֹדָה כָּל שִׁלְשָׁה אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. שֶׁאֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם בִּשְׁיֵרֵי עֲבוֹדוֹת. אֲבָל בַּתְּחִילַּת עֲבוֹדוֹת צָרִיךְ.

[רִבִּי חִייָא בַּר יוֹסֵף פָּתַר מַתְנִיתָה. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו בַּיּוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדְּשָׁן בַּלַּיְלָה בִּשְׁיֵרֵי עֲבוֹדוֹת. אֲבָל בַּתְּחִילַּת עֲבוֹדוֹת צָרִיךְ לְקַדְּשָׁן בַּיּוֹם. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בַּר שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֲפִילוּ עָסוּק בָּעֲבוֹדָה כָּל שְׁלשָׁה אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. שֶׁאֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם בִּשְׁיֵרֵי עֲבוֹדוֹת. אֲבָל בַּתְּחִילַּת עֲבוֹדוֹת צָרִיךְ.]

רִבִּי יוֹחָנָן פָּתַר מַתְנִיתָה. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו בַּיּוֹם (אֵינוֹ) צָרִיךְ לְקַדְּשָׁן בַּלַּיְלָה בֵּין בִּתְחִילַּת עֲבוֹדוֹת בֵּין בִּשְׁיֵרֵי עֲבוֹדוֹת. אֲבָל בַּלַּיְלָה צָרִיךְ לְקַדְּשָׁן בַּיּוֹם. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֲפִילוּ עָסוּק בָּעֲבוֹדָה [כָּל שְׁלשָׁה] אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. שֶׁאֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם בֵּין בִּתְחִילַּת עֲבוֹדוֹת בֵּין בִּשְׁיֵרֵי עֲבוֹדוֹת.

חִילְפַּיי אָמַר. כְּשֵׁם שֶׁאֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם כָּךְ אֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּכִּיּוֹר. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי חִילְפַּיי. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו בַּיּוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ בַּלַּיְלָה. בַּלַּיְלָה צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ בַּיּוֹם. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֲפִילוּ עָסוּק בָּעֲבוֹדָה כָּל שְׁלשָׁה אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. שֶׁאֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם. הָא בַכִּיּוֹר פּוֹסֶלֶת. תַּלְמִידוֹי דְּרִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם חִילְפַּיי. הָכֵינִי. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו כוּלּ. שֶׁאֵין הַלִּינָה פּוֹסֶלֶת בַּיָּדַיִם. הָא בַכִּיּוֹר פּוֹסֶלֶת. וּבִלְבַד מִיּוֹם לַלַּיְלָה.

מַה בֵּין בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת לַכֶּבֶשׁ בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת לַמִּזְבֵּחַ. מִן מַה דְתַנִינָן. מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם שָׁווִין רָצִין וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ. הָדָא אָמְרָה. בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת לַמִּזְבֵּחַ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן. בְּפֵירוּשׁ תַּנֵי לָהּ רִבִּי חִייָה. כָּל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵירוֹ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת [לַמִּזְבֵּחַ] זָכָה.
מַהוּ הַצְבִּיעוּ. הוֹצִיאוּ אֶצְבַּע. הוֹצִיאוּ אַחַת מוֹנִין לוֹ. שְׁתַּיִם מוֹנִין לוֹ. שָׁלֹשׁ אֵין מוֹנִין לוֹ.
מָהוּ אֵין מוֹנִין. כָּל עִיקָּר. אֵין מוֹנִין לוֹ אֶת הַיְתֵירָה. אַרְבַּע הַמְמוּנֶה מַכֶּה אוֹתוֹ בַפַּקְעֵי וּבָטֵל הַפַּייִס.
אֵין מוֹצִיאִין אֲגוּדָּל בַּמִּקְדָּשׁ. מִפְּנֵי הָרַמָּאִין. אֵין אוֹמְרִין (מִמֶּנּוּ) [מִמִּין] בַּמִּקְדָּשׁ. אֶלָּא הַמְמוּנֶּה הָיָה מַגְבִּיהַּ מִצְנַפְתּוֹ שֶׁלְאֶחָד מֵהֶן וְהֵן יוֹדְעִין שֶׁמִּמֶּנּוּ הָיָה הַפַּייִס (מְהַלֵּךְ) [מַתְחִיל]. וְחָשׁ לוֹמַר. שֶׁמָּא לְאוֹהֲבוֹ אוֹ לְקָרוֹבוֹ. כְּמִין קוֹכְלִייס הָיוּ עוֹשִׂין. כֵּיצַד הָיָה הַפַּייִס מְהַלֵּךְ. לִימִין לְשִׂמְאל. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה. מִן מַה דְתַנֵּי. מִי שֶׁזָּכָה בְקָטוֹרֶת אוֹמֵר לָזֶה שֶׁעַל יְמִינוֹ. אוּף אַתְּ לְמַחְתָּה. הָדָא אָמְרָה. לִימִין הַפַּייִס מְהַלֵּךְ. תַּלְמִידוֹי דְרִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי חִילַפַּיי. הָכֵינִי. לְשִׂמְאל הַפַּייִס מְהַלֵּךְ. הַזּוֹכֶה זָכָה לִימִין. מוּטָב שֶׁיְּזָכֶה לְמִי שֶׁעָבַר עָלָיו הַפַּייִס שְׁנֵי פְעָמִים מִזֶּה שֶׁלֹּא עָבַר עָלָיו הַפַּייִס אֶלָּא פַּעַם אַחַת בִּלְבַד.
מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁקָּדַם אֶת חֲבֵירוֹ בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלְמִזְבֵּחַ. נָטַל חֲבֵירוֹ אֶת הַסַּכִּין וּתְקָעָהּ בְּלִיבּוֹ. עָמַד לוֹ רִבִּי צַדּוֹק עַל מַעֲלוֹת הָאוּלָם. אָמַר לָהֶן. שְׁמָעוּנִי אַחַיי בֵּית יִשְׂרָאֵל. כָּתוּב כִּי יִמָּצֵא חָלָל וגו'. וְיָצְאוּ זְקֵינֶיךָ וְשׁוֹפְטֶיךָ. אָנוּ מֵאַיכָן לָנוּ לָמוּד. מִן הַהֵיכָל מִן הָעֲזָרוֹת. שְׁרוֹן כָּל עַמָּא בַכְיִין. עַד דְּאִינּוּן עָסְקִין בִּבְכְיָיה נִכְנַס אֲבִיו שֶׁלְאוֹתוֹ הַתִּינוֹק. אָמַר לָהֶן. אֲנִי כַפָּרַתְכֶם. אַדַּיִין הַתִּינוֹק מְפַרְפֵּר וְלֹא נִיטְמָאת הַסַּכִּין. מִלַּמַּד שֶׁהָיְתָה טוּמְאָה קַשָּׁה לָהֶן מִשְּׁפִיכוּת דָּמִים. לְגַנַּיי.
אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פּוֹמְפֵּי לַדָּבָר. אָמַר רִבִּי. וַהֲלֹא כֹּהֵן הַמְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי יָכוֹל הוּא לְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה. אֶלָּא לַעֲשׂוֹת פּוֹמְפֵּי לַדָּבָר. תַּמָּן תַּנִּינָן. הִנִּיחַ הַכּוּז עַל מַעֲלָה שְׁנִייָה וְיָצָא. וְנָטַל אֶת הַכּוּז מִמַּעֲלָה שְׁנִייָה וְיָצָא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וְלָמָּה הָיָה נִכְנָס לִקְטוֹרֶת שְׁנֵי פְעָמִים. אֶלָּא כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פּוֹמְפֵּי לַדָּבָר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. דְּבַר תּוֹרָה הוּא. בַּבּוֹקֶר בַּבּוֹקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּירוֹת יַקְטִירֶינָּה. מָה עֲבַד לָהּ רִבִּי יוֹחָנָן. עוֹבֵר לְהֵיטִיב וּמַקְטִיר.

הלכה ב

משנה: הַפַּייִס הַשֵּׁנִי מִי שׁוֹחֵט מִי זוֹרֵק מִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי מִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה. מִי מַעֲלֶה אֵיבָרִים לַכֶּבֶשׁ הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל וּשְׁתֵּי הַיָּדַיִים הָעוֹקֶץ וְהָרֶגֶל הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת וְהַקְּרָבַיִים וְהַסּוֹלֶת וְהַחֲבִיתִּים וְהַיַּיִן. וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר כֹּהֲנִים זוֹכִין בּוֹ. אָמַר בֶּן עַזַּאי לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּדָרְכְּךָ הִילּוּכוֹ הָיָה קָרֵב:

הלכה: מְנַיִין לְדִישׁוּן הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי. רִבִּי פְּדָת בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהִשְׁלִיךְ אוֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֵדְמָה אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן אֵינוֹ צָרִיךְ. אִם [לִקְבֹּעַ] לוֹ מָקוֹם. כְּבָר כָּתוּב אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ. אִם לְלַמֶּדְךָ שֶׁיְּהֵא נִתָּן בְּמִזְרָחוֹ שֶׁלְּכֶבֶשׁ. כְּבָר כָּתוּב קֵדְמָה. אַף הוּא דָּרַשׁ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ. מַה כָּאן מִזְרָחוֹ שֶׁלְּכֶבֶשׁ אַף כָּאן מִזְרָחוֹ שֶׁלְּכֶבֶשׁ. מְנַיִין שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָיָיה. רִבִּי לָא בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אֶל מָקוֹם טָהוֹר. שֶׁיְּהֵא מְקוֹמוֹ טָהוֹר. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא. מְנַיִין לְדִישׁוּן מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָיָיה. תַּלְמוּד לוֹמַר אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן. שֶׁיְּהֵא מְקוֹמוֹ לְעוֹלָם. מְנַיִין לְדִישׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי. וְהִזָּה עָלָיו וְהִקְטִיר. מַה הֲזָיָיה בְּגוּפוֹ אַף הַקְטָרָה בְּגוּפוֹ. מְנַיִין לְמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָיָיה. קוֹל וָחוֹמֶר. אִם מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אָסוּר בַּהֲנָיָיה הַפְּנִימִי לֹא כָל שֶׁכֵּן.

רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. קְטוֹרֶת שֶׁכָּבְתָה הוּמְמָה אֲפִילוּ בְקִרְטִין. שֶׁאֵין כָּתוּב אִיכּוּל אֶלָּא עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. פְּתִילָה שֶׁכָּבְתָה צְרִיכָה דִישׁוּן. מַה מִּיָּד. תַּלְמִידוֹי דְּרִבִּי חִייָה בַּר לוּלְיָינִי אָמְרִין. מֵעַתָּה צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מֵיצַן. שֶׁמָּן מָהוּ שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ דִישׁוּן. מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמְרָה. שֶׁמָּן צָרִיךְ דִישׁוּן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּעֵי. מֵעַתָּה בְּאֶחָד בְּתָקוּפַּת טֵבֵת מֵחֲצֵי לוֹג לְכָל נֵר. בְּאֶחָד בְּתָקוּפַּת תַּמּוּז מֵחֲצֵי לוֹג לְכָל נֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אֵין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינַּהּ כְּלוּם. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. בֶּן בְּבָי עַל הַפָּקִיעַ. שֶׁהָיָה מְזַוֵּיג אֶת הַפְּתִילוֹת. הָכָא אַתְּ אָמַר. מֵיטִב וְאַחַר כָּךְ מַקְטִיר. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. מַקְטִיר וְאַחַר כָּךְ מֵיטִב. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. תָּמִיד דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אִישׁ הַמִּצְפָּה הִיא. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. וְלֹא כוּלָּהּ אֶלָּא מִילִּין צְרִיכִין לָרַבָּנָן. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. מִדּוֹת דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וְלֹא כוּלָּהּ אֶלָּא מִילִּין דִּצְרִיכִין לָרַבָּנָן. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אִישׁ הַמִּצְפָּה. בַּבּוֹקֶר בַּבּוֹקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּירוֹת יַקְטִירֶנָּה. רִבִּי אָחָא רִבִּי חִינְנָא בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֵּרִבִּי. טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן. מִחוּץ לַפָּרוֹכֶת הָעֵדוּת בְּאוֹהֶל מוֹעֵד יַעֲרֹךְ אוֹתוֹ אַהֲרֹן וּבָנָיו מֵעֶרֶב וְעַד בֹּקֶר. שֶׁלֹּא יְהֵא שָׁם אֶלָּא הַטָּבַת נֵרוֹת בִּלְבַד.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא קִבְּעוּ פַּייֵס לְתָמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם אֶלָּא אָמְרוּ. מִי שֶׁזָּכָה בַשַּׁחֲרִית יְזָכֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם. וְהָא תַנֵּי. כְּפַייֵס שֶׁלְּשַׁחֲרִית כֵּן פַּייֵס שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם. הַזָּכָה זָכָה לְעַצְמוֹ. רִבִּי חִזְקִיָּה בְשֵׁם רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. תִּיפְתַּר שֶׁהָיְתָה הַשַּׁבָּת אֶחָד מִשְׁמַר הַבָּא וְאֶחָד מִשְׁמַר הַיּוֹצֵא.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא גָּזְרוּ עַל שְׁנֵי גֵיזִירִין בַּשַּׁחֲרִית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. בְּכָל יוֹם אֵיל קָרֵב בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּאַחַד עָשָׂר. וְלֹא אָמַר בְּשַׁחֲרִית כְּלוּם. רִבִּי שַׁמַּי בָּעֵי. וְלָמָּה לֹא גָּזְרוּ עַל שְׁנֵי גֵיזִירִין בַּשַּׁחֲרִית. [אָמַר רִבִּי מָנָא. וְלֹא שְׁמִיעַ רִבִּי שַׁמַּי דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא גָּזְרוּ עַל שְׁנֵי גִזִּירִין בַּשַּׁחֲרִית. וְאָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. וְחָזַר וְאָמַר. אֵין. דּוּ

שְׁמִיעַ. אֶלָּא כְּאִינַּשׁ דִּשְׁמַע מִילְּא וּמַקְשֵׁי עֲלָהּ. רִבִּי שַׁמַּי בָּעֵי. לְמָה גָּזְרוּ עַל שְׁנֵי גֶּזִירִין בֵּין הָעַרְבַּיִם וְלֹא גָּזְרוּ עַל שְׁנֵי גֶּזִירִין בַּשַּׁחֲרִית.]

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר זְכִין זוֹ. וְתֵנֵי עֲלָהּ. פְּעָמִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. פְּעָמִים בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. פְּעָמִים בְּשִׁשָּׁה עָשָׂר. לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. כְּדַרְכּוֹ בְתִשְׁעָה. וּבַחָג בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם. הֲרֵי עֲשָׂרָה. בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּאַחַד עָשָׂר. שְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנַיִם גֵּיזִירֵי עֲצִים. [וּ]בַשַּׁבָּת בְּאַחַד עָשָׂר עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה. שְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בְזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים. הֲרֵי (חֲמִשָּׁה עָשָׂר) [אַרְבַּע עָשָׂר]. וּבַשַּׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם. הֲרֵי שִׁשָּׁה עָשָׂר.

תְּבִיאֵינָה לִפְנֵי הַמּוֹסְפִין. וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר תַּקְרִיב. אַף לְאַחַר הַנְּסָכִים. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. קוֹדֶם לִנְסָכִים. מָאן דְּאָמַר. קוֹדֶם לִנְסָכִים. קוֹדֶם לִנְסָכִי יַיִן. מָאן דְּאָמַר. לְאַחַר נְסָכִים. לְאַחַר נִיסְכֵי סוֹלֶת. סֹלֶת קוֹדֶמֶת לַחֲבִיתִין. אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה לְאִישִׁים. וְזֶה לְאִישִׁים. זֶה קָרְבַּן יָחִיד וְזֶה קָרְבַּן צִיבּוּר. חֲבִיתִין קוֹדְמִין לַבְּזִיכִין. אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה קָרְבַּן יָחִיד וְזֶה קָרְבַּן צִבּוּר. זֶה תָּדִיר וְזֶה אֵינוֹ תָדִיר. חֲבִיתִין קוֹדְמִין לַיַּיִן. שֶׁזֶּה לָאִשִּׁים וְזֶה לַסְּפָלִים. בְּזִיכִין וְיַיִן מִי קוֹדֶם. וְלֹא מַתְנִיתָה הִיא. לְבוֹנָה לַיַּיִן. כָּאן לְקָרְבַּן יָחִיד. כָּאן לְקָרְבַּן צִיבּוּר.

כֵּינִי מַתְנִיתָה. הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל הֶחָזֶה וְהַגֶּרֶה וּשְׁתֵּי יָדַיִם וּשְׁתֵּי דְפָנוֹת הָעוֹקֶץ וְהָרֶגֶל. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. טַעֲמָא דְּבֶן עַזַּאי. וְהִקְטַרְתָּ אֶת כָּל הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה. כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִרְאֶה כִּמְהַלֵּךְ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל. וְאִתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי מָנָא. פְּשַׁט רֹאשׁהּ. עָקַר רַגְלָהּ.

הלכה ג

משנה: הַפִּיס הַשְּׁלִישִׁי חֲדָשִׁים לַקְּטוֹרֶת בּוֹאוּ וְהָפִיסוּ. רְבִיעִי חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים מִי מַעֲלֶה אֵיבָרִים מִן הַכֶּבֶשׂ לַמִּזְבֵּחַ:

הלכה: אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מְיֻמָּיו לֹא הֵפִיס אָדָם בִּקְטוֹרֶת וְשִׁנָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. חֲדָשִׁים לַקְּטוֹרֶת בּוֹאוּ וְהָפִיסוּ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. וְכֵן לְמַחְתָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. מִי שֶׁזָּכָה בִקְטוֹרֶת אוֹמֵר לָזֶה שֶׁעַל יְמִינוֹ. אַף אַתְּ לְמַחְתָּה. נִמְצֵאתָה אוֹמֵר. שְׁנֵי כֹהֲנִים הָיוּ מִתְבָּרְכִין בְּכָל פַּעַם. רַב אָמַר. בָּרֵךְ יְיָ חֵילוֹ וּפוֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁיָּבְשָׁה זְרוֹעוֹ וְלֹא הִנִּיחוּהוּ. לְקַיֵּים מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בָּרֵךְ יְיָ חֵילוֹ וּפוֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה.

הלכה ד

משנה: תָּמִיד קָרֵב בְּתִשְׁעָה בַּעֲשָׂרָה בְּאֶחָד עָשָׂר בִּשְׁנֵים עָשָׂר לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. כֵּיצַד עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה. בֶּחָג בְּיַד אַחַת צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם הֲרֵי עֲשָׂרָה. בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּאֶחָד עָשָׂר עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי גֵּיזִירֵי עֵצִים. בַּשַּׁבָּת בְּאֶחָד עָשָׂר עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בְזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים. וּבַשַּׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁל מַיִם. אֵיל קָרֵב בְּאֶחָד עָשָׂר הַבָּשָׂר בַּחֲמִשָּׁה הַקְּרָבַיִים וְהַסּוֹלֶת וְהַיַּיִן שְׁנַיִם שְׁנַיִם: פַּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים

וְאַרְבָּעָה. הָרֹאשׁ וְהָרַגְלַיִם הָרֹאשׁ בְּאֶחָד וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם. הָעֹקֶץ וְהָרַגְלַיִם הָעֹקֶץ בִּשְׁנַיִם וְהָרַגְלַיִם בִּשְׁנַיִם. הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה הֶחָזֶה בְּאֶחָד וְהַגֵּרָה בִּשְׁלֹשָׁה. שְׁתֵּי יָדוֹת בִּשְׁנַיִם. וּשְׁתֵּי דְפָנוֹת בִּשְׁנַיִם. הַקִּרְבַּיִים וְהַסּוֹלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בְּקִרְבְּנוֹת צִיבּוּר. אֲבָל בְּקִרְבְּנוֹת הַיָּחִיד אִם רָצָה לְהַקְרִיב מַקְרִיב. הֶפְשֵׁיטָן וְנִיתּוּחָן שֶׁל אֵילוּ וְאֵילוּ שָׁוֶה׃

הלכה: וְעָרְכוּ. יָכוֹל מֵאָה. יָכוֹל מָאתַיִם. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה. כָּל שֶׁשָּׁמוּעוֹ מְרוּבֶּה וּשְׁמוּעוֹ מְמוּעָט. תְּפַשְׁתָּה הַמְרוּבֶּה לֹא תָפַשְׁתָּ. תְּפַשְׁתָּ אֶת הַמְמוּעָט תְּפַשְׁתָּה. תַּנֵּי. רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר. שְׁתֵּי מִידּוֹת. אַחַת כָּלָה וְאַחַת שֶׁאֵינָהּ כָּלָה. הָכֹל מוֹדִין בְּמִידָּה כָלָה וְאֵין מוֹדִין בְּמִידָּה שֶׁאֵינָהּ כָּלָה. אָמַר רִבִּי נְחֶמְיָה. וְכִי מַה בָּא הַכָּתוּב. לִפְתּוֹחַ אוֹ לִנְעוֹל. לֹא בָא לִנְעוֹל אֶלָּא לִפְתּוֹחַ. אִם אוֹמֵר. יָמִים. עֶשְׂרָה. אֵינָן אֶלָּא מֵאָה אֶלָּא מָאתַיִם. אֶלָּא אֶלֶף אֶלָּא רִיבּוֹא. וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר. יָמִים שְׁנַיִם. פָּתַחְתָּ. רִבִּי מָנָא אָמַר מְשׁוּם רִבִּי יְהוּדָה. יָמִים שְׁנַיִם. יָכוֹל יָמִים הָרְבֵּה. אִם מְרוּבִּין הֵן. וְהָלֹא כְבָר נֶאֱמַר רַבִּים. הָא לֹא דִיבֵּר אֶלָּא בְּיָמִים מְעוּטִים. וְכַמָּה הֵן. הֲוֵי אוֹמֵר. שְׁנַיִם. רַבִּים שְׁלֹשָׁה. יָכוֹל (יָמִים) רַבִּים עֶשְׂרָה. אָמַר יָמִים וְאָמַר רַבִּים. מַה יָמִים מִיעוּט יָמִים שְׁנַיִם. אַף רַבִּים מִיעוּט רַבִּים שְׁלֹשָׁה. יָכוֹל שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה הֲרֵי חֲמִשָּׁה. וְכִי נֶאֱמַר יָמִים [וְרַבִּים]. וַהֲלֹא לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא יָמִים רַבִּים. הָא כֵיצַד. הָרַבִּים הַלָּלוּ יְהוּ מְרוּבִּין עַל שְׁנַיִם. וְכַמָּה הֵן. הֲוֵי אוֹמֵר. שְׁלֹשָׁה.

וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן. יָכוֹל מֵאָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אוֹתָם. [אִי וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אוֹתָם.] יָכוֹל יְהֵא כֹּהֵן אֶחָד עוֹרֵךְ אֶת כָּל הָאֵיבָרִים. תַּלְמוּד לוֹמַר וְעָרְכוּ. הָא כֵיצַד. כֹּהֵן אֶחָד עוֹרֵךְ שְׁנֵי אֵיבָרִים. וְכַמָּה הֵן אֵיבָרִים. עֶשְׂרָה. וְאֶחָד בְּקִרְבַּיִים. נִמְצָא הַטְּלֵה עוֹלֶה בְּשִׁשָּׁה. דִּבְרֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. וְעָרְכוּ. שְׁנַיִם. בְּנֵי אַהֲרֹן שְׁנַיִם. הַכֹּהֲנִים. שְׁנַיִם. מְלַמֵּד שֶׁהַטְּלֵה עוֹלֶה בְּשִׁשָּׁה. [הַכֹּהֲנִים. לְרַבּוֹת הַקְּרוּחִים. דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָא.]

וַהֲלֹא בְּבֶן הַבָּקָר הַכָּתוּב מְדַבֵּר. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר. בְּתָמִיד שֶׁלְּשַׁחַר הַכָּתוּב מְדַבֵּר. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. נֶאֱמַר כָּאן עֲרִיכָה. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אוֹתָם. מָה עֲרִיכָה שֶׁנֶּאֱמְרָה לְהַלָּן בְּתָמִיד שֶׁלְּשַׁחַר הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אַף עֲרִיכָה שֶׁנֶּאֱמְרָה כָאן בְּתָמִיד שֶׁלְּשַׁחַר הַכָּתוּב מְדַבֵּר. עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. אֵינוֹ צָרִיךְ. מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר וְעָרְכוּ אֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁהֵן שְׁנַיִם. וְאַתְּ דָּרֵשׁ. וְעָרְכוּ שְׁנַיִם. בְּנֵי אַהֲרֹן שְׁנַיִם. הַכֹּהֲנִים שְׁנַיִם. וְתַנֵּי כֵן. אֵין לָךְ קוֹדֶם לְתָמִיד שֶׁלְּשַׁחַר אֶלָּא קְטוֹרֶת בִּלְבָד.

יְכוֹלִין הֵם שְׁלֹשָׁה לְהַעֲלוֹתוֹ. וְלָמָּה אַיִל קָרֵב בְּאַחַד עָשָׂר. אֶלָּא כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פּוֹמָּפֵי.

רַבָּנִן דְּקַיְסָרִין אָמְרֵי. מִפְּנֵי מַה פָּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה. כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פּוֹמְפֵּי לַדָּבָר. עַל שֵׁם בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרֶגֶשׁ. וְאַתְּ דְּרֹשׁ. וְעָרְכוּ שְׁנַיִם. בְּנֵי אַהֲרֹן שְׁנַיִם. הַכֹּהֲנִים שְׁנַיִם. מִיכָּן לְפָרוֹ שֶׁל יָחִיד שֶׁיְּהֵא קָרֵב בְּשִׁשָּׁה.

פרק ג

הלכה א

משנה: אָמַר לָהֶן הַמְמוּנֶּה צְאוּ וּרְאוּ אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְׁחִיטָה. אִם הִגִּיעַ הָרוֹאֶה אוֹמֵר בּוֹרְקִי. מַתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר הֵאִיר פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח עַד שֶׁבְּחֶבְרוֹן. וְהוּא אוֹמֵר הֵין׃

הלכה: אָמַר לָהֶן הַמְמוּנֶּה כול׳. מָהוּ בּוֹרְקִי. בַּרֶקֶת. תַּמָּן אָמְרִין. בְּרוֹק בּוֹרְקָה. אַנְהָר מַנְהָרָא.

וְעֵד אֶחָד נֶאֱמָן. שַׁנְיָיא הִיא הָכָא שֶׁאֵין אַתְּ יָכוֹל לַעֲמוֹד עָלָיו. וְחָשׁ לוֹמַר. עַד דּוּ עָלִיל וּנְפַק הִיא מַנְהָרָה. חֲכִימָא הִיא מֵילְתָא. אָמַר עַד אֶחָד. נוֹלַד אִישׁ פְּלוֹנִי בַּשַּׁבָּת. מַלִּין אוֹתוֹ עַל פִּיו. חֲשִׁיכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת. מְטַלְטְלִין אוֹתוֹ עַל פִּיו. רִבִּי אִימִּי מְטַלְטֵל עַל פּוּם מְלַוִּיתָא. רִבִּי מַתַּנְיָה מְטַלְטֵל עַל פּוּם אִיבִירִיתָא דְּזֹהֲרָא. רִבִּי אִמִּי מְטַלְטֵל עַל פּוּם נַשְׁיָיא דְּאָמְרָן. שִׁמְשָׁא הֲוָות עַל סוּסִיתָהּ.

וְלָמָּה עַד שֶׁהוּא בְּחֶבְרוֹן [וְהוּא] אוֹמֵר הֵין. בָּא לְהַזְכִּיר זְכוּת אָבוֹת.

הלכה ב

משנה: וְלָמָּה הוּצְרְכוּ לְכָךְ שֶׁפַּעַם אַחַת עָלָה מְאוֹר הַלְּבָנָה וְדִימוּ שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח וְשָׁחֲטוּ אֶת הַתָּמִיד וְהוֹצִיאוּהוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה וְהוֹרִידוּ הַכֹּהֵן לְבֵית הַטְּבִילָה. זֶה הַכְּלָל הָיָה בַּמִּקְדָּשׁ כָּל הַמַּסִּיחַ אֶת רַגְלָיו טָעוּן טְבִילָה. וְכָל הַמַּטִּיל מַיִם טָעוּן קִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם׃

הלכה: מְאוֹר הַלְּבָנָה מִתְמַר וְעוֹלֶה. מְאוֹר הַחַמָּה פּוֹסֶה עַל פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח. עַד כְּדוֹן דַּהֲוָה סוֹפֵיהּ דְּיַרְחָא. הֲוָה רֵישֵׁיהּ.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מֵאֵילֶת הַשַּׁחַר עַד שֶׁיָּאִיר הַמִּזְרָח אָדָם מְהַלֵּךְ אַרְבָּעַת מִיל. וּמִשֶּׁיָּאִיר הַמִּזְרָח עַד שֶׁתֵּנֵץ הַחַמָּה אָדָם מְהַלֵּךְ אַרְבָּעַת מִיל. וּמְנַיִין שֶׁמֵּאֵילֶת הַשַּׁחַר עַד שֶׁיָּאִיר הַמִּזְרָח אָדָם מְהַלֵּךְ אַרְבָּעַת מִילִין. [שֶׁנֶּאֱמַר] וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר. מִן סְדוֹם לְצוֹעַר אַרְבָּעָה מִילִין. יְתֵיר הֲווֹן. אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. הַמַּלְאָךְ הָיָה מְקַדֵּד לְפָנֶיהָן אֶת הַדֶּרֶךְ. וּמְנַיִין מִשֶּׁיָּאִיר הַמִּזְרָח עַד הַנֵּץ הַחַמָּה אָדָם מְהַלֵּךְ אַרְבָּעַת מִיל. כְּמוֹ וּכְמוֹ. מִילָּה דַמְיָא לַחֲבֵירָתָהּ.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. הָדָא אַיְלְתָּא דְשַׁחֲרָא. מָאן דְּאָמַר. כּוֹכַבְתָּא הִיא. טָעֵי. זִימְנִין דְּהִיא מְקַדְּמָה וְזִימְנִין דְּהִיא מְאַחֲרָה. מַאי כְדוֹן. כְּמִין תְּרֵין דַּקְרְנִין דִּנְהוֹר דְּסָלְקִין מִן מַדִּינְחָא וּמְנָהֲרִין.

[דְּלְמָא. רִבִּי חִיָּיא רוֹבָא וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא הֲווּ מְהַלְכִין בְּהָדָא בִקְעַת אַרְבֶּל בַּקְרִיצְתָּה רָאוּ אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר שֶׁבָּקַע אוֹרָהּ. אָמַר רִבִּי חִיָּא רוֹבָה לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא. בְּרִבִּי. כָּךְ הִיא גְאוּלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. בַּתְּחִילָּה קִימְעָא קִימְעָא. כָּל שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת הִיא הוֹלֶכֶת וּמַאִיר. מַאי טַעֲמָא. כִּי יוֹשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ יְיָ אוֹר לִי. כַּךְ בַּתְּחִילָּה וּמָרְדֳּכַי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ. וְאַחַר כָּךְ וַיֵּשֶׁב מָרְדֳּכַי אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ. וְאַחַר כָּךְ וַיִּקַּח הָמָן אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס. וְאַחַר כָּךְ וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת. וְאַחַר כָּךְ לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה.

תַּנֵּי. כֹּהֵן שֶׁיָּצָא לְדַבֵּר עִם חֲבֵירוֹ. אִם לְהַפְלִיג טָעוּן טְבִילָה. אִם לְשָׁעָה טָעוּן קִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. וּסְ[מְ]יכָה לֹא שָׁעָה קַלָּה הִיא. שַׁנְיָיא הִיא סְ[מְ]יכָה . שֶׁעָשׂוּ אוֹתָהּ כְּהֶפְלֵג.

תַּנֵּי. יָשֵׁן טָעוּן טְבִילָה. נִתְנַמְנֵם טָעוּן קִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. וְיָשֵׁן טָעוּן טְבִילָה. לֹא כֵן תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. לֹא הָיְתָה יְשִׁיבָה בָּעֲזָרָה אֶלָּא לְמַלְכֵי בֵית דָּוִד בִּלְבַד. וְאָמַר רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אַף לְמַלְכֵי בֵית דָּוִד לֹא הָיְתָה יְשִׁיבָה בָּעֲזָרָה. תִּיפְתָּר שֶׁפָּסַק עַצְמוֹ לַכּוֹתֶל וְיָשֵׁן לוֹ. וְהָא כְתִיב וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יְיָ. אָמַר רִבִּי אַיְיבוֹ בַּר נַגָּרִי. יֵישֵׁב עַצְמוֹ בִּתְפִילָּה.

הלכה ג

משנה: אֵין אָדָם נִכְנָס לָעֲזָרָה לָעֲבוֹדָה אֲפִילּוּ טָהוֹר עַד שֶׁיִּטְבּוֹל. חָמֵשׁ טְבִילוֹת וַעֲשָׂרָה קִדּוּשִׁין טוֹבֵל כֹּהֵן גָּדוֹל וּמְקַדֵּשׁ בּוֹ בַיּוֹם וְכֻלָּם בַּקּוֹדֶשׁ בֵּית הַפַּרְוָה חוּץ מִזּוֹ בִּלְבַד׃

הלכה: כֵּינִי מַתְנִיתָה. לֹא הָיָה אָדָם נִכְנָס לָעֲזָרָה וְלָעֲבוֹדָה [אֲפִילּוּ טָהוֹר] עַד שֶׁהוּא טוֹבֵל. לֹא סוֹף דָּבָר לַעֲבוֹדָה אֶלָּא אֲפִילּוּ שֶׁלֹּא לָעֲבוֹדָה.

שְׁאֲלוּ אֶת בֶּן זוֹמָא. מַה מָקוֹם לִטְבִילָה זוֹ. אָמַר לָהֶם. מַה אִם בְּשָׁעָה שֶׁהוּא נִכְנָס מִקּוֹדֶשׁ לְקוֹדֶשׁ טָעוּן טְבִילָה. מִחוֹל לְקוֹדֶשׁ כָּל שֶׁכֵּן. [לֹא צוֹרְכָה דִּלְמָא מִקּוֹדֶשׁ לְקוֹדֶשׁ] לֹא יְהֵא טָעוּן טְבִילָה. מִחוֹל לְקוֹדֶשׁ יְהֵא טָעוּן טְבִילָה. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. וְכֵינִי. מַה אִם מִקּוֹדֶשׁ לְקוֹדֶשׁ שֶׁאֵינוֹ עָנוּשׁ כָּרֵת טָעוּן טְבִילָה. מִחוֹל לְקוֹדֶשׁ שֶׁהוּא עָנוּשׁ כָּרֵת לֹא כָל שֶׁכֵּן יְהֵא טָעוּן טְבִילָה. וְאֲפִילּוּ מִקּוֹדֶשׁ לְקוֹדֶשׁ יְהֵא עָנוּשׁ כָּרֵת. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. הִשְׁתַּחֲוָה אוֹ שֶׁשָּׁהָא כְּדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. עַד כַּמָּה הִיא שִׁיעוּר הִשְׁתַּחֲוָיָה. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. [עַד כְּדֵי] וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אַרְצָה עַל הָרִצְפָּה וַיִּשְׁתַּחֲווּ. רִבִּי אַבָּהוּ מוֹסִיף עַד וְהוֹדוֹת לַיי כִּי טוֹב. רִבִּי מָנָא מוֹסִיף. עַד כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.

תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. כָּל עַצְמָן לֹא הִתְקִינוּ טְבִילָה זוֹ אֶלָּא מִפְּנֵי טְבִילַת סֶרֶךְ. שֶׁפְּעָמִים שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לִרְחוֹץ וְהוּא נִזְכָּר קֶרִי יָשָׁן שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ וְחוֹזֵר וּבָא לוֹ. תַּמָּן תַּנִּינָן. הַמְשַׁמֶּשֶׁת שֶׁרָאַת נִדָּה צְרִיכִין טְבִילָה. רִבִּי יוּדָה פּוֹטֵר. מַה חָלַק רִבִּי יוּדָה. עַל טְבִילַת סֶרֶךְ. אוֹ מִשֵּׁם אֲפִילוּ טוֹבֵל מַהוּ מוֹעִיל. מַה נָפַק מִינָּהּ. רָאָה קֶרִי. אֵין תֵּימַר. חָלוּק רִבִּי יוּדָה עַל טְבִילַת סֶרֶךְ. דְּבַר תּוֹרָה הוּא. אֵין תֵּימַר. אֲפִילוּ טוֹבֵל מַהוּ מוֹעִיל. מוֹעִיל הוּא שֶׁהוּא טוֹבֵל. כְּהָדָא דְתַנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. כָּל עַצְמָן לֹא הִתְקִינוּ טְבִילָה זוֹ אֶלָּא מִפְּנֵי טְבִילַת סֶרֶךְ. שֶׁפְּעָמִים שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לִרְחוֹץ וְהוּא נִזְכָּר קֶרִי יָשָׁן שֶׁבְּיָדוֹ וְחוֹזֵר וּבָא לוֹ. [הָדָא אָמְרָה] לֹא חָלַק רִבִּי יְהוּדָה עַל טְבִילַת סֶרֶךְ אֶלָּא מִשֵּׁם אֲפִילוּ טוֹבֵל מַה הוּא מוֹעִיל.

הלכה ד

משנה: פֵּרְשׁוּ סְדִין שֶׁל בּוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם פָּשַׁט יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ לוֹ בִגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ וְקִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתָּמִיד. קָרְצוֹ וּמֵירַק אַחַר שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ. קִבֵּל אֶת דָּמוֹ וְזָרְקוֹ. נִכְנַס לְהַקְטִיר אֶת הַקְּטוֹרֶת לְהֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת לְהַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָאֵיבָרִים וְאֶת הַחֲבִיתִּין וְאֶת הַיַּיִן:

הלכה: רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. עַד שֶׁיִּשְׁחוֹט בּוֹ שְׁנַיִם אוֹ רוֹב שְׁנַיִם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. [הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתָּמִיד.] קָרְצוֹ.

כְּתוּב קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָהּ. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חַד אָמַר נְכוֹסָה. וְחוֹרָנָה אָמַר. נְסוֹחָה. מָאן דְּאָמַר. נְכוֹסָא. מִן הָדָא. הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתָּמִיד. קָרְצוֹ. מָאן דְּאָמַר. נְסוֹחָה. מַגְלִיְינָא. מֵחוֹמֶר קוֹרַצְתִּי גַּם אָנִי.

הלכה ה

משנה: קְטוֹרֶת שֶׁל שַׁחַר הָיְתָה קְרִיבָה בֵּין דָּם לְאֵיבָרִים שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם הָיְתָה קְרִיבָה בֵּין אֵיבָרִים לַנְּסָכִים. אִם הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל זָקֵן אוֹ אַיסְטְנִיס מְחַמִּין לוֹ חַמִּין וּמַטִּילִין לְתוֹךְ הַצּוֹנֶן כְּדֵי שֶׁתָּפוּג צִנָּתָן:

הלכה: כְּתוּב בְּתָמִיד בַּבּוֹקֶר וְכָתוּב בָּעֵצִים בַּבּוֹקֶר. יְקַדֵּם דָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּבּוֹקֶר בַּבּוֹקֶר לְדָבָר שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בּוֹ אֶלָּא בַּבּוֹקֶר [אֶחָד]. מֵעַתָּה אֲפִילוּ לְדָמוֹ. אָמַר רִבִּי הִילָא. תַּעֲשֶׂה. הִקְדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה. כְּתוּב בַּבּוֹקֶר בְּתָמִיד. וְכָתוּב בַּקְּטוֹרֶת בַּבּוֹקֶר בַּבּוֹקֶר. יְקַדֵּם דָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּבּוֹקֶר בַּבּוֹקֶר לְדָבָר שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בּוֹ אֶלָּא בַּבּוֹקֶר. מַה נָן קַיְימִין. אִם לְאֵיבְרִין. וַהֲלֹא כְּעֵצִים הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין. אֲפִילוּ לְדָמוֹ. כְּתוּב בָּעֵצִים בַּבּוֹקֶר. וְכָתוּב בַּקְּטוֹרֶת בַּבּוֹקֶר בַּבּוֹקֶר. וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִי זֶה מֵהֶן יְקַדֵּם. מִי מַכְשִׁיר אֶת מִי. עֵצִים מַכְשִׁירִין אֶת הַקְּטוֹרֶת. אַף הֵם יְקַדְּמוּ אֶת הַקְּטוֹרֶת. אִיתָא חֲמִי. עֵצִים קוֹדְמִין אֶת הַדָּם וְהַדָּם קוֹדֵם

לַקְּטוֹרֶת. וְתֵימַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי הִילָא. לֹא. עַל שֶׁלֹּא זָכִיתִי בוֹ מִן הַדִּין. שֶׁהֶעֱצִים מַכְשִׁירִין אֶת הַקְּטוֹרֶת. וְאַצְרַכְתְּ הָדָא מַתְנִיתָא. הֲוון בָּעֵיי מֵימַר. מִי מַכְשִׁיר אֶת הַקְּטוֹרֶת. גְּחָלִים. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. מַעֲלֶה עָשָׁן.

נֶאֱמַר בְּתָמִיד בֵּין הָעַרְבָּיִם וְנֶאֱמַר בֶּקְטוֹרֶת בֵּין הָעַרְבַּיִם. סְמַךְ לַנֵּרוֹת. (וְלֹא) [וְנֶאֱמַר] בַּנֵּרוֹת מֵעֶרֶב וְעַד בּוֹקֶר. יוּאַחַר דְּבָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בֵּין הָעַרְבַּיִם סְמַךְ לַנֵּירוֹת לְדָבָר שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בּוֹ אֶלָּא בֵּין הָעַרְבָּיִם. מַעֲתָּה אֲפִילוּ לִנְסָכִין. אָמַר רִבִּי הִילָא. תַּעֲשֶׂה. אִיחַר בּוֹ מַעֲשֶׂה. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי הִילָא. הָכָא אַתְּ אָמַר. תַּעֲשֶׂה. הִקְדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה. וְכָא אַתְּ אָמַר. תַּעֲשֶׂה. אִיחַר בּוֹ מַעֲשֶׂה. אָמַר רִבִּי הִילָא. כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּעִנְייָנוֹ. תָּמִיד שֶׁלְשַׁחַר בִּכְלַל מְאוּחָר הָיָה. מַה תַלְמוּד לוֹמַר תַּעֲשֶׂה. הִקְדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה. תָּמִיד שֶׁלְבֵּין הָעַרְבָּיִם בִּכְלַל מוּקְדָּם הָיָה. מַה תַלְמוּד לוֹמַר תַּעֲשֶׂה. אִיחַר בּוֹ מַעֲשֶׂה. וַהֲוָה רִבִּי זְעוּרָה מְקַלֵּס לֵיהּ וְצָוַוח לֵיהּ בְּנֵיהּ דְּאוֹרַיְתָא.

תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. עֲשָׂתוֹת שֶׁלְבַּרְזֶל הָיוּ מַרְתִּיחִין אוֹתָן מֵעֶרֶב יוֹם הַכִּיפּוּרִים וּמַטִּילִין לְתוֹךְ הַצוֹנִין כְּדֵי שֶׁתָּפוּג צִינָתָן. וְלֹא נִמְצָא כְמָכֵּבָה בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אֶלָּא מִסְבּוֹר סָבַר רִבִּי יוּדָה שֶׁאֵין אָבוֹת מְלָאכוֹת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אֶלָּא רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. לֹא כֵן סָבַר מֵימוֹר. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. נֵימַר. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁלָשְׁתָּן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. אֶלָּא מִיסְבּוֹר סָבַר רִבִּי יוּדָה שֶׁאֵין תּוֹלְדַת הָאֵשׁ כְּאֵשׁ. אֶלָּא כֵינִי. רִבִּי יוּדָה סָבַר מֵימַר שֶׁאֵין תּוֹלְדַת אֵשׁ כְּאֵשׁ. וְרַבָּנִן סָבְרִין מֵימַר. תּוֹלְדַת אֵשׁ כְּאֵשׁ. וְיֵחַם לוֹ חַמִּין. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בַּר אֲבִיוֹן רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי אִינְייִנִי בֶּן סוֹסִיי. טָעֲמָא דְּהָדֵין תַּנְיָיא. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים. רְאִינוּ כֹּהֵן גָּדוֹל טוֹבֵל בְּמַיִם שְׁאוּבִין בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים.

הלכה ו

משנה: הֱבִיאוּהוּ לְבֵית הַפַּרְוָה וּבְקוֹדֶשׁ הָיְתָה. פָּרְסוּ סָדִין שֶׁל בּוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר פָּשַׁט קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֱבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי לָבָן וְלָבַשׁ וְקִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו: בַּשַּׁחַר הָיָה לוֹבֵשׁ פִּילּוּסִין שֶׁל שְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה וּבֵין הָעַרְבַּיִם הִינְדָּוָון שֶׁל שְׁמוֹנָה מֵאוֹת זוּז דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בַּשַּׁחַר הָיָה לָבוּשׁ פִּילּוּסִים שֶׁל שְׁמוֹנָה עָשָׂר מָנֶה. וּבֵין הָעַרְבַּיִם שֶׁל שְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה הַכֹּל שִׁלְשִׁים מָנֶה. אֵילּוּ נוֹטֵל מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְאִם רָצָה לְהוֹסִיף מוֹסִיף מִשֶּׁלּוֹ:

הלכה: מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר. פָּשַׁט וְקִידֵּשׁ וְרָחַץ וְקִידֵּשׁ. מַה טַעֲמָא דְּרַבָּנִן. וּפָשַׁט וְלָבַשׁ. הִקִּישׁ פְּשִׁיטָה לִלְבִישָׁה. מַה לְבִישָׁה מְקוֹדֶשׁ אַף פְּשִׁיטָה מְקוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי מָנָא קוֹמֵי רִבִּי יוּדָן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר רְחִיצָה חוּצָצָת. אָמַר לֵיהּ. מִסְבּוֹר אַתְּ סָבוֹר. עַל דְּרִבִּי מֵאִיר. וּפָשַׁט וְקִידֵּשׁ וְרָחַץ וְקִידֵּשׁ. אֵינָהּ כֵּן אֶלָּא וּפָשַׁט וְקִידֵּשׁ וְרָחַץ וְלָבַשׁ וְקִידֵּשׁ.

שְׁמוּאֵל אָמַר. אַחַת פִּשּׁוּט וְאַחַת לְבוּשׁ שְׁתֵּיהֶן לָבֹא. בַּר קַפָּרָא אָמַר. אַחַת לָבֹא וְאַחַת לְשֶׁעָבַר שְׁתֵּיהֶן לְבוּשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּקִידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא לָבֹא. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּקִידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא מְעַכֵּב. מַה טַּעֲמָא. חוּקַּת עוֹלָם לְדוֹרוֹתֵיכֶם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּקִידּוּשׁ הָאַחֲרוֹן שֶׁהוּא לְשֶׁעָבַר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. הֵבִיאוּ לוֹ בְגָדֵי עַצְמוֹ וְלַבַּשׁ. וְיֵשׁ אָדָם מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו לִלְבוּשׁ בְּגָדֵי חוֹל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. וּלְבֻשָׁם. לְבִישָׁה מְעַכֶּבֶת. וְאֵין קִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם מְעַכֵּב. וְדִכְוָותָהּ. לְבִישָׁה מְעַכֶּבֶת. וְאֵין קִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם מְעַכֵּב.

כדי. שֶׁיִּהוּ כְפוּלִים. וְקִיְּימִינָהּ דְּלָא כְרִבִּי יוֹסֵה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק לָא נָחַת לְבֵית וַועָדָא. קָם עִם רִבִּי זְעוּרָא. אָמַר לֵיהּ. מַה חַדְתּוֹן [הֲוָה לְכוֹן בְּבֵי מִדְרָשָׁא] יוֹמָא דֵין. [אָמַר לֵיהּ.] בַּד. שֶׁיִּהוּ כְפוּלִים. וְקִיְּימִינָהּ דְּלָא כְרִבִּי יוֹסֵי. דְּתַנֵּי. וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתָּנוֹת. רַבָּנָן אָמְרֵי. שְׁתֵּי כֻתָּנוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֲפִילּוּ כֻתּוֹנֶת אַחַת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. מַה טַּעֲמָא דְרַבָּנָן. וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתָּנוֹת. מַה טַּעֲמָא דְרִבִּי יוֹסֵי. לְמֵאָה בְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתּוֹנֶת. בַּד. שֶׁיִּהוּ חֲדָשִׁים. אִם אוֹמֵר אַתְּ שֶׁלֹּא יִלְבַּשׁ שְׁחָקִים. וְהָא תַנֵּי. וּלְבֻשָׁם. אֲפִילּוּ שְׁחָקִים. רִבִּי חֲנַנְיָה בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. כְּמַחֲלוֹקֶת.

עוֹר שֶׁעִיבְּדוּ לְשֵׁם קַמִּיעַ מוּתָּר לִכְתּוֹב עָלָיו מְזוּזָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הֲוֵינָן סָבְרִין מֵימַר. מַה פְלִיגִין. לְהֶדְיוֹט. הָא לְגָבוֹהַּ לֹא. מִן מַה דְתַנֵּי. אַבְנֵי קוֹדֶשׁ צָרִיךְ שֶׁתְּהֵא חֲצִיבָתָן בַּקּוֹדֶשׁ וּבְקוֹדֶשׁ יֵחָצְבוּ. בִּגְדֵי קוֹדֶשׁ צָרִיךְ שֶׁתְּהֵא אֲרִיגָתָן בַּקּוֹדֶשׁ וּבְקוֹדֶשׁ יֵאָרְגוּ. וְאָמַר רִבִּי חֲנִינָה בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. בְּמַחֲלוֹקֶת הִיא. הָדָא אָמְרָה. אַף לַגָּבוֹהַּ פְּלִיגִין. דְּתַנֵּי. הָעוֹשֶׂה כְלִי לַגָּבוֹהַּ. עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָּבוֹהַּ מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הֶדְיוֹט. מִשֶּׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָּבוֹהַּ אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הֶדְיוֹט. וְהָא תַנֵּי. הָעוֹשֶׂה כְלִי לַגָּבוֹהַּ אַל יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הֶדְיוֹט. רִבִּי חֲנַנְיָה בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. כְּמַחֲלוֹקֶת. דְּתַנֵּי. הָעוֹשֶׂה כְלִי לְהֶדְיוֹט. עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הֶדְיוֹט מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָּבוֹהַּ. מִשֶּׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הֶדְיוֹט אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָּבוֹהַּ. וְהָא תַנֵּי. הָעוֹשֶׂה כְלִי לַהֶדְיוֹט. אַל יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ גָּבוֹהַּ. רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רַבָּנָן דְּתַמָּן. תִּיפְתָּר שֶׁבָּא מִתְּרוּמַת הַלִּישְׁכָּה. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם.

כְּלֵי שָׁרֵת מֵאֵימָתַי הֵן קְדֵישִׁין. מִיָּד אוֹ בְשַׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. אִין תֵּימַר. מִיָּד. נִיחָא. אִין תֵּימַר. בְּשַׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. כְּאַחַת הֵן קְדוֹשִׁין. נִיחָא שֶׁלְמִשָּׁה שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. בְּרַם שֶׁלִּשְׁלֹמֹה כְּאַחַת הֵן קְדֵישִׁין וּמִתְקַדְּשִׁין. בִּכְנִיסָתָן לְאָרֶץ הָיוּ מְפַנִּין מִתּוֹךְ שֶׁל מֹשֶׁה לְתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה. לֹא הָיָה שָׁם שֶׁלְמִשָּׁה כְּאַחַת הֵן קְדֵישִׁין וּמִתְקַדְּשִׁין. וּבַעֲלִייָתָן מִן הַגּוֹלָה הָיוּ מְפַנִּין מִתּוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה לְתוֹךְ שֶׁלָּהֶם. לֹא הָיָה שָׁם שֶׁלִּשְׁלֹמֹה כְּאַחַת הֵן קְדֵישִׁין וּמִתְקַדְּשִׁין.

אֲבָנִים שֶׁחָצְבָן לְשֵׁם מֵת אֲסוּרִין בַּהֲנָיָיה. לְשֵׁם חַי וּלְשֵׁם מֵת מוּתָּרִין בַּהֲנָיָיה. הַזּוֹרֵק כְּלִי לִפְנֵי מִיטָּתוֹ שֶׁל מֵת לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת אָסוּר בַּהֲנָיָיה. כָּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת מוּתָּר בַּהֲנָיָיה. נִמְצְאַתָּ אוֹמֵר. חָמֵשׁ טְבִילוֹת וַעֲשָׂרָה קִידּוּשִׁין טוֹבֵל וּמְקַדֵּשׁ בּוֹ בְּיוֹם. מְנַיִין שֶׁשְּׁנֵי קִידּוּשֵׁי יָדַיִם וְרַגְלַיִם עַל כָּל טְבִילָה וּטְבִילָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וּפָשַׁט וְרָחַץ וְרָחַץ (וּפָשַׁט) [וְלָבַשׁ.] אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. וְדִין הוּא. מַה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ טָעוּן טְבִילָה טָעוּן קִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. כָּאן שֶׁהוּא טָעוּן טְבִילָה לֹא כָל שֶׁכֵּן יְהֵא טָעוּן קִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. טוּל לָךְ מַה שֶׁהֶבֵאתָה. אִי מַה לְהַלָּן אַחַת כָּל הַיּוֹם אַף כָּאן אַחַת כָּל הַיּוֹם. תַּלְמוּד לוֹמַר וּפָשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבַּד. שֶׁאֵין תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר לָבַשׁ. וְכִי עָלֶת עַל דַּעְתֵּינוּ כְּלוּם הוּא פּוֹשֵׁט אֶלָּא מַה שֶׁהוּא לוֹבֵשׁ. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר אֲשֶׁר לָבַשׁ. הִקִּישׁ פְּשִׁיטָה לִלְבִישָׁה. מַה לְבִישָׁה בְּקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם אַף פְּשִׁיטָה בְּקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא (דְּלָא) [אֶלָּא] חִילּוּפִין. הִקִּישׁ לְבִישָׁה לִפְשִׁיטָה. מַה פְּשִׁיטָה בְּקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם אַף לְבִישָׁה בְּקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

וְאֵין שֵׁינִי שֶׁל פִּילוּסִין יָפֶה מִן הָרִאשׁוֹן שֶׁלְּהִנְדְּוִין. מִשֵּׁם מִילָּה דְשָׁמְעָה פַּרוּטֵי. תַּמָּן תַּנִּינָן. הָרִאשׁוֹן שֶׁבָּרִאשׁוֹן אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ. [הַשֵּׁנִי שֶׁבָּרִאשׁוֹן וְהָרִאשׁוֹן שֶׁבַּשֵּׁנִי שָׁוִין.] וְאֵין שֵׁינִי שֶׁבָּרִאשׁוֹן יָפֶה מִן הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּשֵּׁינִי. מִשֵּׁם מִילָּה דְשָׁמְעָה פַּרוּטֵי. מַאי כְדוֹן. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. בְּשֹׁחַר כְּתוּב בַּד בַּד אַרְבָּעָה פְּעָמִים. וּבְמִנְחָה כָתוּב בַּד.

מַעֲשֶׂה בֵּירִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֶּן פִּיאֲבִי שֶׁלָּבַשׁ כֻּתָּנוֹת בְּמֵאָה מָנֶה וְעָלָה וְהִקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. מַעֲשֶׂה בְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן חַרְסוֹם שֶׁלָּבַשׁ כּוּתָּנוֹת בְּשִׁתֵּי רִיבּוֹא וְעָלָה וְהִקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. וְהוֹרִידוּ אוֹתוֹ אֶחָיו הַכֹּהֲנִים שֶׁהָיָה נִרְאֶה מִתּוֹכָהּ עָרוּם. מָה עָשָׂה. מִילֵּא אוֹתָהּ מַיִם וְסָבַב אֶת הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים.

הלכה ז

משנה: בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ וּפָרוֹ הָיָה עוֹמֵד בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ רֹאשׁוֹ לַדָּרוֹם וּפָנָיו לַמַּעֲרָב הַכֹּהֵן עוֹמֵד בַּמִּזְרָח וּפָנָיו לַמַּעֲרָב. סָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדֶּה וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר אָנָּא הַשֵּׁם עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי חָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי. אָנָּא הַשֵּׁם כַּפֶּר נָא לֶעָוֹנוֹת וְלַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים שֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם וגו׳: וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

הלכה: אֵי זֶהוּ צְפוֹנוֹ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ שֶׁהוּא כְשֵׁר בִּשְׁחִיטַת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים. מִקִּירוֹ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ צְפוֹנִי וְעַד כּוֹתֶל הָעֲזָרָה צְפוֹנִי עַד כְּנֶגֶד כָּל הַמִּזְבֵּחַ. יֵשְׁנָן כִּשְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אַמָּה. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. מִכְּנֶגֶד בֵּית הַחִילְפוֹת עַד כְּנֶגֶד בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ וְעַד כּוֹתֶל הָעֲזָרָה הַמִּזְרָחִי. רִבִּי מוֹסִיף. מְקוֹם דְּרִיסַת רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה.

מְקוֹם דְּרִיסַת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה. מִקִּירוּ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַצָּפוֹנִי וְעַד כּוֹתֶל הָעֲזָרָה הַמִּזְרָחִי.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא מַצָּאנוּ שְׁחִיטָה כְשֵׁירָה בְּזָר. רַב מְפַקֵּד לְתַלְמִידוֹ. בְּכָל אֲתַר הֲוֹון תַּנֵּיי. שׁוֹחֵט. חוּץ מִפָּרָה הֲוֹון תַּנֵּיי. זוֹרֵק. וְאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא מַצָּאנוּ שְׁחִיטָה (כְשֵׁירָה) [פְּסוּלָה] בְּזָר. הָתִיב רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. וְהָא כְתִיב וְשָׁחַט וְהִזָּה. מָה הַזָּיָיה לֹא הוּכְשְׁרָה בְאִישָׁה כְּאִישׁ אַף שְׁחִיטָה לֹא הוּכְשְׁרָה בְאִשָּׁה כְּאִישׁ. אָמַר לֵיהּ. הֲרֵי הַזָּיָיה מַיְימֵיהּ הֲרֵי הִיא כְשֵׁירָה בְּזָר וּפְסוּלָה בְאִשָּׁה. אָמַר לֵיהּ. תַּמָּן לֵית כְּתִיב כֹּהֵן. וְלֵיידָא מִילְּתָא כְתִיב אִישׁ. לְהַכְשִׁיר אֶת הַזָּר. הִיא אִישׁ הִיא אִשָּׁה. בְּרַם הָכָא כְתִיב כֹּהֵן. הִיא זָר הִיא אִשָּׁה. אֵין תֵּימַר שֶׁהִיא כְשֵׁירָה בְּזָר תּוּכְשַׁר בְּאִשָּׁה.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. פַּר שֶׁלְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים צָרִיךְ כֹּהֵן. וְלָמָּה לֹא אָמַר וְשָׂעִיר. דִּו קְרֵייָא וְשָׁחַט וְהֵבִיא. מַה הֲבָאָה בְכֹהֵן אַף שְׁחִיטָה בְכֹהֵן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יָסָא רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. פַּר וְשָׂעִיר שֶׁלְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים צְרִיכִין כֹּהֵן.

אָמַר רִבִּי חַגַּיי. בָּרְאשׁוֹנָה הוּא אוֹמֵר. אָנָּא הָשֵׁם. וּבַשְּׁנִייָה הוּא אוֹמֵר. אָנָּא בַשֵּׁם.

[תַּנֵּי. כֵּיצַד מִתְוַודֶּה. עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי חָטָאתִי. וְאוֹמֵר נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה.] וְאוֹמֵר וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים. עֲוֹנוֹת אֵילּוּ הַזְּדוֹנוֹת. פִּשְׁעֵיהֶם אֵילּוּ הַמְּרָדִים. חַטֹּאתָם אֵילּוּ הַשְׁגָגוֹת. מֵאַחַר שֶׁהוּא מִתְוַודֶּה עַל הַזְּדוֹנוֹת וְעַל הַמְּרָדִים הוּא חוֹזֵר וּמִתְוַודֶּה עַל הַשְׁגָגוֹת. אֶלָּא כָךְ הָיָה מִתְוַודֶּה. אָנָּא הַשֵּׁם. חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי (כול') [וּבְנֵי אַהֲרֹן. כַּכְתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ לֵאמֹר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה וגו'. וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו. בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.] וְכֵן מָצִינוּ דָּרָךְ כָּל הַמִּתְוַודִּים מִתְוַודִּים. דָּוִד אָמַר חָטָאנוּ עִם אֲבוֹתֵינוּ הֶעֱוִינוּ וְהִרְשָׁעְנוּ. שְׁלֹמֹה בְּנוֹ אָמַר [חָטָאנוּ] הֶעֱוִינוּ רָשָׁעְנוּ. דָּנִיֵּאל אָמַר חָטָאנוּ עָוִינוּ הִרְשַׁעְנוּ וּמָרַדְנוּ. אַף הוּא כָךְ הָיָה מִתְוַודֶּה. חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. מָהוּ שֶׁמִּשָּׁה אָמַר. נוֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה. וְאוֹמֵר וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'. אֶלָּא מִכָּיוָן שֶׁהוּא מִתְוַודֶּה עַל הַזְּדוֹנוֹת וְעַל הַמְּרָדִים כְּאִילּוּ הֵן שְׁגָגוֹת לְפָנָיו.

עֲשָׂרָה פְּעָמִים הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל מַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. שִׁשָּׁה בְפָר וּשְׁלֹשָׁה בְשָׂעִיר וְאֶחָד בְּגוֹרָלוֹת. הַקְּרוֹבִים הָיוּ נוֹפְלִין עַל פְּנֵיהֶן. הָרְחוֹקִים הָיוּ אוֹמְרִים. בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. אֵילּוּ וְאֵילּוּ לֹא הָיוּ זָזִים מִשָּׁם עַד שֶׁהוּא מִתְעַלֵּם מֵהֶן. זֶה שְׁמִי לְעֹלָם. זֶה שְׁמִי לְעֵלֶם. בָּרְאשׁוֹנָה הָיָה אוֹמְרוֹ בְקוֹל גָּבוֹהַּ. מִשָּׁרְבוּ הַפְּרוּצִין הָיָה אוֹמְרוֹ בְקוֹל נָמוּךְ. אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן. עוֹמֵד הָיִיתִי בֵּין אַחַיי [הַכֹּהֲנִים] בְּשׁוּרָה וְהִטִּיתִי אָזְנִי כְלַפֵּי כֹהֵן גָּדוֹל

וּשְׁמַעְתִּיו מַבְלִיעוֹ בִּנְעִימַת הַכֹּהֲנִים. בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה נִמְסָר לְכָל אָדָם. מִשֶּׁרַבּוּ הַפְּרוּצִים לֹא הָיָה נִמְסָר אֶלָּא לַכְּשֵׁירִים.

שְׁמוּאֵל הֲוָה עָבַר. שְׁמַע פַּרְסָיָא מְקַלֵּל לִבְרֵיהּ בֵּיהּ וָמִית. אֲמַר. אֲזַל גַּבְרָא וּמָאן דִּשְׁמַע שְׁמַע. רִבִּי אִינְיָינִי בַּר סוֹסַיי סְלַק גַּבֵּי רִבִּי חֲנִינָה לְצִיפּוֹרִין. אֲמַר. אִיתָא וַאֲנָא מְסַר יָתֵיהּ לָךְ. עָאַל לֵיהּ בְּרֵיהּ תְּחוֹתֵי עַרְסָא. עָטַשׁ וּשְׁמַע קָלֵיהּ. אֲמַר. מָה אַתּוֹן נְהִיגִין גַּבֵּיכוֹן בִּדְמֵיו. אֲזַל. לָא לָךְ וְלָא לֵיהּ. חַד אַסִּי בְּצִיפּוֹרִין אֲמַר לְרִבִּי פִּינְחָס בַּר חָמָא. אִיתָא וַאֲנָא מְסַר לֵי לָךְ. אֲמַר לֵיהּ. לֵית אֲנָא יְכִיל. אֲמַר לֵיהּ. לְמָה. אֲמַר לֵיהּ. דַּאֲנָא אָכַל מַעֲשֵׂר. וּמָאן דִּרְגִיל לֵיהּ לָאו יְכִיל מֵיכוּל מִבַּר נַשׁ כְּלוּם.

הלכה ח

משנה: בָּא לוֹ לְמִזְרָח הָעֲזָרָה לִצְפוֹן הַמִּזְבֵּחַ הַסָּגָן בִּימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְׁמֹאלוֹ. וְשָׁם שְׁנֵי שְׁעִירִים וְקַלְפֵּי הָיְתָה שָׁם וּבָהּ שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת. שֶׁל אֶשְׁכְּרוֹעַ הָיוּ וַעֲשָׂאָן בֶּן גַּמְלָא שֶׁל זָהָב וְהָיוּ מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשֶׁבַח: בֶּן קָטִין עָשָׂה שְׁנַיִם עָשָׂר דַּד לַכִּיּוֹר שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ אֶלָּא שְׁנַיִם. וְאַף הוּא עָשָׂה מוּכְנִי לַכִּיּוֹר שֶׁלֹּא יְהִיוּ מֵימָיו נִפְסָלִין בְּלִינָה. מוֹנְבַז הַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹשֶׂה כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁל זָהָב. הֵילֵנִי אִמּוֹ עָשְׂתָה נִבְרֶשֶׁת שֶׁל זָהָב עַל פִּתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל. וְאַף הִיא עָשְׂתָה טַבֶּלָא שֶׁל זָהָב שֶׁפָּרְשַׂת סוֹטָה כְּתוּבָה עָלֶיהָ. נִיקָנוֹר נַעֲשׂוּ נִסִּים לְדַלְתוֹתָיו וְהָיוּ מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשֶׁבַח:

הלכה: אֵי זֶהוּ צְפוֹנוֹ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ שֶׁהוּא כָּשֵׁר בִּשְׁחִיטַת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים. מִקִּירוּ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ צְפוֹנִי. גָּרַשׁ בְּהֵילְכְתָא עִילְּיתָא עַד מִקִּירוּ שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַצְּפוֹנִי וְעַד כּוֹתֶל הָעֲזָרָה הַמְּזָרְחִי. חֲמִשָּׁה דְבָרִים הָיָה הַסָּגָן מְשַׁמֵּשׁ. הַסָּגָן אוֹמֵר לוֹ. אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל הַגְבֵּהּ יְמִינְךָ. סָגָן מִימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְּׂמֹאלוֹ. הֵנִיף הַסָּגָן בַּסּוּדָרִין. אָחַז הַסָּגָן בִּימִינוֹ וְהֶעֱלָהוּ. לֹא הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל מִתְמַנֶּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל עַד שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה סָגָן.

וְקַלְפֵּי הָיָה שָׁם וּבָהּ שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת. וְשֶׁלְּאֶשְׁכְּרוֹעַ הָיוּ. מָהוּ אֶשְׁכְּרוֹעַ. פֶּסְקִינוֹן. רִבִּי שְׁמוּאֵל אֲחוֹי דְּרַב בָּעֵי. אָבְדוּ. מָהוּ לְעָשׂוֹת תַּחְתֵּיהֶן שֶׁלְּזָהָב. יֵיבָא כְּהָדָא. שֶׁמַּעֲלִין בַּקּוֹדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין.

וְיַעֲשׂוּ דַּדִּין זֶה עַל גַּבֵּי זֶה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. כְּיוֹם מְרוּבֶּה שֶׁלְּתָמִיד. הָעֶלְיוֹן מִשֵּׁם כְּלִי פָּחוּת בְּרוּבּוֹ. וְהַתַּחְתּוֹן אֵין בּוֹ מִשֵּׁם אֲוִירוֹ שֶׁלְּכְלִי. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אַמַּת הַמַּיִם הָיְתָה מוֹשֶׁכֶת לוֹ מֵעֵיטָם. וְהָיוּ רַגְלֵי שֶׁבַּדְּרוֹם פְּחוּתִין כְּרִימוֹנִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנָא בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. הַיָּם בֵּית טְבִילָה לַכֹּהֲנִים הוּא. וְהַיָּם לָרָחְצָה לַכֹּהֲנִים בּוֹ. וְלֹא כְלִי הוּא. אַמַּת הַמַּיִם מוֹשֶׁכֶת לוֹ מֵעֵיטָם וְהָיוּ רַגְלֵי שֶׁבַּדְּרוֹם פְּחוּתִים כְּרִימוֹנִים.

כְּתִיב וְאֵלֶּה מִסְפָּרָם אֲגַרְטְלֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אָמַר. מְקוֹם שֶׁאוֹגְרִין בּוֹ דָּמוֹ שֶׁל טָלֶה. אֲגַרְטְלֵי כֶּסֶף אֲלָף. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מְקוֹם שֶׁאוֹגְרִין דָּמוֹ שֶׁל פָּר. מַחֲלָפִים תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. אֵילּוּ הַסַּכִּינִין. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. הוּא הָיָה נִקְרָא בֵּית הַחִילְפוֹת. שֶׁשָּׁם הָיוּ גּוֹנְזִין אֶת הַסַּכִּינִין.

הֵילְנִי אִמּוֹ עָשְׂתָה נִבְרֶשֶׁת שֶׁל זָהָב עַל פִּתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל. תְּרֵין אֲמוֹרִין. חַד אָמַר. מְנַרְתָּא. וְחָרְנָה אָמַר. קוֹנְכִיתָא. תִּרְגֵּם עֲקִילַס. לְקַבֵּל נֶבְרַשְׁתָּא לַמְפַדָּס.

אַף הִיא עָשְׂתָה טַבָּלָה שֶׁלְּזָהָב שֶׁפָּרְשַׁת סוֹטָה כְּתוּבָה עָלֶיהָ. שֶׁבַּשָּׁעָה שֶׁהָיְתָה הַחַמָּה זוֹרַחַת הָיוּ הַנִּיצוֹצוֹת מְנַתְּזִין מִמֶּנָּה וְהָיוּ יוֹדְעִין שֶׁזָּרְחָה הַחַמָּה. וּמַה הָיָה כָתוּב עָלֶיהָ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֶלֶ"ף בֵּי"ת הָיָה כָתוּב עָלֶיהָ. וְהָא תַנֵּי. כִּכְתָב שֶׁכָּאן כֵּן כְּתָב שֶׁכָּאן. לֹא מְעוּבֶּה וְלֹא מְיֻדָּק אֶלָּא בֵּינוֹנִי. פְּתַר לָהּ. כְּאֶלֶ"ף שֶׁכָּאן [כֵּן] אֶלֶ"ף שֶׁכָּאן. כְּבֵי"ת שֶׁכָּאן כֵּן בֵּי"ת שֶׁכָּאן. תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. כָּל פָּרָשַׁת סוֹטָה הָיָה כָתוּב עָלֶיהָ. שֶׁמִּמֶּנָּה הָיָה קוֹרֵא וּמְתַרְגֵּם כָּל דִּקְדּוּקֵי הָפָרָשָׁה.

נִיקָנוֹר נַעֲשׂוּ נִיסִּים לְדַלְתוֹתָיו. וּמַזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשֶׁבַח. תַּנֵּי. מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ בָאִין בִּסְפִינָה וְעָמַד עֲלֵיהֶן סַעַר גָּדוֹל בַּיָּם. וְנָטְלוּ אֶחָד מֵהֶם וְהִטִּילוּהוּ בַיָּם. וּבִיקְשׁוּ לְהַטִּיל עוֹד שֵׁינִי וְעָמַד וְגִיפְּפוֹ. אָמַר לָהֶן. אִם מַטִּילִין אַתֶּם אוֹתוֹ לַיָּם הַטִּילוּנִי עִמּוֹ. וְהָיָה בוֹכֶה וּמִתְאַבֵּל וּבָא עַד שֶׁהִגִּיעַ לְלֶמֶ"ינָהּ שֶׁל יָפוֹ. כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ לְלֶמֶ"ינָהּ שֶׁל יָפוֹ הִתְחִיל מְבַעְבֵּעַ מִתַּחַת הַסְּפִינָה. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם נִשְׁתַּנּוּ לִהְיוֹת שֶׁלְּזָהָב חוּץ מִשַּׁעֲרֵי נִיקָנוֹר מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה בָהֶן נֵס. וְיֵשׁ אוֹמְרִים מִפְּנֵי שֶׁנִּחוֹשְׁתָן מִצְהִיב. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי לִיעֶזֶר. נְחוֹשְׁתָן הָיָה (קָרוֹנְתִיוֹן) [מַצְהִיב וְיוֹתֵר] יָפֶה מִשֶּׁל זָהָב.

הלכה ט

משנה: וְאֵילּוּ לִגְנַאי שֶׁל בֵּית גַּרְמוּ לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים. שֶׁל בֵּית אַבְטִינָס לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת. הוּגְדַּס בֶּן לֵוִי הָיָה יוֹדֵעַ פֶּרֶק בַּשִּׁיר וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד. בֶּן קַמְצָר לֹא רָצָה לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַכְּתָב. עַל הָרִאשׁוֹנִים נֶאֱמַר וֶזֶר צַדִּיק לִבְרָכָה. וְעַל אֵילּוּ נֶאֱמַר וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב׃

הלכה: וְאֵילּוּ לִגְנַיי. בֵּית גַּרְמוּ. בֵּית גַּרְמוּ הָיוּ בְקִיאִין בְּמַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים וּבְרִדְיָיתוֹ וְלֹא רָצוּ לְלַמֵּד. שֶׁלְּחוּ וְהֵבִיאוּ אוּמָנִים מֵאֶלֶכְסַנְדְּרְיָאה. וְהָיוּ בְקִיאִים בְּמַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים. וּבְרִדְיָיתוֹ לֹא הָיוּ בְקִיאִין. בֵּית גַּרְמוּ הָיוּ מַסִּיקִין מִבִּפְנִים וְרוֹדִין מִבַּחוּץ. וְלֹא הָיְתָה מְעַפֶּשֶׁת. וְאֵילּוּ הָיוּ מַסִּיקִין מִבִּפְנִים וְרוֹדִין מִבִּפְנִים. וְהָיְתָה מְעַפֶּשֶׁת. וְכֵיוָן שֶׁיָּדְעוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר אָמְרוּ. כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְכְבוֹדוֹ בָּרָא. כֹּל פְּעַל יְי לַמַּעֲנֵהוּ. שֶׁלְּחוּ אַחֲרֵיהֶם וְלֹא רָצוּ לָבוֹא עַד שֶׁכָּפְלוּ לָהֶן שְׂכָרָן. שְׁנַיִם עֲשָׂר מָנָה הָיוּ נוֹטְלִין וְנָתְנוּ לָהֶן

עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע הָיוּ נוֹטְלִין וְנָתְנוּ לָהֶן אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. אָמְרוּ לָהֶן. מִפְּנֵי מַה אֵין אַתֶּם רוֹצִין לְלַמֵּד. אָמְרוּ לָהֶן. מְסוֹרֶת הִיא בְיָדֵינוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ שֶׁהַבַּיִת הַזֶּה עָתִיד לִיחָרֵב. שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ אֲחֵרִים וְיִהְיוּ עוֹשִׂין כֵּן לִפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. בִּדְבָרִים הַלָּלוּ מַזְכִּירִין אוֹתָן לִשְׁבָח. שֶׁלֹּא יָצָא בְּיַד בְּנֵיהֶם פַּת נְקֵיָּה מֵעוֹלָם. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים. מִמַּעֲשֶׂה לֶחֶם הַפָּנִים הֵן אוֹכְלִין.

שֶׁלְּבֵית אַבְטִינָס הָיוּ בְקִיִּין בְּמַעֲשֵׂה הַקְּטוֹרֶת וּבְמַעֲלֶה עָשָׁן וְלֹא רָצוּ לְלַמֵּד. שְׁלְחוּ וְהֵבִיאוּ אוּמָנִים מֵאַלֶכְסַנְדְרִיָּאה. וְהָיוּ בְקִיִּין בְּמַעֲשֵׂה הַקְּטוֹרֶת. וּבְמַעֲלֶה עָשָׁן לֹא הָיוּ בְקִיאִין. שֶׁלְּבֵית אַבְטִינָס הָיְתָה מִתַּמֶּרֶת וְעוֹלָה וּפוֹסָה וְיוֹרֶדֶת. וְשֶׁלְּאֵילוּ הָיְתָה פּוֹסָה מִיַּד. וְכֵיוָן שֶׁיְּדָעוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר אָמְרוּ. כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִכְבוֹדוֹ בָּרָא. שֶׁנֶּאֱמַר כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וגו'. שְׁלְחוּ אַחֲרֵיהֶן וְלֹא רָצוּ לָבוֹא כולי עַד לִפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן. בִּדְבָרִים הַלָּלוּ מַזְכִּירִין אוֹתָן לִשְׁבָח. שֶׁלֹּא יָצָאת אִשָּׁה שֶׁלְּאֶחָד מֵהֶן מְבוּשֶּׁמֶת מֵעוֹלָם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא כְשֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן נוֹשֵׂא אִשָּׁה מִמָּקוֹם אַחֵר הָיָה פּוֹסֵק עִמָּהּ שֶׁלֹּא תִתְבַּשֵּׂם.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מָצָאתִי תִינוֹק אֶחָד מִבֵּית אַבְטִינָס. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. מֵאֵי זוֹ מִשְׁפָּחָה אַתָּה. אָמַר לִי. מִמִּשְׁפַּחַת פְּלוֹנִית. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. אֲבוֹתֶיךָ לְפִי שֶׁנִּתְכַּוְונוּ לְרִבּוּת כְּבוֹדָם וּלְמַעֵט כְּבוֹד שָׁמַיִם לְפִיכָךְ נִתְמַעֵט כְּבוֹדָם וּכְבוֹד שָׁמַיִם נִתְרַבָּה. אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה. שַׁח לִי שִׁמְעוֹן בֶּן (לגס) [לגה]. מְלֵקֵט הָיִיתִי עֲשָׂבִים אֲנִי וְתִינוֹק אֶחָד שֶׁלְּבֵית אַבְטִינָס. וְרָאִיתִי אוֹתוֹ שֶׁבָּכָה וְרָאִיתִי אוֹתוֹ שֶׁשָּׂחַק. אָמַרְתִּי לוֹ. בְּנִי. לָמָּה בָכִיתָה. אָמַר לִי. עַל כְּבוֹד בֵּית אַבָּא שֶׁנִּתְמַעֵט. וְלָמָּה שָׂחַקְתָּה. אָמַר לִי. עַל הַכְּבוֹד הַמְתוּקָן לַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבוֹא. הֲרֵי מַעֲלֶה עָשָׁן לְנֶגְדִּי. נוֹמֵיתִי לוֹ. בְּנִי. הַרְאֵהוּ לִי. אָמַר לִי. מְסוֹרֶת בְּיָדִי מֵאֲבוֹתַיי שֶׁלֹּא לְהַרְאוֹתוֹ לְבִירְיָיה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. פָּגַע בִּי זָקֵן אֶחָד מִשֶּׁלְּבֵית אַבְטִינָס. אָמַר לִי. רִבִּי. לְשֶׁעָבַר הָיוּ בֵית אַבָּא צְנוּעִין וְהָיוּ מוֹסְרִין אֶת הַמְּגִילָּה הַזֹּאת אֵילוּ לָאֵילוּ. וְעַכְשָׁיו שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנִין הֵילָךְ אֶת הַמְּגִילָּה וְהִיזְהֵר בָּהּ. וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי אֶת הַדְּבָרִים לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה זָלְגוּ דְמָעָיו וְאָמַר. מֵעַתָּה אֵין אָנוּ צְרִיכִין לְהַזְכִּירָן לְגָנַאי.

וְכוּלְהֹן מְצָאוּ מַתְלָא לְדִבְרֵיהֶן חוּץ מִבֶּן קַמְצָר. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן.

אֵילּוּ הֵן הַמְמוּנִין שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. רִבִּי חִזְקִיָּה אָמַר. רִבִּי סִימוֹן וְרַבָּנִן. חַד אָמַר. כְּשֵׁירֵי כָּל דּוֹר וָדוֹר בָּא לְמָנוֹת. וְחָרָנָה אָמַר. מִי שֶׁהָיָה בְאוֹתוֹ הַדּוֹר מָנָה מַה שֶּׁבְּדוֹרוֹ. מָאן דְּאָמַר. כְּשֵׁירֵי כָּל דּוֹר וָדוֹר בָּא לְמָנוֹת. עַל כּוּלָּם הוּא אוֹמֵר. זַיְכֵר צַדִּיק לִבְרָכָה. מָאן דְּאָמַר. מִי שֶׁהָיָה בְאוֹתוֹ הַדּוֹר מָנָה מַה שֶּׁבְּדוֹרוֹ. עַל כּוּלָּם הוּא אוֹמֵר. וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב. עַל מִי נֶאֱמַר זַיְכֵר צַדִּיק לִבְרָכָה. עַל בֶּן קָטִין וְחֲבֵירָיו.

וְעַל כּוּלָּן הָיָה בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר. מִשֶּׁלְּךָ יִתְּנוּ לָךְ. וּבִשְׁמָךְ קוֹרִין אוֹתָךְ. וּבָשְׁבָחָךְ מוֹשִׁיבִין אוֹתָךְ. וְאֵין שִׂכְחָה לִפְנֵי הַמָּקוֹם. וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמוּכָן לָךְ.

פרק ד

הלכה א

משנה: טָרַף בַּקַּלְפֵּי וְהֶעֱלָה שְׁנֵי גוֹרָלוֹת. אֶחָד כָּתוּב עָלָיו לַשֵּׁם וְאֶחָד כָּתוּב עָלָיו לַעֲזָאזֵל הַסָּגָן בִּימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְּׂמֹאלוֹ. אִם שֶׁל שֵׁם עָלָה בִימִינוֹ הַסָּגָן אוֹמֵר לוֹ אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל הַגְבֵּהַ אֶת יְמִינֶךָ. וְאִם בְּשְׂמֹאלוֹ עָלָה רֹאשׁ בֵּית אָב אוֹמֵר לוֹ אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל הַגְבֵּהַ אֶת שְׂמֹאלְךָ. נָתָנָם עַל שְׁנֵי שְׂעִירִים וְאוֹמֵר לַיי חַטָּאת. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר חַטָּאת אֶלָּא לַיי. וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

הלכה: טָרַף בַּקַּלְפֵּי כול'. לֹא סוֹף דָּבָר קַלְפֵּי אֶלָּא אֲפִילוּ קַלָּתוֹת. וְלָמָּה אָמְרוּ קַלְפֵּי. כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פּוֹמְבֵי לַדָּבָר. וְיָבִיא שְׁנֵי חוּטִין. אֶחָד שְׁחוֹר וְאֶחָד לָבָן. וְיִקְשׁוֹר עֲלֵיהֶם וְיֹאמַר. זֶה לַשֵּׁם וְזֶה לָעֲזָאזֵל. תַּלְמוּד לוֹמַר גּוֹרָל אֶחָד לַיי. שֶׁיְּהֵא נִיכָּר שֶׁהוּא לַיי. וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל. שֶׁיְּהֵא נִיכָּר שֶׁהוּא לָעֲזָאזֵל. וְיָבִיא שְׁנֵי צְרוֹרוֹת. אֶחָד שְׁחוֹר וְאֶחָד לָבָן. [וְיִתֵּן עֲלֵיהֶם] וְיֹאמַר. זֶה לַשֵּׁם וְזֶה לָעֲזָאזֵל. תַּלְמוּד לוֹמַר גּוֹרָל אֶחָד לַיי. [שֶׁיְּהֵא נִיכָּר שֶׁהוּא לַיי. וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל. שֶׁיְּהֵא נִיכָּר שֶׁהוּא לָעֲזָאזֵל. וְיִכְתּוֹב עֲלֵיהֶם וְיֹאמַר. זֶה לַיי וְזֶה לָעֲזָאזֵל. תַּלְמוּד לוֹמַר גּוֹרָל אֶחָד לַיי.] שֶׁיְּהֵא מוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא לַיי לְעוֹלָם. וְגוֹרָל אֶחָד לָעֲזָאזֵל. שֶׁיְּהֵא מוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא לָעֲזָאזֵל לְעוֹלָם. הָדָא אָמְרָה. חֲקוּקִים הָיוּ.

וְתַנֵּי כֵן. בִּשְׁתֵּי קַלְפֵּיוֹת נִתְחַלְּקָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אַחַת שֶׁהַגּוֹרָלוֹת נְתוּנִין בְּתוֹכָהּ וְאַחַת שֶׁשְּׁמוֹת הַשְּׁבָטִים בְּתוֹכָהּ. וּשְׁנֵי פִירְחֵי כְהוּנָה עוֹמְדִים. מַה שֶּׁזֶּה מַעֲלֶה וְזֶה מַעֲלֶה זָכָה. בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים נִתְחַלְּקָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. בְּגוֹרָלוֹת בְּאוּרִים וְתוּמִּים וּבְכָסְפִּים. הָדָא הוּא דִכְתִיב וַיַּשְׁלֵךְ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל לִפְנֵי יְי בַּמִּצְפָּה. גּוֹרָל אֵילּוּ הַגּוֹרָלוֹת. לִפְנֵי יְי אֵילּוּ אוּרִים וְתוּמִּים. בֵּין רַב לְמֵעָט. אֵילּוּ הַכָּסְפִּים. אָמַר רִבִּי אַבִּין. אִילְמָלֵא שֶׁנִּתַּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חֵן כָּל מָקוֹם בְּעֵינֵי יוֹשְׁבָיו לֹא הָיְתָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִתְחַלֶּקֶת לְעוֹלָם. וְתַנֵּי כֵן. שְׁלֹשָׁה חֵינִים הֵן. חֵן אִשָּׁה בְּעֵינֵי בַעֲלָהּ. חֵן מָקוֹם בְּעֵינֵי יוֹשְׁבָיו. חֵן מִקַּח בְּעֵינֵי לוֹקְחָיו. רִבִּי אַבָּא בְרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם לֵוִי. אַף לְעָתִיד לָבוֹא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה כֵן. הָדָא הִיא דִכְתִיב וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וגו'. וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר וגו'. שֶׁהוּא בוֹשֵׁר בְּחֶלְקוֹ שֶׁלְּחֲבֵירוֹ. נָגַע בָּהֶן כִּשֵּׁהֵן לְמַטָּה וְנִתְעָרְבוּ. אֵין הַשְּׂעִירִים כְּמִצְוָתָן. וּמִשֶּׁהֶעֱלָה אוֹתָן נָגַע בָּהֶן וְנִתְעָרְבוּ. הַשְּׂעִירִים כְּמִצְוָתָן. וּבַעֲלִייָתוֹ נָגַע בָּהֶן וְנִתְעָרְבוּ. אָמַר. אִם שֶׁלַּשֵּׁם יַעֲלֶה בִימִינִי יִקְדַּשׁ זֶה שֶׁעַל יְמִינִי. קָדַשׁ. אִם שֶׁלַּשֵּׁם יַעֲלֶה בִשְׂמֹאלִי יִקְדַּשׁ זֶה שֶׁעַל שְׂמֹאלִי. קָדַשׁ. וַאֲפִילוּ אִם

אָמַר. אִם שֶׁלַּשֵּׁם יַעֲלֶה בִימִינִי יִקְדֹּשׁ זֶה שֶׁעַל שְׂמֹאלִי. קָדֹשׁ. אִם שֶׁלַּשֵּׁם יַעֲלֶה בִשְׂמֹאלִי יִקְדֹּשׁ זֶה שֶׁעַל יְמִינִי. קָדֹשׁ. אֲבָל אִם אָמַר. בֵּין שֶׁלַּשֵּׁם יַעֲלֶה בִימִינִי בֵּין שֶׁלַּשֵּׁם יַעֲלֶה בִשְׂמֹאלִי. לֹא יִקְדֹּשׁ אֶלָּא זֶה שֶׁעַל יְמִינִי. לֹא יִקְדֹּשׁ אֶלָּא זֶה שֶׁעַל שְׂמֹאלִי. לֹא קָדֹשׁ. מִפְּנֵי שֶׁהוּא קוֹבְעָן בַּפֶּה.

אָמְרָה הַתּוֹרָה גּוֹרָלוֹת גּוֹרָלוֹת. גּוֹרָלוֹת שֶׁלְּכָל דָּבָר. יָכוֹל יִתֵּן שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת עַל זֶה וּשְׁנֵי גּוֹרָלוֹת עַל זֶה. תַּלְמוּד לוֹמַר גּוֹרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיי וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל. יָכוֹל יִתֵּן שֶׁלְּשֵׁם וְשֶׁלְעַזָאזֵל עַל זֶה וְשֶׁלְּשֵׁם וְשֶׁלְעַזָאזֵל עַל זֶה. תַּלְמוּד לוֹמַר גּוֹרָל. וְלֹא דָא קַדְמֵייְתָא. כֵּינִי. יָכוֹל מִשֶּׁהוּא נוֹתֵן שֶׁלְּשֵׁם עַל שֶׁלְּשֵׁם וְשֶׁלְעַזָאזֵל עַל שֶׁלְעַזָאזֵל יַחֲזוֹר וְיַחֲלִיף. תַּלְמוּד לוֹמַר גּוֹרָל אֶחָד לַיי. אֵין כָּאן לַשֵּׁם אֶלָּא אֶחָד. וְגוֹרָל אֶחָד לָעֲזָאזֵל. וְאֵין כָּאן לַעֲזָאזֵל אֶלָּא אֶחָד.

צִיץ הָיָה כָתוּב עָלָיו קוֹדֶשׁ לַיי. קוֹדֶשׁ מִלְּמַטָּן וְשֵׁם מִלְּמַעֲלָן כְּמָלֵךְ שֶׁהוּא יוֹשֵׁב עַל קַתֶּדְרִין שֶׁלּוֹ. וְדִכְוָותָהּ. אֶחָד מִלְּמַטָּן וְשֵׁם מִלְּמַעֲלָן. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי. אֲנִי רְאִיתִיו בְּרוֹמֵי וְלֹא הָיָה כָתוּב עָלָיו אֶלָּא שִׁיטָּה אַחַת קוֹדֶשׁ לַיי.

וְנָתַן אַהֲרֹן. אִם נָתַן זָר כָּשֵׁר. וְדִכְוָותָהּ. אִם הֶעֱלָה זָר פָּסוּל. קוּל וָחוֹמֶר. מַה אִם נְתִינָה שֶׁכָּתוּב בָּהּ בְּנֵי אַהֲרֹן אִם נָתַן זָר כָּשֵׁר. הָעֲלָייָה שֶׁאֵין כָּתוּב בָּהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לֹא כָל שֶׁכֵּן. לֹא צוֹרְכָה דִלֹּא. נְתִינָה שֶׁהִיא מְעַכֶּבֶת אִם נָתַן זָר כָּשֵׁר. הָעֲלָייָה שֶׁאֵינָהּ מְעַכֶּבֶת אִם הֶעֱלָה זָר פָּסוּל. וְאָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר חֲקוּלָא בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. הָעֲלָייָה מִתּוֹךְ קֵילְפֵּי מְעַכֶּבֶת. אֵין נְתִינָה מְעַכֶּבֶת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קוֹבְעָן אֲפִילוּ בַּפֶּה. סָבְרִין מֵימַר. אֲפִילוּ אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר. אֲפִילוּ אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר. נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יַנַּאי. לְאֵי זֶה דָּבָר נֶאֱמַר גּוֹרָלוֹת. לְמִצְוָה. מַתְנִיתָה פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן. הַגּוֹרָל עוֹשֶׂהוּ חַטָּאת וְאֵין הַשֵּׁם עוֹשֶׂהוּ חַטָּאת. פָּתַר לָהּ בְּמַצְלִיחַ בַּגּוֹרָל. מַתְנִיתָה פְּלִיגָא עַל רִבִּי יַנַּיי. לֹא הִגְרִיל וְלֹא נִתְוַוְּדָה כָּשֵׁר. אֶלָּא שֶׁחִיסֵּר מִצְוָה אַחַת.

לַיי. לְרַבּוֹת שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ שֶׁיְּהֵא פָסוּל מִשּׁוּם מְחוּסָּר זְמַן. וְאַתְיָא כַּיי דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קוֹבְעָן אֲפִילוּ בַּפֶּה. סָבְרִין מֵימַר. אֲפִילוּ אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דּוּ אָמַר אֲפִילוּ אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר. נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יַנַּאי לְאֵי זֶה דָּבָר נֶאֱמַר גּוֹרָלוֹת. וְחֹשׁ לוֹמַר. שֶׁמָּא יַעֲלֶה לַשֵּׁם. פָּתַר לָהּ בְּרוֹצֶה לְהַגְרִיל.

שְׁנֵי שְׂעִירֵי יוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁשְּׁחָטָן בַּחוּץ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. חַייָב. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. פָּטוּר. אָמַר רַב חִסְדָּא. מָאן דְּאָמַר. חַייָב. בְּשֶׁקָּרַב הַשָּׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בְּפָנִים. מָאן דְּאָמַר. פָּטוּר. בְּשֶׁלֹּא קָרַב הַשָּׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בַּחוּץ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. רַב חִסְדָּא בָּעֵי מְדַמְּתָהּ לַפֶּסַח וְלָא דַמְיָא אָמַר רִבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם. רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. פֶּסַח שֶׁעִיכֵּב זְמַנּוֹ מֵאֵילָיו הָיָה מְשְׁתַּנֶּה. בְּרַם הָכָא בִּשְׁחִיטָה הוּא מְשְׁתַּנֶּה. מַאי כְדוֹן. מָאן דְּאָמַר חַייָב. סָבְרִין מֵימַר.

הַגְרָלָה מְעַכֶּבֶת. מָאן דְּאָמַר פָּטוּר. סְבְרִין מֵימַר. אֵין הַגְרָלָה מְעַכֶּבֶת כְּלוּם יֵשׁ כָּאן לַשֵּׁם אֶלָּא אֶחָד. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל אֲחוֹי דְּרִבִּי בֶּרֶכְיָה. אוֹ זֶה אוֹ זֶה מִשֶּׁהִגְרִיל חַיָּיב עַל שֶׁלְשֵׁם וּפָטוּר עַל שֶׁלַעֲזָאזֵל. אָמַר רִבִּי בָּא. וְהוּא שֶׁנָּתַן מַתָּנַת הַפָּר. אֲבָל אִם לֹא נָתַן מַתָּנַת הַפָּר פָּטוּר. שֶׁשְּׁחִיטָתוֹ שֶׁלְשָׁעִיר מְעַכֶּבֶת מַתַּן דָּמוֹ שֶׁלְפָּר.

רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. שָׁחַט אֶת הַפָּר עַד שֶׁלֹּא יַגְרִיל מָהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּיב. אָמַר לֵיהּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. פָּר מְעַכֵּב אֶת הַשָּׂעִיר. הַשָּׂעִיר מְעַכֵּב אֶת הַפָּר. הָדָא אָמְרָה. שָׁחַט אֶת הַפָּר עַד שֶׁלֹּא הִגְרִיל חַיָּיב. אֵין תֵּימַר. פָּטוּר. נִיתְנֵי. אֵין הַשָּׂעִיר מְעַכֵּב אֶת הַפָּר. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדִּימִי. הָדָא דְתֵימַר. אֵין הַשָּׂעִיר מְעַכֵּב אֶת הַפָּר בְּמַתָּנוֹת הַבַּדִּים. אֲבָל בְּמַתָּנוֹת הַפָּרוֹכֶת שָׂעִיר מְעַכֵּב אֶת הַפָּר. הֵיךְ עֲבִידָא. שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִיתֵּן מִדַּם הַפָּר עַל הַפָּרוֹכֶת עַד שֶׁיִּתֵּן מִדַּם הַשָּׂעִיר עַל בֵּין הַבַּדִּים.

הלכה ב

משנה: קִשַּׁר לְשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית בְּרֹאשׁ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ הֶעֱמִידוֹ כְּנֶגֶד בֵּית שִׁילּוּחוֹ. וְלַנִּשְׁחָט כְּנֶגֶד בֵּית שְׁחִיטָתוֹ. בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ שְׁנַיָּיה וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדֶּה. וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר אָנָּא הַשֵּׁם עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי חָטָאתִי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁיךָ. אָנָּא הַשֵּׁם כַּפֶּר נָא לֶעָוונוֹת וגו'.

הלכה: רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. שְׁלֹשָׁה לְשׁוֹנוֹת הֵן. שֶׁלְשָׂעִיר בְּסֶלַע. וְשֶׁלְמְצוֹרָע בְּשֶׁקֶל. וְשֶׁלְפָּרָה בִּשְׁתֵּי סְלָעִים. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא. שֶׁלְפָּרָה בִּשְׁתֵּי סְלָעִים וּמֻחֶצָה. אִית דְּמַפְקִין לִישְׁנָא. בְּעֶשְׂרָה זִין.

הלכה ג

משנה: שְׁחָטוֹ וְקִיבֵּל בַּמִּזְרָק אֶת דָּמוֹ נָתְנוֹ לְמִי שֶׁהוּא מְמָרֵס בּוֹ עַל הָרוֹבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבַּהֵיכָל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרֵשׁ. נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ וּפִנָּה גֶּחָלִים אֵילָךְ וְאֵילָךְ וְחַתָּה מִן הַמְעוּכָּלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְיָרַד וְהִנִּיחָהּ עַל הָרוֹבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבָּעֲזָרָה׃

הלכה: כֵּינִי מַתְנִיתָה. עַל הָרוֹבֶד הָרְבִיעִי שֶׁבָּעֲזָרָה.

תַּנֵּי. שָׁחַט בַּחוּץ חַיָּיב. חָפַן בִּכְפָנִים פָּטוּר. חָתָה וְהִקְטִיר וְנִשְׁפַּךְ הַדָּם יָבִיא פָּר אַחֵר וְנִכְנַס בְּדָמוֹ. עַד שֶׁלֹּא הִקְטִיר נִשְׁפַּךְ הַדָּם חַתִּייָה פְסוּלָה הִיא וְהוּא צָרִיךְ לַחוֹת כַּתְּחִילָּה. סָפֵק עַד שֶׁלֹּא הִקְטִיר נִשְׁפַּךְ הַדָּם וְסָפֵק מִשֶּׁהִקְטִיר נִשְׁפַּךְ הַדָּם. לְהָבִיא פָּר אַחֵר וּלְהִיכָּנֵס בְּדָמוֹ אֵין אַתְּ יָכוֹל. שֶׁאֲנִי אוֹמֵר. עַד שֶׁלֹּא הִקְטִיר נִשְׁפַּךְ הַדָּם וְהִיא חַתִּייָה פְסוּלָה. וְהוּא צָרִיךְ לַחוֹת כַּתְּחִילָּה. אֵין אַתְּ יָכוֹל. שֶׁאֲנִי אוֹמֵר. מִשֶּׁהִקְטִיר נִשְׁפַּךְ הַדָּם וְהִיא חַתִּייָה כְשֵׁירָה וְהוּא עוֹבֵר מִשֵּׁם הַכְנָסָה יְתֵירָה. וּבָטְלוּ הָעֲבוֹדוֹת. אַשְׁכָּחַת אָמַר. בָּטְלוּ עֲבוֹדוֹת שֶׁלְאוֹתוֹ הַיּוֹם.

שָׁחַט וְמֵת. אַחֵר מָהוּ שֶׁיְּכַנֵּס בְּדָמוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּפֶר. אֲבָל לֹא בְדָם. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יוֹנָתָן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אֲפִילּוּ בְדָם. מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרָה. אֲפִילּוּ בְדָם. דְּאָמַר רִבִּי חֲנִינָה רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ בְדָם. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁאַל. חָפַן וְמֵת. מָהוּ שֶׁיְּכַנֵּס בְּחָפְנָיו. מַה צְרִיכָה לֵיהּ בְּחָפְנָיו. דִּכְתִיב וּמָלֵא חָפְנָיו. בְּרַם הָכָא לֵית כְּתִיב בְּדָמוֹ. פְּשִׁיטָא לֵיהּ. אֲפִילּוּ בְדָם.

הלכה ד

משנה: בְּכָל יוֹם הָיָה חוֹתָהּ בְּשֶׁל כֶּסֶף וּמְעָרָהּ לְתוֹךְ שֶׁל זָהָב וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל זָהָב וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס. בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל אַרְבַּעַת קַבִּין וּמְעָרָהּ בְּתוֹךְ שֶׁל שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁל סְאָה וּמְעָרָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּין וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס. בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְבֵידָה וְהַיּוֹם קַלָּה. בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָהּ קְצָרָה וְהַיּוֹם אֲרוּכָה. בְּכָל יוֹם הָיָה זָהֳבָהּ יָרוֹק וְהַיּוֹם אָדֹם דִּבְרֵי רַבִּי מְנַחֵם.

הלכה: כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. נִתְפַּזֵּר מִמֶּנָּה כְּקַב גֶּחָלִים הָיָה מְכַבְּדָן לָאַמָּה. וּבַשַּׁבָּת כּוֹפִין עָלָיו (פְּסֶקְתֵּר) [פְּסֶכְתֵּר].

בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְבֵידָה וְהַיּוֹם קַלָּה. שֶׁלֹּא לְיַיגְּעוֹ.

בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָהּ קְצָרָה וְהַיּוֹם אֲרוּכָה. שֶׁלֹּא לְיַיגְּעוֹ. בְּכָל יוֹם לֹא הָיָה בָהּ אַמָּה גְמוּדָה. וְהַיּוֹם הָיָה בָהּ אַמָּה וּמֶחֱצָה. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַזָּרוֹעַ מִסְיַיעַת. בְּכָל יוֹם לֹא הָיָה בָהּ נַרְתִּיק. וְהַיּוֹם הָיָה בָהּ נַרְתִּיק. כְּדֵי שֶׁלֹּא תִכָּבֶה. וְאֵינוֹ חוֹצֵץ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. קוֹבְעוֹ בְמַסְמֵר.

שִׁבְעָה זָהֳבִים הֵן. זָהָב טוֹב. זָהָב טָהוֹר. זָהָב סָגוּר. זָהָב מוּפָז. זָהָב מְזוּקָק. זָהָב שָׁחוּט. זָהָב פַּרְוַיִים.

זָהָב טוֹב. כְּמַשְׁמָעוֹ. [וְזָהָב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב.] אָמַר רִבִּי יִצְחָק. טוֹבוֹי דִי בְבֵייתֵיהּ. טוֹבוֹי דוּ בְלִוְוֵייתֵיהּ.

זָהָב טָהוֹר. שֶׁמַּכְנִיסִין אוֹתוֹ לָאוֹר וְאֵינוֹ חָסֵר כְּלוּם. (וְהָא תַנֵּי) [וְאַתְיָיא כִּדְתַנֵּי]. מַעֲשֶׂה בְמָנוֹרַת זָהָב שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר וְהָיְתָה יְתֵירָה דֵּינָר זָהָב. וְהִכְנִיסוּהָ לַכּוּר שְׁמוֹנִים פַּעַם וְלֹא חָסְרָה כְלוּם. וְיֵאוּת. עַד דְּלֹא יְקוּם [עַל] בְּרֵרֵיהּ הוּא חָסֵר סַגִּין. מִן דִּי קַיָּים בְּרֵרֵיהּ לֹא חָסֵר כְּלוּם.

זָהָב סָגוּר. שֶׁהָיָה מַכְסִיף בְּעַד כָּל הַזְּהָבִים שֶׁהָיוּ שָׁם. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. כְּתוּב וְשִׁבְעַת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף מְזוּקָק לָטוּחַ קִירוֹת הַבַּיִת. וְאֶת כָּל הַבַּיִת צִפָּה זָהָב. וְאַתְּ אָמַר אֲכָן. אֶלָּא שֶׁהָיָה מַכְסִיף בְּעַד כָּל הַזְּהָבִים שֶׁהָיוּ שָׁם.

זָהָב מוּפָז. רִבִּי פַּטְרוֹקִי אַחֲוָה דְרִבִּי דְרוֹסָא בְּשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר בִּינָה. דּוֹמֶה לְאֵשׁ מֻצָּתֶת בְּגָפְרִית. אָמַר רִבִּי אַבִּין. לְשֵׁם מְקוֹמוֹ הוּא נִקְרָא. וְזָהָב מֵאוּפָז.
זָהָב מְזוּקָק. שֶׁהָיוּ מְחַתְּכִין אוֹתוֹ כְּזֵתִים וְטָחִים אוֹתוֹ בָּצֵק וּמַאֲכִילִין אוֹתוֹ לְנָעֲמִיּוֹת. וְהֵן מָסַנְנוֹת אוֹתוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שֶׁהָיוּ טוֹמְנִין אוֹתוֹ בַּזֶּבֶל שֶׁבַּע שָׁנִים.
זָהָב שָׁחוּט. שֶׁהָיָה נִמְשָׁךְ כְּשַׁעֲוָה. אַדְרְיָינוּס הָיָה לוֹ מִשְׁקָל בִּיצָה. דִּוּקְלֵטְיָנוּס הָיָה לוֹ מִשְׁקָל דֵּינָר גּוֹרְדִינוֹן.
זָהָב פַּרְוַיִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אָדוֹם. דּוֹמֶה לְדָמוֹ שֶׁלְּפַר. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. זָהָב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֵּירוֹת. כַּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן. וְגֶפֶן שֶׁלְּזָהָב הָיְתָה עוֹמֶדֶת עַל פִּתְחוֹ שֶׁלְהֵיכָל. אָמַר רִבִּי אַחָא בַּר יִצְחָק. בְּשָׁעָה שֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ צָר כָּל מִינֵי אִילָנוֹת לְתוֹכוֹ. וּבַשָּׁעָה שֶׁהָיוּ אֵילּוּ שָׁבִין [עוֹשִׂין פֵּירוֹת] הָיוּ אֵילּוּ שֶׁבִּפְנִים עוֹשִׂין פֵּירוֹת. הָדָא הִיא דִכְתִיב פָּרֹחַ תִּפְרַח וְתָגֵל אַף גִּילַת וְרַנֵּן וגו'. אֵימָתַי יָבְשׁוּ. אָמַר רִבִּי יִצְחָק חִינְנָא בַּר יִצְחָק. בְּשָׁעָה שֶׁהֶעֱמִיד מְנַשֶּׁה צֶלֶם בַּהֵיכָל יָבְשׁוּ. דִּכְתִיב וּפָרַח לְבָנוֹן אוּמְלָל.

הלכה ה

משנה: בְּכָל יוֹם מַקְרִיב פַּרְס בְּשַׁחֲרִית וּפַרְס בֵּין הָעַרְבַּיִם וְהַיּוֹם מוֹסִיף מִלְּא חָפְנָיו. בְּכָל יוֹם הָיְתָה דַקָּה וְהַיּוֹם דַּקָּה מִן הַדַּקָּה: בְּכָל יוֹם הַכֹּהֲנִים עוֹלִין בְּמִזְרָחוֹ וְיוֹרְדִין בְּמַעֲרָבוֹ וְהַיּוֹם עוֹלִין בָּאֶמְצַע וְיוֹרְדִין בָּאֶמְצַע. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה בָאֶמְצַע וְיוֹרֵד בָּאֶמְצַע. בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר וְהַיּוֹם מִן הַקִּיתוֹן שֶׁל זָהָב. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַקִּיתוֹן שֶׁל זָהָב:

הלכה: פִּיטּוּם הַקְּטוֹרֶת. הַצָּרִי וְהַצִּפּוֹרֶן הַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה. מוֹר וּקְצִיעָה שִׁיבּוֹלֶת נֵרְד וְכַרְכּוֹם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה. קוֹשְׁטְ שְׁנַיִם עָשָׂר. קִילּוּפָה שְׁלֹשָׁה. קִינָמוֹן תִּשְׁעָה. נִמְצֵאתָ אוֹמֵר. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וּחֲמִשׁ מָנִים הָיוּ כְּנֶגֶד יְמוֹת הַשָּׁנָה. וּשְׁלֹשָׁה שֶׁלְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. הָדָא הִיא דְתַנִּינָן. וְהַיּוֹם מוֹסִיף מִלְּא חָפְנָיו. כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעַת קַבִּין. יַיִן (קפניסין) [קַפְּרִיסִין] שָׁלֹשׁ סְאִין וְשָׁלֹשׁ קַבִּין. אִם אֵין לוֹ יַיִן (קפניסין) [קַפְּרִיסִין] מֵבִיא חֲמַר חִיוָּרִין עַתִּיק. מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע. מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. אַף (קפרת) [כִּיפַּת] הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא. נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ. חִסַּר בָּהּ אַחַת מִסַּמְמָנֶיהָ חַיָּיב מִיתָה.
תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַצָּרִי אֵינוֹ אֶלָּא (סְרָף) [שְׂרָף] שֶׁלְּעֲצֵי (הַקְּטָב) [הַקְּטָף]. בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה לְמָה הָיְתָה בָאָה. שֶׁבָּהּ שָׁפִין אֶת הַצִּפּוֹרֶן מִפְּנֵי שֶׁהִיא נָאָה. יַיִן (קפניסין) [קַפְּרִיסִין] לְמָה הִיא בָאָה. שֶׁבָּהּ (שָׁפִין) [שׁוֹרִין] אֶת הַצִּפּוֹרֶן מִפְּנֵי שֶׁהִיא עַזָּה. וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ. אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין רֵיחַ רַע לְעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. וּכְשֶׁהָיָה מֵידֵק הָיָה אוֹמֵר.

הָדֵק הֵיטֵב. הָדֵק הֵיטֵב. שֶׁהַקּוֹל יָפֶה לַבְּשָׂמִים. חִיסֵּר בָּהּ אַחַת מִסַּמְמָנֶיהָ אוֹ שֶׁנָּתַן בָּהּ מְעַט דְּבַשׁ הָיְתָה פְסוּלָה. לֹא נָתַן לְתוֹכָהּ מֶלַח אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ מַעֲלֶה עָשָׁן נִתְחַיֵּיב מִיתָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. וְעוֹבֵר מִשּׁוּם הָכְנָסָה יְתֵירָה.

תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. הַפַּטְמִין שֶׁבִּירוּשָׁלֵם הָיוּ אוֹמְרִים. אִילּוּ הָיָה נוֹתֵן לְתוֹכָהּ מְעַט דְּבַשׁ לֹא הָיָה כָל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ יָכוֹל לַעֲמוֹד בְּרֵיחָהּ.

תַּנֵּי. פִּיטְמָהּ חֲצָיִים כְּשֵׁירָה. שִׁילֵּשִׁים וּרְבָעִים לֹא שָׁמָעְנוּ. רִבִּי אוֹמֵר. כְּמִידָּתָהּ הָיְתָה כְשֵׁירָה. וְדָא דְאַתְּ מַר. פִּיטְמָהּ חֲצָיִים כְּשֵׁירָה. חֲצִי כָל סַמְמָן וְסַמְמָן. אַחַת לְשִׁשִּׁים לְשִׁבְעִים שָׁנָה הִיא הָיְתָה בָאָה חֲצָיִים מִן הַשִּׁיירַיִים. הָדָא הִיא מוֹתַר הַקְּטוֹרֶת מַה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ.

תַּנֵּי. הִקְטִיר כְּזַיִת בַּחוּץ חַיָּיב. פָּחוּת מִכְּזַיִת בִּפְנִים פָּטוּר. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. נִפְטְרוּ הַצִּיבּוּר יְדֵי חוֹבָתָן. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. מִן מַה דְתַנֵּי. הִקְטִיר כְּזַיִת בַּחוּץ חַיָּיב. מִינָּהּ אַתְּ שְׁמַע. פָּחוּת מִכְּזַיִת בִּפְנִים פָּטוּר.

דַּקָּה. מַה תַלְמוּד לוֹמַר. לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׂחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר דַּקָּה. שֶׁתְּהֵא דַקָּה מִן הַדַּקָּה. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. מַפְרִישׁ שְׁלֹשֶׁת מָנִים מֵעֶרֶב יוֹם הַכִּיפּוּרִים וּמַחֲזִירָן לַמַּכְתֶּשֶׁת כְּדֵי לְמַלְּאוֹת מִמֶּנָּה חָפְנָיו כְּדֵי לְקַיֵּים בָּהּ דַּקָּה מִן הַדַּקָּה.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה. חוּץ מִקִּידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וַאֲפִילּוּ מִקִּידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹנָה. כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ הָיוּ רְאוּיִין לְקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. פָּתַר לָהּ. חוּץ מִקִּידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵה. הַכִּיוֹר וְהַכֶּן מְעַכְּבִין. פָּתַר לָהּ. מְקוֹמַן מְעַכֵּב.

הלכה ו

משנה: בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם אַרְבַּע מַעֲרָכוֹת וְהַיּוֹם חֲמִשָּׁה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּכָל יוֹם שָׁלֹשׁ וְהַיּוֹם אַרְבַּע. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּכָל יוֹם שְׁתַּיִם וְהַיּוֹם שָׁלֹשׁ׃

הלכה: מַה טַעֲמָא דְרִבִּי מֵאִיר. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה זוֹ מַעֲרֶכֶת קְיוּמֵי אֵשׁ. וּבְעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן זוֹ מַעֲרֶכֶת אֵיכּוּל אֵיבָרִין וּפְדָרִים. וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעוֹלָה זוֹ מַעֲרֶכֶת גְּדוֹלָה. וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים זוּ קְטוֹרֶת. וְלֵית לְרִבִּי יוֹסֵה מַעֲרֶכֶת אֵיכּוּל אֵיבָרִין. וְלֵית לְרִבִּי יְהוּדָה מַעֲרֶכֶת קְיוּמֵי אֵשׁ. מַה מְקַיֵּים רִבִּי יְהוּדָה אֵשׁ תָּמִיד. אֵשׁ שֶׁאָמַרְתִּי לָךְ תְּהֵא תָמִיד לֹא תְהֵא אֶלָּא עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. הָאֵיבָרִין וְהַפְּדָרִין שֶׁלֹּא נִתְאַכְּלוּ מִבָּעֶרֶב עוֹשֶׂה אוֹתָן מְדוּרָה וְשׁוֹרְפָן בִּפְנֵי עַצְמָן. וְדוֹחִין עֲלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם אַרְבַּע מַעֲרָכוֹת. מָה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְהַיּוֹם

חָמֵשׁ. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. דְּבָר שֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב דּוֹחֶה. אָמַר לֵיהּ. הֲרֵי עֵידֵי הַחוֹדֶשׁ הֲרֵי אֵינָן מְעַכְּבִין וְדוֹחִין. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. שֶׁעַל מַהֲלַךְ לַיְלָה וְיוֹם מְחַלְּלִין אֶת הַשַּׁבָּת וְיוֹצְאִין לְעֵידוּת הַחוֹדֶשׁ.

מְנַיִין לְמַעֲרֶכֶת יוֹם הַכִּיפּוּרִים. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פְּדָת. גַּחֶלֵי. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אֵשׁ. שֶׁהִיא בְטֵילָה עַל גַּבֵּי גַחֶלֶיהָ. גַּחֶלֵי. יָכוֹל עוֹמְמוֹת. תַּלְמוּד לוֹמַר אֵשׁ. אִי אֵשׁ יָכוֹל שַׁלְהֶבֶת. תַּלְמוּד לוֹמַר גַּחֶלֵי אֵשׁ. הַא כֵּיצַד. מִן הַלּוֹחֲשׁוֹת הַלָּלוּ. וּמְנַיִין שֶׁתְּהֵא הָאֵשׁ בְּטֵילָה עַל גַּבֵּי גְחָלִים. תַּלְמוּד לוֹמַר גַּחֶלֵי אֵשׁ.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. אֵין לֶחֶם הַפָּנִים נִפְסָל בִּשְׁעַת מַסָּעוֹת. [רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. לֶחֶם הַפָּנִים נִפְסָל בִּשְׁעַת מַסָּעוֹת.] רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ כֵּן יִסָּעוּ. מַה בַּחֲנִייָתָם אֵינוֹ נִפְסָל אַף בִּנְסִיעָתָם אֵינוֹ נִפְסָל. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וְנָסַע אוֹהֶל מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנוֹת. כִּבְתוֹךְ הַמַּחֲנוֹת.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. הַשּׁוֹרֵף קֳדָשִׁים בַּחוּץ בִּשְׁעַת מַסָּעוֹת לוֹקֶה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. קֳדָשִׁים נִדְחִין בִּשְׁעַת מַסָּעוֹת. טְמֵאִים פְּרוּשִׁים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּמְחִיצָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. תְּדִירָא הָא מִילְתָא בְּפוּמְהוֹן דְּרַבָּנָן. נִסְתַּלְּקוּ הַפָּרֹכוֹת הוּתְרוּ הַמְּחִיצוֹת לְזָבִין וְלַמְצוֹרָעִין. מַתְנִיתָה מְסַיְיעָה לְדֵין וּמַתְנִיתָה מְסַיְיעָה לְדֵין. מַתְנִיתָה מְסַיְיעָה לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תָּמִיד. תָּמִיד אֲפִילוּ בַּשַּׁבָּת. תָּמִיד אַף בְּטוּמְאָה. מַתְנִיתָה מְסַיְיעָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. לֹא תִכְבֶּה. אַף בַּמַּסָּעוֹת. [בִּשְׁעַת מַסָּעוֹת] מָה הָיוּ עוֹשִׂין לָהּ. הָיוּ כוֹפִין עָלֶיהָ (פְּסַקְתִּיר) [פְּסַכְתִּיר]. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אַף בִּשְׁעַת מַסָּעוֹת הָיוּ מְדַשְּׁנִין אוֹתָהּ. שֶׁנֶּאֱמַר וְדִשְּׁנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד אַרְגָּמָן. הָא אִילּוּ הָיָה הַמִּזְבֵּחַ דְּלִיק לֹא הָיָה בֶּגֶד אַרְגָּמָן נִשְׂרָף. מַה עָבַד לָהּ רִבִּי יוּדָה. (פְּסַקְתִּיר) [פְּסַכְתִּיר]. הָיוּ כוֹפִין עָלֶיהָ מִלְמַעֲלָה. מַה מְקַיְּים רִבִּי יוּדָה. וְדִשְּׁנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ. וְיִרְוון. כַּיי דָמַר רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי. וְאָכַל וְשָׂבַע וְדָשֵׁן.

פרק ה

הלכה א

משנה: הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה וְחָפַן מִלֹּא חָפְנָיו וְנָתַן לְתוֹךְ הַכַּף הַגָּדוֹל לְפִי גוּדְלוֹ וְהַקָּטָן לְפִי קוֹטְנוֹ וְכָךְ הָיְתָה מִידָּתָן. נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה בִּימִינוֹ וְאֶת הַכַּף בִּשְׂמֹאלוֹ. מְהַלֵּךְ בַּהֵיכָל עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵין שְׁנֵי הַפָּרוֹכוֹת הַמַּבְדִּילוֹת בֵּין הַקּוֹדֶשׁ וּבֵין קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים וּבֵינֵיהֶן אַמָּה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא הָיְתָה שָׁם אֶלָּא פָּרוֹכֶת אַחַת בִּלְבָד שֶׁנֶּאֱמַר וְהִבְדִּילָה הַפָּרוֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקּוֹדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.

הלכה: הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכַּף כולי. וְלֹא כְבָר תַּנִּינְתָּהּ. נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ. כֵּינִי מַתְנִיתָה. אֶת הַכַּף וְאֶת הַבַּזְךְ. מָהוּ כַף. מָגִיס. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא אָמְרָה. כְּלִי חוֹל הוּא. אֵין תֵּימַר. כְּלִי קוֹדֶשׁ. דִּבָּר שֶׁקִּדֵּשׁ בְּכֶלִי נִפְדֶּה.

דְּאִיתְפַּלְגּוֹן. פִּיטְמָהּ בַּחוּלִין. רִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה אָמַר. פְּסוּלָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. כְּשֵׁירָה. מַה טַעֲמָא דְרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. קוֹדֶשׁ הִיא. שֶׁתְּהֵא בָאָה מִתְּרוּמַת הַלִּישְׁכָּה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. אַתְיָא דְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה כִּשְׁמוּאֵל וּדְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי כְּרִבִּי יוֹחָנָן. דְּתַנִּינָן. הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו וְהָיוּ בָהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְקָרְבָּנוֹת צִיבּוּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קְטוֹרֶת. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. תִּיפְתָּר בְּאוֹמֶן מִשֶּׁל בֵּית אֶבְטִינָס [שֶׁהָיָה נוֹטֵל בִּשְׂכָרוֹ קְטוֹרֶת.] וּדְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה כִּשְׁמוּאֵל. דְּאָמַר רִבִּי חוּנָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. מַכְתֶּשֶׁת עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּלִי שָׁרֵת לַקּוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. אָמְרָהּ רִבִּי חוּנָה קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. דָּבָר שֶׁקִּדֵּשׁ בְּכֶלִי נִפְדֶּה. אָמַר לֵיהּ. וְלָאו שְׁמוּאֵל הוּא. וּשְׁמוּאֵל אָמַר. קַל הוּא בְּמוֹתָר. דְּאִיתְפַּלְגּוֹן. הוֹתִירוּ תְמִידִין. שְׁמוּאֵל אָמַר. נִפְדִּין כִּתְמִימִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. נִפְדִּין כִּפְסוּלֵי הַמּוּקְדָּשִׁין. הוֹתִירוּ שְׂעִירִים. עַל דַּעְתֵּיהּ דִּשְׁמוּאֵל. אִם עוֹלָה נִפְדֵּית לֹא כָל שֶׁכֵּן חַטָּאת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי זְעוּרָא אָמַר. יִרְעוּ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מְקַרְיְצִים בָּהּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ. וְקַשְׁיָא. יֵשׁ חַטָּאת קְרֵיבָה עוֹלָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. שַׁנְיָא הִיא. שֶׁאֵין קָרְבָּנוֹת צִיבּוּר נָקָבָעִין אֶלָּא בִּשְׁחִיטָה. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן תְּרַדְיוֹן. תְּנֵיי בֵּית דִּין הוּא עַל הַמּוֹתָרוֹת שֶׁיִּקְרְבוּ עוֹלוֹת.

מָלֵא קוּמְצוֹ. יָכוֹל מָלֵא קוּמְצוֹ מְבוֹרָץ. תַּלְמוּד לוֹמַר בְּקֶמְצוֹ. אִי בְּקֶמְצוֹ יָכוֹל יִקָּמוֹץ בָּרִאשֹׁנָה אֲצְבָעֹתָיו. תַּלְמוּד לוֹמַר מָלֵא קוּמְצוֹ. הָא כֵיצַד. חוֹפֶה אֶת פִּס יָדוֹ בַּמַּחֲבַת וּבְמַרְחֶשֶׁת וּמוֹחֵק בְּאֶצְבָּעוֹ מִלְמַעֲלָן לְמַטָּן.

תַּמָּן אַתְּ אָמַר. מָלֵא קֶמְצוֹ בְּקֶמְצוֹ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר מָלֵא קוּמְצוֹ. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מַה לְהַלָּן קוֹמֶץ הֶחְסֵר פָּסוּל וְהָכָא קוֹמֶץ הֶחְסֵר פָּסוּל. חֲפָנַיִם מָהוּ שֶׁיֵּעָשֶׂה כִכְלֵי שָׁרֵת לְקַדֵּשׁ. אֶחָד מָהוּ שֶׁיְּחַפּוֹן וְיִתֵּן לְתוֹךְ חֲפָנָיו. מָהוּ שֶׁיֵּעָשֶׂה מִידָּה לְחֲפָנָיו. בְּכָל חֲפָנִים מְשַׁעֲרִין אוֹ אֵין מְשַׁעֲרִין אֶלָּא בְּחֲפָנָיו. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁאַל. חֲפַן וָמֵת. אֶחָד מָהוּ שֶׁיְּכַנֵּס בְּחֲפָנָיו. אֵין תֵּימַר. חֲפָנִים עָשׂוּ אוֹתָן כִּכְלֵי שָׁרֵת לַקּוֹדֶשׁ. הָדָא אָמְרָה. חֲפַן וָמֵת אֵין אֶחָד נִכְנָס בְּחֲפָנָיו. אֵין אַחַד חוֹפֵן וְנוֹתֵן לְתוֹךְ חֲפָנָיו. וְעוֹשִׂין מִידָּה לְחֲפָנָיו. וְאֵין מְשַׁעֲרִין בְּכָל חֲפָנִים. אֵין תֵּימַר. חֲפָנִים לֹא עָשׂוּ אוֹתָן כִּכְלֵי שָׁרֵת לַקּוֹדֶשׁ. הָדָא אָמְרָה. חֲפַן וָמֵת. אֶחָד נִכְנָס בְּחֲפָנָיו. אַחַד חוֹפֵן וְנוֹתֵן לְתוֹךְ חֲפָנָיו. וְאֵין עוֹשִׂין מִידָּה לְחֲפָנָיו. וּמְשַׁעֲרִין בְּכָל חֲפָנִים.

הַגָּדוֹל לְפִי גוֹדְלוֹ. אֲפִילוּ כְּבֶן קְמְחִית שֶׁהָיְתָה יָדוֹ מַחֲזֶקֶת כְּאַרְבָּעַת קַבִּין. וְהַקָּטָן לְפִי קוֹטְנוֹ. אֲפִילוּ כְּבֶן גַּמְלָא שֶׁלֹּא הָיְתָה יָדוֹ מַחֲזֶקֶת אֶלָּא כִּשְׁנֵי זֵתִים.

הִילּוּךְ בְּזָר מָהוּ. חִזְקִיָּה אָמַר. הִילּוּךְ בְּזָר כָּשֵׁר. רִבִּי יַנַּאי אָמַר. הִילּוּךְ בְּזָר פָּסוּל. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי יַנַּאי. קִבֵּל בִּימִינוֹ וְנָתַן בִּשְׂמֹאלוֹ יַחֲזִיר לִימִינוֹ. וּשְׂמֹאלוֹ לֹא כְזָר הִיא. תִּיפְתָּר שֶׁהָיְתָה שְׂמֹאלוֹ כְּלַפֵּי לְפָנִים. אָמַר רִבִּי בָּא. וַאֲפִילוּ תֵּימַר. כְּלַפֵּי לַחוּץ. שַׁנְיָיא הִיא הִילּוּךְ בְּזָר וְשַׁנְיָיא הִיא מֵאֵילְיוֹ. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. פְּשִׁיטָא יָד לֹא עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּהִילּוּךְ. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי יַנַּאי. נִשְׁפַּךְ מִן הַכְּלִי עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ כָּשֵׁר. אָמַר רִבִּי בֵּיבִי. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה מִתְגַּלְגֵּל כְּלַפֵּי לְפָנִים. אָמַר רִבִּי בָּא. וַאֲפִילוּ תֵּימַר. כְּלַפֵּי לַחוּץ. שַׁנְיָיה הִיא הִילּוּךְ בְּזָר שַׁנְיָיא הִיא הִילּוּךְ מֵאֵילְיוֹ. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. פְּשִׁיטָת יָד עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּהִילּוּךְ. מַתְנִיתָה פְלִיגָא עַל רִבִּי יַנַּאי. נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה בִּימִינוֹ וְאֶת הַכַּף בִּשְׂמֹאלוֹ. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ. יִתְלֶה אוֹתוֹ בִּזְרוֹעוֹ. אֵינָהּ דֶּרֶךְ כְּבוֹד. וְיַחֲלִיף. סָבְרִין מֵימַר. אִם הֶחֱלִיף פָּסוּל. וְיַחְתִּי. אִם הֶחְתִּי מִימִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ כָּשֵׁר. וְאָמַר אוֹף תַּמָּן. וְיַחְתִּי. תַּמָּן אִם הֶחְתִּי פָּסוּל. [אִם הֶחֱלִיף פָּסוּל.] בְּרַם הָכָא אִם הֶחְתִּי כָּשֵׁר. אִם הֶחֱלִיף פָּסוּל.

הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאִם הִכְנִיסָן אַחַת אַחַת כִּיפֵּר. אֶלָּא שֶׁהוּא עוֹבֵר מִשּׁוּם הַכְנָסָה [יְתֵירָה]. עַל אֵיזֶה מֵהֶן הוּא עוֹבֵר. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. עַל הָאַחֲרוֹנָה. אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹסֵי. אוֹמֵר לוֹ. הִיכָנֵס. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אֶלָּא עַל הָרִאשׁוֹנָה. תַּמָּן תַּנִּינָן. הִשְׁתַּחֲוָה אוֹ שֶׁשָּׁהָא כְּדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. עַל אֵי זוֹ מֵהֶן הוּא עוֹבֵר. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. עַל הָרִאשׁוֹנָה. אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹסֵי. אוֹמֵר לוֹ. צֵא. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אֶלָּא עַל הָאַחֲרוֹנָה.

וּבֵינֵיהֶן אַמָּה. אָמַר רִבִּי הִילָא. זֵיכֶר לַדָּבָר. כַּהִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. אַמָּה טַרְקְסִין. עֶשְׂרִים אַמָּה לְבֵית קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. מָהוּ אַמָּה טַרַקְסִין. רִבִּי יוֹנָה בוֹצְרַיָּיא אָמַר. טִירֶקְסוֹן. מַה מִבִּפְנִים מִבַּחוּץ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִן מַה דְכְתִיב וְאַרְבָּעִים בָּאַמָּה הָיָה הַבַּיִת הוּא הַהֵיכָל לִפְנָיי. הָדָא אָמְרָה. מִבִּפְנִים. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא. וְהָכְתִיב וַיַּעַשׂ אֶת בֵּית קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים עֶשְׂרִים אַמָּה. הֲוֵי מִבַּחוּץ. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם וגו'. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי יֹסֵי. בֵּין קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים שֶׁלְמַעֲלָן לַקֹּדֶשׁ קָדָשִׁים שֶׁלְמַטָּן. וְלֵית לְרַבָּנִן כֵּן. אִית לָן כַּהִיא דְתַנִּינָן. וְרוֹשֶׁם פִּסְיפְּסִין מַבְדִּיל בָּעֲלְיָיה בֵּין קוֹדֶשׁ לְבֵין קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.

הלכה ב

משנה: הַחִיצוֹנָה פְּרוּפָּה מִן הַדָּרוֹם וְהַפְּנִימִית מִן הַצָּפוֹן וּמְהַלֵּךְ בֵּינֵיהֶן עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַצָּפוֹן. הִגִּיעַ לַצָּפוֹן וְהָפַךְ פָּנָיו לַדָּרוֹם הָלַךְ לִשְׂמֹאלוֹ עִם הַפָּרוֹכֶת עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָאָרוֹן הִגִּיעַ לָאָרוֹן נוֹתֵן אֶת הַמַּחְתָּה בֵּין שְׁנֵי הַבַּדִּים צָבַר אֶת הַקְּטוֹרֶת עַל גַּבֵּי גֶחָלִים וְנִתְמַלֵּא הַבַּיִת

עָשָׁן. יָצָא וּבָא לוֹ דֶּרֶךְ כְּנִיסָתוֹ. מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה וְלֹא הָיָה מַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל׃

הלכה׃ תַּנֵּי. מִן הַמְּנוֹרָה וּלְדָרוֹם הָיָה נִכְנָס. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. מִן הַשּׁוּלְחָן וּלְצָפוֹן הָיָה נִכְנָס. אֵית תַּנֵּיי תַנֵּי. מִמִּזְבַּח הַזָּהָב וְלַמְּנוֹרָה הָיָה נִכְנָס. מְהַלֵּךְ בֵּינֵיהֶן עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַצָּפוֹן. דּוֹחֵק הָיָה בָאַצִּילֵי יָדָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁרְפוּ הַפָּרֻכוֹת. הִגִּיעַ לַצָּפוֹן וְהָפַךְ פָּנָיו לְדָרוֹם. חוֹזֵר הָיָה לַאֲחוֹרָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה כְּמַפְסִיעַ בֵּין הַבַּדִּים. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַנִּיחַ אֶת הַכַּף בָּאָרֶץ וְזוֹרְקָהּ בָּאֲוִיר וְקוֹלְטָהּ בַּמַּחֲתָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. בּוֹדְדָהּ בְּרַגְלוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מְעָרֶה מִתּוֹךְ הַכַּף וְהִיא מְתַמֶּרֶת וְעוֹלָה. וְאַחַר כָּךְ הִיא פּוֹסָה וְיוֹרֶדֶת.

יָצָא וּבָא לוֹ כְּדַרְכּוֹ כְּנִיסָתוֹ. כְּרִבִּי יוֹסֵה. בְּרַם כְּרִבִּי מֵאִיר אֲפִילוּ בָעֵי לָא יְכִיל. לָמָּה. שֶׁלֹּא יִתֵּן אֲחוֹרָיו לַקּוֹדֶשׁ.

כְּתִיב וַיָּבֹא שְׁלֹמֹה לַבָּמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלַם. מָה נָן קַיְימִין. אִם מִירוּשָׁלֵם הָיָה בָא. נֵימַר מִירוּשָׁלֵם לַבָּמָה. אִם מִבָּמָה הָיָה בָא. נֵימַר מִבָּמָה לִירוּשָׁלֵם הָיָה בָא. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבוּדָמָא. לַבָּמָה הָיָה בָא שֶׁלֹּא לִיתֵּן אֲחוֹרָיו לַקּוֹדֶשׁ.

וּמִתְפַּלֵּל תְּפִילָּה קְצָרָה בַּבַּיִת הַחִיצוֹן. וְכָךְ הָיְתָה תְפִילָּתוֹ שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים בְּצֵאתוֹ בְּשָׁלוֹם מִן הַקּוֹדֶשׁ. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ייי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא תֵצֵא עָלֵינוּ גָלוּת לֹא בַיּוֹם הַזֶּה וְלֹא בַשָּׁנָה הַזֹּאת. וְאִם יָצְאָה עָלֵינוּ גָלוּת בַּיּוֹם הַזֶּה אוֹ בַשָּׁנָה הַזֹּאת תְּהֵא גָלוּתֵינוּ לְמָקוֹם שֶׁלְּתוֹרָה. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ייי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלֵינוּ חִסָּרוֹן לֹא בַיּוֹם הַזֶּה וְלֹא בַשָּׁנָה הַזֹּאת. וְאִם יָצָא עָלֵינוּ חִסָּרוֹן בַּיּוֹם הַזֶּה אוֹ בַשָּׁנָה הַזֹּאת יְהֵא חֶסְרוֹנֵינוּ בְחִסָּרוֹן שֶׁלְּמִצְווֹת. [יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא הַשָּׁנָה הַזֹּאת שָׁנַת זוֹל. שָׁנַת שׂוֹבַע. שָׁנַת מָשָׁא וּמַתָּן. שָׁנַת גְּשׁוּמָה וּשְׂחוּנָה וּטְלוּלָה. וְשֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֵלּוּ לָאֵלּוּ. וְאַל תִּפְנֵה לִתְפִילַּת יוֹצְאֵי דְרָכִים. רַבָּנָן דְּקַסְרִין אָמְרִין. וְעַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִגְבְּהוּ שְׂרָרָה זוּ עַל גַּב זוּ]. וְעַל אַנְשֵׁי הַשָּׁרוֹן הָיָה אוֹמֵר. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ייי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יֵעָשׂוּ בָתֵּיהֶן קִבְרֵיהֶן.

וְלֹא הָיָה מַאֲרִיךְ שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁהֶאֱרִיךְ וְנָמְרוּ לְהִיכָּנֵס אַחֲרָיו. אָמְרוּ. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה. אָמְרוּ לוֹ. לָמָּה הֶאֱרַכְתָּה. אָמַר לָהֶן. מִתְפַּלֵּל הָיִיתִי עַל מְקַדֵּשׁ אֱלֹהֵיכֶם שֶׁלֹּא יֵחָרֵב. אָמְרוּ לוֹ. אַף עַל פִּי כֵן לֹא הָיִיתָ צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ.

אַרְבָּעִים שָׁנָה שִׁימֵּשׁ שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכְהוּנָּה גְדוֹלָה. וּבַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה אָמַר לָהֶן. בַּשָּׁנָה הַזֹּאת אֲנִי מֵת. אָמְרוּ לוֹ. מֵאֵיכָן אַתָּה יוֹדֵעַ. אָמַר לָהֶן. כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה שֶׁהָיִיתִי נִכְנָס לְבֵית קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים הָיָה זָקֵן אֶחָד לְבוּשׁ לְבָנִים וְעָטוּף לְבָנִים נִכְנָס עִמִּי וְיוֹצֵא עִמִּי.

וּבַשָּׁנָה הַזוֹ נִכְנָס עִמִּי וְלֹא יָצָא עִמִּי. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְהָכְתִיב וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקּוֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ. אֲפִילוּ אוֹתָן שֶׁכָּתוּב בָּהֶן וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם לֹא יִהְיוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד. אָמַר לוֹן. מַה אֶמַר לִי דַּהֲוָה בַּר נַשׁ. אֲנִי אוֹמֵר. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה.

הלכה ג

משנה: מִשֶּׁנִּיטַל הָאָרוֹן אֶבֶן הָיְתָה שָׁם מִימוֹת הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים וּשְׁתַּיָּיה הָיְתָה נִקְרֵאת גְּבוֹהָ מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה אֶצְבָּעוֹת וְעָלֶיהָ הָיָה נוֹתֵן׃

הלכה: תַּנֵּי. עַד שֶׁלֹּא נִיטַל הָאָרוֹן הָיָה נִכְנָס וְיוֹצֵא לְאוֹרוֹ שֶׁלְּאָרוֹן. מִשֶּׁנִּיטַל הָאָרוֹן הָיָה מְגַשֵּׁשׁ וְנִכְנָס מְגַשֵּׁשׁ וְיוֹצֵא.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ אֶבֶן שְׁתִיָּיה. שֶׁמִּמֶּנָּה הוּשְׁתָּה הָעוֹלָם. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. וְלָמָּה נִקְרָא אֶבֶן שְׁתִיָּיה. שֶׁמִּמֶּנָּה הוּשְׁתָּה הָעוֹלָם. כָּתוּב מִזְמוֹר לְאָסָף אֵל אֱלֹהִים יי״י דִּבֶּר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וגו׳. מִצִּיּוֹן מִכְלַל יוֹפִי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. וְאוֹמֵר הִנְנִי יִסַּד בְּצִיּוֹן אֶבֶן וגו׳.

הלכה ד

משנה: נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהָיָה מְמָרֵס בּוֹ נִכְנַס לַמָּקוֹם שֶׁנִּכְנַס וְעָמַד לַמָּקוֹם שֶׁעָמַד וְהִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּין לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה. אַחַת. אַחַת וְאַחַת. אַחַת וּשְׁתַּיִם. אַחַת וְשָׁלֹשׁ. אַחַת וְאַרְבַּע. אַחַת וְחָמֵשׁ. אַחַת וְשֵׁשׁ. אַחַת וְשֶׁבַע. יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כֵּן הַזְּהָב שֶׁהָיָה בַּהֵיכָל׃ הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַשָּׁעִיר שְׁחָטוֹ קִיבֵּל בַּמִּזְרָק אֶת דָּמוֹ. נִכְנַס בַּמָּקוֹם שֶׁנִּכְנַס וְעָמַד בַּמָּקוֹם שֶׁעָמַד וְהִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּין לְהַזּוֹת לֹא לְמַטָּן וְלֹא לְמַעְלָן אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה וכו׳. יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כֵּן הַשֵּׁנִי שֶׁהָיָה בַּהֵיכָל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיָה שָׁם אֶלָּא כֵן אֶחָד בִּלְבָד. נָטַל דַּם הַפָּר וְהִנִּיחַ דַּם הַשָּׂעִיר וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרוֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּין לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה. נָטַל דַּם הַשָּׂעִיר וְהִנִּיחַ דַּם הַפָּר וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרוֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּין לְהַזּוֹת לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן אֶלָּא כְּמַצְלִיף. וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה. עֵירָה דַם הַפָּר לְתוֹךְ דַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן אֶת הַמָּלֵא לְתוֹךְ הֶרֵיקָן׃ וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה׳ וְכִפֶּר עָלָיו זֶה מִזְבַּח הַזָּהָב.

הלכה: מָהוּ כְּמַצְלִיף. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. כִּמְטַוְורֵד.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כְּדַי שֶׁלֹּא יִטְעֶה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָא. כְּדַי שֶׁיְּגַמְּרוֹ הַזָּיוֹתָיו מִתּוֹךְ שֶׁבַע. וְהָא קָתַנֵּי. שֶׁבַע וְאַחַת. אָמַר רִבִּי בּוּן. כָּתוּב אֶל פְּנֵי הַכַּפּוֹרֶת שֶׁבַע. מַה תַלְמוּד לוֹמַר יַזֶּה. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַזָּיָיה רִאשׁוֹנָה נִמְנֵית עִמָּהֶן.

כָּתוּב וְהִזָּה אוֹתוֹ עַל הַכַּפּוֹרֶת. יָכוֹל עַל גַּבָּהּ. תַּלְמוּד לוֹמַר לִפְנֵי הַכַּפּוֹרֶת. יָכוֹל עַל מִצְחָהּ. תַּלְמוּד לוֹמַר עַל וְלִפְנֵי. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמַר. אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה. טַעֲמָא דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. וְהִזָּה אוֹתוֹ עַל הַכַּפּוֹרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפּוֹרֶת. מַה כַּפּוֹרֶת שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן. עַל מִצְחָהּ לֹא עַל גַּבָּהּ וְאֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. אַף כַּפּוֹרֶת שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן עַל מִצְחָהּ לֹא עַל גַּבָּהּ וְאֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִיסְבּוֹר סְבַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה. הַזָיוֹת שְׁעִיר שֶׁלְמַעֲלָה לְמֵידוֹת מֵהַזָיוֹת פָּר שֶׁלְמַעֲלָן. וְאֵינָהּ כֵן. אֶלָּא הַזָיוֹת [שְׁעִיר] שֶׁלְמַעֲלָן לְמֵידוֹת מֵהַזָיוֹת פָּר שֶׁלְמַטָּן.

וְהִזָּה אוֹתוֹ [לִפְנֵי הַכַּפּוֹרֶת]. מְלַמֵּד שֶׁהוּא נוֹתֵן אַחַת לְמַעֲלָן. וְלִפְנֵי הַכַּפּוֹרֶת. אֵינִי יוֹדֵעַ כַּמָּה. הֲרֵי אֲנִי דָן. נֶאֱמַר מַתַּן דָּמִים בְּפָר לְמַטָּן. וְנֶאֱמַר מַתַּן דָּמִים בְּשָׂעִיר לְמַטָּן. מַה מַתַּן דָּמִים אֲמוּרִין בְּפָר לְמַטָּן שֶׁבַע אַף מַתַּן דָּמִים אֲמוּרִין בְּשָׂעִיר לְמַטָּן שֶׁבַע. (הָא) [אוֹ] [הָכָה] לָךְ לְדָרֶךְ הַזּוֹ. נֶאֱמְרוּ דָמִים לְמַעֲלָן וְנֶאֱמְרוּ דָמִים לְמַטָּן. מַה דָּמִים אֲמוּרִין בּוֹ לְמַעֲלָן אַחַת אַף דָּמִים אֲמוּרִין בּוֹ לְמַטָּן אַחַת. נִרְאֶה לְמִי דוֹמֶה. דִּנִין שֶׁלְמַטָּן מִשֶּׁלְמַטָּן. וְאֵין דִּנִין שֶׁלְמַטָּן מִשֶּׁלְמַעֲלָן. אוֹ לְכָה לָךְ לְדָרֶךְ הַזּוֹ. דִּנִין דַּם הַשָּׂעִיר מִדַּם הַשָּׂעִיר. וְאֵין דִּנִין דַּם הַשָּׂעִיר מִדַּם הַפָּר. תַּלְמוּד לוֹמַר וְעָשָׂה אֶת דְּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר. מַה דַּם הַפָּר לְמַטָּן שֶׁבַע אַף דַּם הַשָּׂעִיר לְמַטָּה שֶׁבַע. וְאֵינִי יוֹדֵעַ כַּמָּה לִיתֵּן מִדַּם הַפָּר לְמַעֲלָן. נֶאֱמַר מַתַּן דָּמִים בְּשָׂעִיר לְמַעֲלָן וְנֶאֱמַר מַתַּן דָּמִים בַּפָּר לְמַעֲלָן. מַה דָּמִים הָאֲמוּרִין בְּשָׂעִיר לְמַעֲלָן אַחַת אַף מַתַּן דָּמִים הָאֲמוּרִין בַּפָּר לְמַעֲלָן אַחַת. אוֹ לְכָה לָךְ לְדָרֶךְ הַזּוֹ. נֶאֱמְרוּ דָמִים לְמַטָּן. נִרְאֶה לְמִי דוֹמֶה. מַה דָּמִים אֲמוּרִין בּוֹ לְמַטָּה שֶׁבַע אַף דָּמִים אֲמוּרִין בּוֹ לְמַעֲלָן שֶׁבַע. נִרְאֶה לְמִי דוֹמֶה. דִּנִין שֶׁלְמַעֲלָן מִשֶּׁלְמַעֲלָן. וְאֵין דִּנִין שֶׁלְמַעֲלָן מִשֶּׁלְמַטָּן. אוֹ לְכָה לָךְ לְדָרֶךְ הַזּוֹ. דִּנִין דַּם הַפָּר מִדַּם הַפָּר. וְאֵין דִּנִין דַּם הַפָּר מִדַּם הַשָּׂעִיר. תַּלְמוּד לוֹמַר וְעָשָׂה אֶת דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר. שֶׁיְּהֵיוּ כָּל מַעֲשָׂיו שָׁוִין. מַה דַּם הַפָּר לְמַטָּן שֶׁבַע אַף דַּם הַשָּׂעִיר לְמַטָּן שֶׁבַע. מַה דַּם הַשָּׂעִיר לְמַעֲלָן אַחַת אַף דַּם הַפָּר לְמַעֲלָן אַחַת.

הַקּוֹדֶשׁ. צָרִיךְ לְכַוֵּין כְּנֶגֶד הַקּוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי נְחֶמְיָה. לְפִי שֶׁמָּצָאנוּ בַּפָּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁהוּא עוֹמֵד חוּץ לַמִּזְבֵּחַ וּמַזֶּה עָלָיו הַפָּרוֹכֶת בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מַזֶּה. יָכוֹל אַף זֶה כֵּן. תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר לִפְנֵי יי״י. וְאֵיכָן הָיָה. לִפְנִים מִן הַמִּזְבֵּחַ. אוֹ אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. תַּלְמוּד לוֹמַר אֲשֶׁר לִפְנֵי יי״י. הָא אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.

הַכֹּל מוֹדִין בַּפָּר מָשִׁיחַ וְעֵדָה שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. מַה פְּלִיגִין. בְּפָר וְשָׂעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. אִית תַּנָּיֵי אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי. אֲנִי רְאִיתִיהָ בְרוֹמֵי מְלֵיאָה טִיפִּין שֶׁלְדָּם. אָמַרְתִּי. אֵילּוּ מִן הַדָּמִים שֶׁהָיוּ

מַזִּין עָלֶיהָ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. הָדָא אָמְרָה. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ. [וְאֶפִילוּ תֵּימַא. אֵין צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא נוֹגֵעַ.] (ו)אִם נָגַע נָגַע.

נָתַן מִכְּלֵי קוֹדֶשׁ לְתוֹךְ כְּלֵי חוֹל פָּסַל. הָא מִכְּלֵי קוֹדֶשׁ לְתוֹךְ כְּלֵי קוֹדֶשׁ לֹא פָסַל אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. עֵירָה דַם הַפָּר לְתוֹךְ דַּם הַשָּׂעִיר. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. אָמַר רִבִּי מָנָא. נֵימַר. מִדַּם הַפָּר שֶׁהוּא מָלֵא לְתוֹךְ דַּם הַשָּׂעִיר שֶׁהוּא רֵיקָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. עֵירָה דַם הַפָּר לְתוֹךְ דַּם הַשָּׂעִיר מָלֵא. מִיכָּן וְהֵילַךְ חוֹזֵר וּבוֹלְלָן לְתוֹךְ כְּלֵי אַחֵר כְּדֵי שֶׁיְּבַלְּלוּ כָל צוֹרְכָן.

מְנַיִין שֶׁהוּא זָקוּק לְהֶעָרוֹת. תַּלְמוּד לוֹמַר וְנָתַן מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר. בִּזְמַן שֶׁהֵן מְעוּרְבִין. יָכוֹל מִזֶּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וּמִזֶּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכִפֶּר אַהֲרֹן עַל קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה. אַחַת בַּשָּׁנָה הוּא מְכַפֵּר. וְאֵינוֹ מְכַפֵּר שְׁתַּיִם בַּשָּׁנָה. אוֹ נֵימַר. דַּם הַפָּר אַחַת בַּשָּׁנָה. לֹא שְׁתַּיִם בַּשָּׁנָה. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. מִדַּם חַטַּאת הַכִּפּוּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדוֹרוֹתֵיכֶם. אַחַת בַּשָּׁנָה הוּא מְכַפֵּר. וְאֵינוֹ מְכַפֵּר שְׁתַּיִם בַּשָּׁנָה. הַכֹּל מוֹדִין בְּשֶׁבַע הַזָּאוֹת שֶׁלְּמַטָּן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהֶעָרוֹת. דִּכְתִיב [שֶׁבַע] וְלֹא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה.

קִיבֵּל מִדַּם הַפָּר בִּשְׁלֹשָׁה כוֹסוֹת וּמִדַּם הַשָּׂעִיר בִּשְׁלֹשָׁה כוֹסוֹת לִיתֵּן מֵאֶחָד עַל הַבַּדִּין. מֵאֶחָד עַל הַפָּרֹכוֹת. מֵאֶחָד עַל מִזְבַּח הַזָּהָב. אִי זֶה מֵהֶן זָקוּק לְהֶעָרוֹת. וְיֵשׁ אָדָם מְחַשֵּׁב חֲצִי כַפָּרָה. אֶלָּא כֵינִי. קִיבֵּל מִדַּם הַפָּר בִּשְׁלֹשָׁה כוֹסוֹת [וּמִדַּם הַשָּׂעִיר בִּשְׁלֹשָׁה כוֹסוֹת] לִיתֵּן מֵאֶחָד עַל הַבַּדִּים. וּמֵאֶחָד עַל הַפָּרֹכוֹת. וּמֵאֶחָד עַל מִזְבַּח הַזָּהָב. אִי זֶה מֵהֶן הוּא זָקוּק לְהֶעָרוֹת. תַּפְלוּגְתָא דְּרִבִּי זְעוּרָה וּדְרִבִּי הִילָא. דְּאִיתְפַּלְגוֹן.

הִגְרִיל שְׁלֹשָׁה זוּגוֹת לִיתֵּן מֵאֶחָד עַל הַבַּדִּים. מֵאֶחָד עַל הַפָּרֹכוֹת. מֵאֶחָד עַל מִזְבַּח הַזָּהָב. אִי זֶה מֵהֶן מִשְׁתַּלֵּחַ. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. לְכַפֶּר עָלָיו. אֶת שֶׁהוּא מְכַפֵּר בּוֹ חֲבֵירוֹ מִשְׁתַּלֵּחַ. אֶת שֶׁאֵינוֹ מְכַפֵּר אֵין חֲבֵירוֹ מִשְׁתַּלֵּחַ. רִבִּי הִילָא אָמַר. לְכַפֶּר עָלָיו. אֶת שֶׁהוּא גוֹמֵר בּוֹ כָל הַכַּפָּרָה חֲבֵירוֹ מִשְׁתַּלֵּחַ. אֶת שֶׁאֵינוֹ גוֹמֵר בּוֹ כָל הַכַּפָּרָה אֵין חֲבֵירוֹ מִשְׁתַּלֵּחַ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעוּרָה. שְׁלָשְׁתָּן מִשְׁתַּלְּחִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הִילָא. אֵינוֹ מִשְׁתַּלֵּחַ אֶלָּא אַחָרוֹן בְּלִבַד. וְהָכָא עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעוּרָה. שְׁלָשְׁתָּן הוּא זָקוּק לְהֶעָרוֹת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הִילָא. אֵינוֹ זָקוּק לְהֶעָרוֹת אֶלָּא אוֹתוֹ שֶׁהִזָּה מִמֶּנּוּ.

קִיבֵּל דַּם הַפָּר בִּשְׁלֹשָׁה כוֹסוֹת וּמִדַּם הַשָּׂעִיר בִּשְׁלֹשָׁה כוֹסוֹת לִיתֵּן מֵאֶחָד עַל הַבַּדִּין. מֵאֶחָד עַל הַפָּרֹכוֹת. מֵאֶחָד עַל מִזְבַּח הַזָּהָב. אִי זֶה מֵהֶן נִשְׁפָּךְ עַל הַיְסוֹד. תַּפְלוּגְתָא דְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. חַטָּאת שֶׁקִּיבֵּל דָּמָהּ בְּאַרְבָּעָה כוֹסוֹת. נָתַן מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד. מְנַיִין שֶׁכּוּלָּם נִשְׁפָּכִין עַל הַיְסוֹד. תַּלְמוּד לוֹמַר. אֶת דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ. יָכוֹל אֲפִילוּ לֹא נָתַן מֵאֶחָד מֵהֶן מַתָּן אַרְבַּע יְהוּ כוּלָּם נִשְׁפָּכִין. תַּלְמוּד לוֹמַר. וְאֶת כָּל דָּמָהּ

יִשְׁפּוֹךְ. הָא כֵיצַד. הוּא נִשְׁפָּךְ עַל הַיְסוֹד וְהֵן נִשְׁפָּכִין לָאַמָּה. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. מְנַיִין אֲפִילוּ לֹא נָתַן מֵאֶחָד מֵהֶן אֶלָּא מַתָּן אַרְבַּע יְהוּ כוּלָּן נִשְׁפָּכִין עַל הַיְסוֹד. תַּלְמוּד לוֹמַר וְאֶת דָּמָהּ יִשְׁפּוֹךְ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. כּוּלְּהֶן נִשְׁפָּכִין עַל הַיְסוֹד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי. אֵין לָךְ נִשְׁפָּךְ עַל הַיְסוֹד אֶלָּא אוֹתוֹ שֶׁהִיזָּה מִמֶּנּוּ.

חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי. נִתְפַּגֵּל זֶה וְנִתְפַּגֵּל זֶה. אָבְדוּ אֵימוּרָיו שֶׁלָּזֶה מַזִּין עַל אֵימוּרָיו שֶׁלָּזֶה. הַכֹּל מוֹדִין בְּפַר מָשִׁיחַ וְעֵדָה עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מַתָּנָה אַחַת מִשֶּׁל שְׁנֵיהֶן. חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי. אֵימוּרִין כְּשֵׁירִין שֶׁנִּתְעָרְבוּ בִּפְסוּלִין עַד שֶׁיְּהֵא מַתָּנָה אַחַת מִשֶּׁל כְּשֵׁירִין. מַה פְלִיגִין. בְּדַם שְׁנֵי חַטָּאוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי. רוֹאִין אֶת הַדָּם. אִם יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי מַתָּנָה אַחַת מִזֶּה וּכְדֵי מַתָּנָה אַחַת מִזֶּה כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֲפִילוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא מַתָּנָה אַחַת [מִשֶּׁל שְׁנֵיהֶן]. כָּשֵׁר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי. יֵשׁ שֶׁיְּעוּר לַמַּתָּנוֹת. עַל דַּעְתָּיִן דְּרַבָּנָן. אֵין שֶׁיְּעוּר לַמַּתָּנוֹת. הָדָא אָמְרָה. נִתְפַּגֵּל זֶה נִתְפַּגֵּל זֶה. אָבְדוּ אֵימוּרָיו שֶׁלָּזֶה מַזִּין עַל אֵימוּרָיו שֶׁלָּזֶה.

הלכה ה

משנה: הִתְחִיל מִחַטֵּא וְיוֹרֵד. מֵהֵיכָן הוּא מַתְחִיל. מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית מַעֲרָבִית. מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית. דְּרוֹמִית מִזְרָחִית. מָקוֹם שֶׁהוּא מַתְחִיל בַּחַטָּאת עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן שָׁם הָיָה גוֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּמְקוֹמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמְחַטֵּא. עַל כּוּלָּן הוּא נוֹתֵן מִלְמַטָּה לְמַעְלָן חוּץ מִזּוֹ שֶׁהָיְתָה לְפָנָיו שֶׁהָיָה נוֹתֵן מִלְמַעְלָן לְמַטָּן:

הלכה: וַיַּתְחֵיל בְּקֶרֶן מִזְרָחִית דְּרוֹמִית. אָמַר רִבִּי הִילָא. יְמָנִית אֵין זוֹ יְמָנִית. וַיַּתְחֵיל מִקֶּרֶן צְפוֹנִית מַעֲרָבִית. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ. וַיַּתְחֵיל מִקֶּרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית. שֶׁלֹּא יִתֵּן אֶחוֹרָיו לַקּוֹדֶשׁ. וְאֵין סוֹפוֹ לִיתֵּן אֶחוֹרָיו לַקּוֹדֶשׁ. חוֹזֵר הָיָה לַאֲחוֹרָיו. וְיַעֲמֹד בְּדָרוֹם וַיַּתְחֵיל מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית. כַּיי דְּאָמַר רִבִּי הִילָא. יְמָנִית אֵין זוֹ יְמָנִית.

תַּנֵּי. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. מִמְּקוֹמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמְחַטֵּא. וְעַל כּוּלָּן הוּא נוֹתֵן מִלְמַעְלָן לְמַטָּן חוּץ מִזּוֹ שֶׁהָיָה לְפָנָיו [לוֹכְסָן] שֶׁהָיָה נוֹתֵן מִלְמַטָּן לְמַעְלָן. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁנֵיהֶן מִקְרָא אֶחָד דִּרְשִׁין. סָבִיב. [רַבָּנָן אָמְרִין. סָבִיב לַהֲלוֹךְ. וְרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. סָבִיב] לַקְּרָנוֹת. שְׁנֵי כֹהֲנִים בָּרְחוּ בַפּוֹלְמוֹסִיּוֹת. אֶחָד אוֹמֵר. עוֹמֵד הָיִיתִי וּמְחַטֵּא. וְאֶחָד אוֹמֵר. מְהַלֵּךְ הָיִיתִי וּמְחַטֵּא. אָמַר רִבִּי יוּדָן. הָדָא אָמְרָה. מָאן דַּעֲבַד הָכֵין לָא חָשַׁשׁ. וּמַאן דַּעֲבַד הָכֵין לָא חָשַׁשׁ.

הלכה ו

משנה: הִזָּה עַל טְיהֲרוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ שֶׁבַּע פְּעָמִים. שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן וְשֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי. אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְעָרְבִין בָּאַמָּה וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן וְנִמְכָּרִין לַגַּנָּנִין לְזֶבֶל וּמוֹעֲלִין בּוֹ׃

הלכה: וְהִזָּה עָלָיו. לֹא עַל אֶפָּן[ר]יו. עָלָיו. לֹא עַל גָּחָלָיו. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. צַד צְפוֹנִי. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. צַד דְּרוֹמִי. מָאן דְּאָמַר. צַד צְפוֹנִי. רִבִּי לִיעֶזֶר. וּמָאן דְּאָמַר. צַד דְּרוֹמִי. רַבָּנָן.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. זֶה סִימָן. כָּל הַנִּיטָּל (מִבִּפְנִים) [מִבַּחוּץ] לְהִינָּתֵן (בַּחוּץ נִיתָּן) [בִּפְנִים נִיטָּל] מִן הַסָּמוּךְ לִפְנִים. וְכָל הַיּוֹצֵא מִבִּפְנִים לְהִינָּתֵן בַּחוּץ נִיתָּן מִן הַסָּמוּךְ לִפְנִים.
רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פְּדָת. גְּחָלִים שֶׁבְּכָל יוֹם וְנֵר הַמַּעֲרָבִי לְמֵידִין מִגְּחָלִים שֶׁלְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. וּשְׁנֵי בְזִיכֵי לְבוֹנָה לְמֵידִין מִשִּׁירֵי דָמִים.
וְאֵת כָּל דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ. לְרַבּוֹת פָּר דַּם יוֹם הַכִּיפּוּרִים לִשְׁפִיכָה. וְלָמָּה לֹא אָמַר. וְשָׁעִיר. אָמַר רִבִּי מָנָא. בְּלֹא כָךְ אֵינוֹ זָקוּק לְהֵעָרוֹת. אַשְׁכַּחַת אָמַר. וְאֵת כָּל דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ. לְרַבּוֹת דַּם פָּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְשָׂעִיר לִשְׁפִיכָה.
וְכִלָּה מְכַפֵּר אֶת הַקּוֹדֶשׁ. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. אִם כִּילָּה כִיפֵּר. וְאִית תַּנֵּי תַנֵּי. אִם כִּיפֵּר כִּלָּה. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַחֲלוֹקֶת בֵּינֵיהוֹן. מָאן דְּאָמַר. אִם כִּיפֵּר כִּלָּה. הַשְּׁיָרִיים מְעַכְּבִין. מָאן דְּאָמַר. אִם כִּילָּה כִפֵּר. אֵין הַשְּׁיָרִיים מְעַכְּבִין. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. מַשְׁמָעוּת בֵּינֵיהוֹן. מַה הַשְּׁיָרִיים (מְעַכְּבִין) אֵין הַשְּׁיָרִיים מְעַכְּבִין. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֵין הַשְּׁיָרִיים מְעַכְּבִין. מַאי כְדוֹן. מָאן דְּאָמַר. אִם כִּילָּה כִיפֵּר. עוֹשֶׂה אוֹתָן אַרְבַּע מַתָּנוֹת. מָאן דְּאָמַר. אִם כִּיפֵּר כִּילָּה. אֵינוֹ עוֹשֶׂה אוֹתָן אֶלָּא מַתָּנָה אַחַת.
תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. מָה אִם שִׁירֵי חַטָּאת שֶׁאֵינָן מְכַפְּרִין נִיתָּנִין עַל הַיְסוֹד. תְּחִילַּת עוֹלָה שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת אֵינוֹ דִין שֶׁתִּינָּתֵן עַל הַיְסוֹד. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְּשִׁירֵי חַטָּאת שֶׁאֵינָן מְכַפְּרִין וְאֵינָן רְאוּיִין לְכַפֵּר נִיתָּנִין עַל הַיְסוֹד. תְּחִילַּת עוֹלָה שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת וּרְאוּיָה לְכַפֵּר אֵינוֹ דִין שֶׁתִּינָּתֵן עַל הַיְסוֹד. מָאן דְּאָמַר. אֵין מְכַפְּרִין. אֵין מְכַפְּרִין בְּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה. הָא בְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפְּרִין. מָאן דְּאָמַר. אֵינָן מְכַפְּרִין וְאֵינָן רְאוּיִים לְכַפֵּר אֵין מְכַפְּרִין לֹא בְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה נָן קַיָּימִין. אִם לְמִצְוָה. מִצְוָה לִיתֵּן עַל הַיְסוֹד. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָין לְמִצְוָה תְּנֵיהוּ עִנְיָין לְעִיכּוּב.
אָמַר רִבִּי שְׁמֵי. מַתְנִיתָה אָמְרָה שֶׁהַשְּׁיָרִיים מְעַכְּבִין. דְּתַנִּינָן. מַה לַתַּחְתּוֹנִים. אִם נִתְּנָן לְמַעְלָן לֹא הוּרְצוּ. שֶׁאֵין מֵהֶן קָרֵב לְמַעְלָן. תֹּאמַר בָּעֶלְיוֹנִים. אִם נִתְּנָן לְמַטָּן הוּרְצוּ. שֶׁיֵּשׁ מֵהֶן קָרֵב לְמַטָּן. הַפְּנִימִיִּים יוֹכִיחוּ. שֶׁיֵּשׁ מֵהֶם קָרֵב בַּחוּץ. וְאִם נִתְּנָן בַּחוּץ לֹא הוּרְצוּ. מַה לְפְנִימִיִּים. אִם נִתְּנָן בַּחוּץ לֹא הוּרְצוּ. שֶׁאֵין מִזְבֵּחַ מְמָרְקָן. תֹּאמַר בָּעֶלְיוֹנִים. אִם נִתְּנָן לְמַטָּן

הוּרְצוּ. שֶׁהֲרֵי הַקְּרָנוֹת מְמָרְקוֹת אוֹתָן. הוֹאִיל וְהַקְּרָנוֹת מְמָרְקוֹת אוֹתָן. אִם נְתָנָן לְמַטָּן תְּהֵא כְשֵׁירָה. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹתָהּ. שֶׁיִּתֵּן דָּמֶיהָ לְמַעֲלָן. לֹא שֶׁיִּתֵּן דָּמֶיהָ לְמַטָּן. מָהוּ אֵין (הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי) מְמָרְקָן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. שֶׁאֵינוֹ מְמָרְקָן לַעֲשׂוֹתָן שְׁיָרַיִם. שֶׁעַל יְדֵי הַבַּדִּין וְעַל יְדֵי הָפְרֹכוֹת הֵן נַעֲשׂוֹת שְׁיָרַיִם.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָה אָמְרָה שֶׁאֵין הַשְּׁיָרַיִם מְעַכְּבִין. דְּתַנִּינָן. אִם לֹא נָתַן לֹא עִיכֵּב. רִבִּי בּוֹרְקַיי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָה אָמְרָה שֶׁהַשְּׁיָרַיִם מְעַכְּבִין. דְּתַנִּינָן. וְכִפֶּר אֶת מִקְדַּשׁ הַקּוֹדֶשׁ זֶה לִפְנַיי לִפְנִים. וְאֶת אוֹהֶל מוֹעֵד זֶה הַהֵיכָל. וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ זֶה מִזְבֵּחַ [הַזָּהָב]. יְכַפֵּר אַף עַל הָעֲזָרוֹת. מָה אִית לֵהּ כַּפָּרָה בָּעֲזָרוֹת. לֹא הַשְּׁיָרַיִם. [רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּא בְעֵי. כְּמָאן דְּמַר. הַשְּׁיָרַיִם] מְעַכְּבִין. מְקוֹמָן מְעַכֵּב. נוֹתְנָן בַּלַּיְלָה שׁוֹחֵט עֲלֵיהֶן כַּתְּחִילָּה. חַבֵּרַיָּיא בָּעֵיי. מְחַשֵּׁב לָהֶן. רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. אָבְדוּ. מָה הֵן צְרִיכָה לֵיהּ כְּשֶׁהִתְחִיל לִיתֵּן וְחָסְרוּ. אֲבָל אִם לֹא הִתְחִיל לִיתֵּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי מַשֶּׁהוּא מְשַׁייֵר שֶׁהֵן שְׁיָרַיִם.

תַּנֵּי. מוֹעֲלִין הָיוּ בַדָּמִים. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין מְעִילָה בַדָּמִים. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר. אֵין לְךָ בּוֹ אֶלָּא כַפָּרַת נֶפֶשׁ בִּלְבַד. רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל אוֹכְלָיו יִכָּרֵת. אֵין לְךָ בּוֹ אֶלָּא כָרֵת נֶפֶשׁ בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הִקְדִּישׁ דָּם בֵּיניֵהוֹן. מָאן דְּאָמַר. אֵין לְךָ בּוֹ אֶלָּא כַפָּרַת נֶפֶשׁ בִּלְבַד. וְזֶה הוֹאִיל וְאֵין בּוֹ כַפָּרָה אֵין בּוֹ מְעִילָה. מָאן דְּאָמַר. אֵין לְךָ בּוֹ אֶלָּא כָרֵת נֶפֶשׁ בִּלְבַד. וְזֶה הוֹאִיל וְיֵשׁ בּוֹ כָרֵת יֵשׁ בּוֹ מְעִילָה. אֲתָא רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הִקְדִּישׁ דָּם וּבָדַק הַבַּיִת בֵּיניֵהוֹן. וַהֲוָה רִבִּי זְעוּרָה חָדֵי בָהּ. סְבַר עַל דְּרַבָּנָן אִיתְאֲמַרַת. אֲמַר לֵיהּ. וּמַה בְיָדְךָ. וְעַל דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אִתְאֲמַרַת.

רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא. כָּךְ מַשְׁבִּין חֲכָמִים לְרִבִּי שִׁמְעוֹן. אִילּוּ מְכָרָן שֶׁמָּא אֵינוֹ תוֹפֵס דְּמֵיהֶן. מַה בֵּיניֵהֶן וּמַה בֵּין דְּמֵיהֶן. וּפְלִיג עַל הַהִיא דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר. יֵשׁ מֵהֶן שֶׁאָמְרוּ. לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. לְפִיכָךְ אִם מְכָרָן אֵינוֹ תוֹפֵשׂ אֶת דְּמֵיהֶן. וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁאָמְרוּ. לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. לְפִיכָךְ אִם מְכָרָן תּוֹפֵשׂ אֶת דְּמֵיהֶן. דִּישׁוּן הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. לְפִיכָךְ אִם מְכָרָן אֵינוֹ תוֹפֵשׂ אֶת דְּמֵיהֶן. הַדְּמִים לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין בָּהֶן. לְפִיכָךְ אִם מְכָרָן תּוֹפֵשׂ אֶת דְּמֵיהֶן.

הלכה ז

משנה: כָּל מַעֲשֶׂה יוֹם הַכִּפּוּרִים הָאָמוּר עַל הַסֵּדֶר אִם הִקְדִּים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה כְלוּם. הִקְדִּים דַּם הַשָּׂעִיר לְדַם הַפָּר יַחֲזוֹר וְיַזֶּה מִדַּם הַשָּׂעִיר לְאַחַר דַּם הַפָּר. אִם עַד שֶׁלֹּא גָמַר אֶת הַמַּתָּנוֹת שֶׁבִּפְנִים נִשְׁפַּךְ הַדָּם יָבִיא דָם אַחֵר וְיַחֲזוֹר וְיַזֶּה בַּתְּחִלָּה מִבִּפְנִים. וְכֵן

בַּהֵיכָל וְכֵן בְּמִזְבַּח הַזָּהָב שֶׁכּוּלָּן כַּפָּרָה וְכַפָּרָה בִּפְנֵי עַצְמָן. רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק מִשָּׁם הוּא מַתְחִיל׃

הלכה: תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים. בָּעֲבוֹדוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בִּפְנִים בְּבִגְדֵי לְבָן. אֲבָל בָּעֲבוֹדוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בַּחוּץ בִּבְגְדֵי זָהָב. אִם הִקְדִּים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵירוֹ מַה שֶׁעָשָׂה עָשׂוּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אַף הַנַּעֲשׂוֹת בַּחוּץ בִּבְגְדֵי זָהָב. אִם הִקְדִּים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה כְלוּם. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁנֵיהֶן מִקְרָא אֶחָד הֵן דּוֹרְשִׁין. מִדַּם חַטַּאת הַכִּיפּוּרִים אַחַת. רַבָּנִן אָמְרֵי. עֲבוֹדוֹת שֶׁהוּא נִכְנָס [פַּעַם] אַחַת בַּשָּׁנָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. מְקוֹם שֶׁהוּא נִכְנָס בּוֹ [פַּעַם] אַחַת בַּשָּׁנָה.

רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בְשֵׁם רִבִּי פָּס. בְּמַתְּנוֹת הַבַּדִּים. אֲבָל בְּמַתְּנוֹת הַפָּרֹכוֹת שָׁעִיר מְעַכֵּב אֶת הַפָּר. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וְנָתַן מִדַּם הַפָּר עַל בֵּין הַבַּדִּים וְעַל בֵּין הַפָּרֹכוֹת וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט אֶת הַשָּׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בַּתְּחִילָה כָּשֵׁר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אִילּוּ נִשְׁפַּךְ מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר הַמּוּנָח בַּכּוֹס שֶׁמָּא אֵינוֹ מֵבִיא פָּר אַחֵר וְכָשֵׁר. מַה בֵּין שָׁחַט עַד שֶׁלֹּא נָתַן מַה בֵּין שָׁחַט מִשֶּׁנָּתַן. אִילּוּ אָמַר וְנָתַן יְאוּת.

רַבָּנִן אָמְרֵי. שְׁלֹשׁ לְכוֹשֶׁר וְשָׁלֹשׁ לִפְסוּל. רִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִין. אַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ לְכוֹשֶׁר וְאַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ לִפְסוּל. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. כָּל שֶׁבַע וְשֶׁבַע כַּפָּרָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ. [רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמְרֵי. כָּל אֶחָד וְאֶחָד כַּפָּרָה בִּפְנֵי עַצְמוֹ.] רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. טַעֲמָא דְרִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. וְכוּלָּה מְכַפֵּר אֶת הַקוֹדֶשׁ. אֲפִילּוּ אֵין שָׁם אֶלָּא מַתָּנָה אַחַת אָמְרַת הַתּוֹרָה כְּלָהּ.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר. נָתַן מִקְצַת מַתָּנוֹת וְנִשְׁפַּךְ הַדָּם מֵבִיא אֲחֵרִים תַּחְתֵּיהֶן. אִילּוּ [וְאִלּוּ] נִשְׁפְּכִין כְּמִצְוָתָן. לֶכֶן צְרִיכָה בְּשֶׁנִּקְרָא עֲלֵיהֶן לְשֵׁם פְּסוּל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְיֵאוּת. אִילּוּ נָתַן מִקְצַת מַתָּנוֹת וְנִשְׁפַּךְ הַדָּם שֶׁמָּא אֵינוֹ מֵבִיא אֲחֵרִים תַּחְתֵּיהֶן וּמוֹעֲלִין בָּרִאשׁוֹנִים. רִבִּי חַגַּיי בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁשָּׁחַט אֶת הָרִאשׁוֹנִים לְשֵׁם כּוֹשֶׁר וְהַשְּׁנִיִּים לְשֵׁם פְּסוּל. שָׁחַט אֶת הָרִאשׁוֹנִים לְשֵׁם פְּסוּל וְאֶת הַשְּׁנִיִּים לְשֵׁם כּוֹשֶׁר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מְצִינוּ פְּסוּל [מוֹצִיא] מִיַּד פִּיגּוּל. מְצִינוּ פְּסוּל מוֹצִיא מִיַּד כּוֹשֶׁר.

פרק ו

הלכה א

משנה: שְׁנֵי שְׂעִירֵי יוֹם הַכִּיפּוּרִים מִצְוָתָן שֶׁהָיוּ שָׁוִין בְּמַרְאֶה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִים וּבִלְקִיחָתָן כְּאַחַת. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שָׁוִין כְּשֵׁרִים. לָקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר כְּשֵׁרִים. מֵת אֶחָד מֵהֶן אִם עַד שֶׁלֹּא הִגְרִיל מֵת אֶחָד מֵהֶן יִקַּח זוּג לַשֵּׁנִי. וְאִם מִשֶּׁהִגְרִיל מֵת יָבִיא שְׁנַיִם וְיַגְרִיל

עֲלֵיהֶם בַּתְּחִילָּה. וְיֹאמַר אִם שֶׁל שֵׁם מֵת זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַשֵּׁם יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו. וְאִם שֶׁל עֲזָאזֵל מֵת זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יִתְקַיֵּים תַּחְתָּיו. וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב וְיִמָּכֵר וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה שֶׁאֵין חַטַּאת צִיבּוּר מֻתָּה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר תָּמוּת. וְעוֹד אָמַר רִבִּי יְהוּדָה נִשְׁפַּךְ הַדָּם יָמוּת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. מֵת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ יִשְׁפֵּךְ הַדָּם׃

הלכה: שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכִּיפּוּרִים כּוּלּ׳. שְׁעִירִים. מִיעוּט שְׁעִירִים שְׁנַיִם. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁנֵי. שֶׁיְּהוּ שָׁוִין.

[כְּבָשִׂים. מִיעוּט כְּבָשִׂים שְׁנַיִם. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁנֵי. שֶׁיְּהוּ שָׁוִין.]

צְפִּרִים. מִיעוּט צִפֳּרִים שְׁתַּיִם. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁתֵּי. שֶׁיְּהוּ שָׁוִוֹת.

חֲצוֹצְרוֹת. מִיעוּט חֲצוֹצְרוֹת שְׁתַּיִם. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁתֵּי. שֶׁיְּהוּ שָׁוִוֹת.

הָתִיב רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. וְהָא כְתִיב וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְיָ. מֵעַתָּה אֲנָשִׁים. מִיעוּט אֲנָשִׁים שְׁנַיִם. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁנֵי. שֶׁיְּהוּ שָׁוִין. וְהָא כְתִיב לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם. וַהֲרֵי מָצָאנוּ גֵּר דָּן עִם מִי שֶׁאֵינוֹ גֵּר. יָתוֹם דָּן עִם מִי שֶׁאֵינוֹ יָתוֹם. אַלְמָנָה דָּנָה עִם מִי שֶׁאֵינָהּ אַלְמָנָה. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁנֵי. אֶלָּא מַפְנֶיָיא לְהַקִּישׁ לְגֶזֵירָה שָׁוָה. נֶאֱמַר כָּאן שְׁנֵי וְנֶאֱמַר לְהַלָּן שְׁנֵי. מַה שְׁנֵי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן אֲנָשִׁים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא קְטַנִּים. אַף שְׁנֵי שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן אֲנָשִׁים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא קְטַנִּים. הֲרֵי לָמַדְנוּ שֶׁאֵין הָאִשָּׁה (דָּנָה) [מֵעִידָה]. מֵעַתָּה אֵין הָאִשָּׁה (מֵעִידָה) [דָּנָה].

רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן רִבִּי חוּנָה בְּשֵׁם רַב יוֹסֵף. נֶאֱמַר כָּאן שְׁנֵי [עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים]. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן שְׁנֵי. וּמַה שֶׁאָמְרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה. מַה שְׁנֵי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן אֲנָשִׁים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא קְטַנִּים. אַף שְׁנֵי שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן אֲנָשִׁים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא קְטַנִּים. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר (שְׁנֵי) [וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים]. שֶׁלֹּא יְהֵא אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב. [אֶחָד שׁוֹתֵק וְאֶחָד מְדַבֵּר.] אֶחָד מְדַבֵּר כָּל צוֹרְכוֹ. וְאֶחָד אַתְּ אוֹמֵר [לוֹ]. קַצֵּר בִּדְבָרֶיךָ. שֶׁלֹּא יְהֵא הַדַּיָּין מַסְבִּיר פָּנִים כְּנֶגֶד אֶחָד וּמַעֲיִז פָּנִים כְּנֶגֶד הָאֶחָד. מַעֲמִיד לָזֶה וּמוֹשִׁיב לָזֶה. [מְשׁוּם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמְרוּ. אוֹמְרִין לוֹ. לְבוּשׁ כְּשֵׁם שֶׁהוּא לוֹבֵשׁ. אוֹ הַלְבִּישׁוּ כְשֵׁם שֶׁאַתָּה לָבוּשׁ.]

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. שָׁמַעְתִּי שֶׁאִם רָצָה הַדַּיָּין לְהוֹשִׁיב אֶת שְׁנֵיהֶן מוֹשִׁיב. וְאֵי זֶה הָאָסוּר. שֶׁלֹּא יְהֵא אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב. אֶחָד מְדַבֵּר כָּל צוֹרְכוֹ וְכוּלּ׳.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב הוּנָא. צְרִיכִין הָעֵדִים לִהְיוֹת עוֹמְדִין כְּשֶׁהֵן מְעִידִין עֵדוּתָן. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. אַף הַנִּידּוֹנִין צְרִיכִין לִהְיוֹת עוֹמְדִין בְּשָׁעָה שֶׁהֵן מְקַבְּלִין עֲדוּתָן.

שָׁוִוין בְּדָמִים וְאֵין שָׁוִוין בִּשְׁבָח הַדָּמִים. אֵין הַשְּׁעִירִין כְּמִצְוָתָן. שָׁוִין בִּשְׁבָח הַדָּמִין וְאֵין שָׁוִוין בְּדָמִין. הַשְּׁעִירִים כְּמִצְוָתָן. מְשׁוּבָּח בְּגוּפוֹ מְשׁוּבָּח בְּמַרְאָיו מִי קוֹדֵם. רִבִּי יִרְמְיָה

סְבַר מֵימַר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. אֲבִיב קָצוּר יָבֵשׁ לִקְצוֹר. אָבִיב קָצוּר קוֹדֵם. הָדָא אָמְרָה מְשׁוּבָּח בְּגוּפוֹ [מְשׁוּבָּח בְּמַרְאָיו]. מְשׁוּבָּח בְּגוּפוֹ קוֹדֵם.

כֵּינִי מַתְנִיתָה. יָבִיא שְׁנַיִם וְיַגְרִיל עֲלֵיהֶם כַּתְּחִילָּה. וְיֹאמַר. זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַשֵּׁם יִתְקַיֵּים תַּחְתָּיו. אֵי זֶה מֵהֶן קָרֵב תְּחִילָּה. רַב אָמַר. שֵׁינִי שֶׁבְּזוּג שֵׁינִי. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. שֵׁינִי שֶׁבֵּין זוּג רִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן. וְעָשָׂהוּ חַטָּאת. כָּרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי לָא. טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן. וְעָשָׂהוּ חַטָּאת. קִבְּעוֹ בַתְּלִייָה שֶׁלֹּא יִידָּחֶה. וְאַתְיָא כְּהִיא דְאָמַר רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. וְעָשָׂהוּ חַטָּאת. קִבְּעוֹ בַתְּלִייָה שֶׁיְּזַדְּווֹג לוֹ חֲבֵירוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. מֵת שֵׁינִי שֶׁבֵּין זוּג שֵׁינִי. שֵׁינִי שֶׁבֵּין זוּג רִאשׁוֹן מָהוּ שֶׁיְּדָּחֶה. אֲתָא רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מֵת שֵׁינִי שֶׁבֵּין זוּג שֵׁינִי. שֵׁינִי שֶׁבֵּין זוּג רִאשׁוֹן כְּבָר נִדְחֶה. וְכָל שֶׁכֵּן מִחְלְפֵיהּ שִׁיטָּתֵיהּ דְּרַב. מֵת שֵׁנִי בְּזוּג רִאשׁוֹן. שֵׁנִי שֶׁבְּזוּג שֵׁנִי כְּבָר נִדְחֶה.]

הִגְרִיל שְׁלשָׁה לִיתֵּן מֵאֶחָד עַל הַבַּדִּין. וּמֵאֶחָד עַל הַפָּרֹכוֹת. וּמֵאֶחָד עַל מִזְבֵּחַ הַזָּהָב. אֵי זֶה מֵהֶן הַמְּשְׁתַּלֵּחַ. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. לְכַפֶּר עָלָיו. אֵת שֶׁהוּא מְכַפֵּר בּוֹ חֲבֵירוֹ מְשְׁתַּלֵּחַ. אֵת שֶׁאֵינוֹ מְכַפֵּר בּוֹ אֵין חֲבֵירוֹ מְשְׁתַּלֵּחַ. רִבִּי הִילָא אָמַר. לְכַפֵּר. עָלָיו. אֵת שֶׁהוּא גוֹמֵר בּוֹ אֶת כָּל הַכַּפָּרָה חֲבֵירוֹ מְשְׁתַּלֵּחַ. אֵת שֶׁאֵינוֹ גוֹמֵר בּוֹ אֶת כָּל הַכַּפָּרָה אֵין חֲבֵירוֹ מְשְׁתַּלֵּחַ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעוּרָה. שְׁלָשְׁתָּן מְשְׁתַּלְּחִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הִילָא. אֵינוֹ מְשְׁתַּלֵּחַ אֶלָּא אַחֲרוֹן בִּלְבַד.

שֶׁאֵין חַטַּאת צִיבּוּר מֵתָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר תָּמוּת. וְקִשְׁיָא עַל דְּרִבִּי יְהוּדָה. וְיֵשׁ אָדָם מַגְרִיל לְמִיתָה מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. אָמַר רִבִּי אָבוּן. וְלֹא אַשְׁכַּחְנָן כֵּן עַל דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר. דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר. יָמוּתוּ. אָמַר רִבִּי מָנָא. הֵן דְּאַתְּ מַקְשֵׁי לֵיהּ עַל דְּרִבִּי יְהוּדָה קְשִׁיתֵיהּ עַל דְּמַתְנִיתָה. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. וְוֹלַד חַטָּאת וּתְמוּרַת חַטָּאת וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ יָמוּתוּ. וְיֵשׁ אָדָם מֵימַר לְמִיתָה מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה.

הלכה ב

משנה: בָּא לוֹ אֵצֶל שְׁעִיר הַמְּשְׁתַּלֵּחַ וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדֶּה. וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר אָנָּא הַשֵּׁם עָווּ פָּשְׁעוּ חָטְאוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. אָנָּא הַשֵּׁם כַּפֶּר נָא וְגוֹ'.

הלכה: תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. עָווּ פָּשְׁעוּ חָטְאוּ. שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר גְּנוּיִין שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל.

יָעֲמַד חַי. מְלַמֵּד שֶׁהוּא עָתִיד לָמוּת. עַד מָתַי הוּא חַיָּיה. עַד וְכִלָּה מְכַפֵּר אֶת הַקּוֹדֶשׁ. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. עַד שְׁעַת הַוִּידּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה הַוִּידּוּי מְעַכֵּב. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין הַוִּידּוּי מְעַכֵּב. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. שְׁלָחוֹ בְלֹא וִידּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה צָרִיךְ לְהָבִיא שָׂעִיר אַחֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָבִיא שָׂעִיר אַחֵר. אַף בַּפָּר כֵּן. שְׁחָטוֹ בְלֹא וִידּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה צָרִיךְ לְהָבִיא פָּר אַחֵר. עַל

דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָבִיא פָּר אַחֵר. נִתְוַדֶּה וּשְׁחָטוֹ וְנִשְׁפַּךְ הַדָּם. וְאַתְּ אָמַר. צָרִיךְ לְהָבִיא פָּר אַחֵר. צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת עָלָיו כַּעַם שְׁנִיָּיה אוֹ כְּבָר יָצָא בְּוִידּוּיוֹ שֶׁלְּרִאשׁוֹן. אַף בְּשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ כֵּן. צָרִיךְ לְהַגְרִיל עָלָיו כַּעַם שְׁנִיָּיה אוֹ כְבָר יָצָא בְּהַגְרִילוֹ שֶׁלְּרִאשׁוֹן.

הלכה ג

משנה: מָסְרוֹ לְמִי שֶׁהוּא מוֹלִיכוֹ. הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְהוֹלִיכוֹ אֶלָּא שֶׁעָשׂוּ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים קֶבַע וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי מַעֲשֶׂה וְהוֹלִיכוֹ עַרְשְׂלָא מִצִּיפּוֹרִין וְיִשְׂרָאֵל הָיָה:

הלכה: וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ. לְהַכְשִׁיר אֶת הַזָּר. עִתִּי. שֶׁיְּהֵא עָתִיד. עִתִּי. שֶׁיְּהֵא מְזוּמָן. עִתִּי. אַף בַּשַּׁבָּת. עִתִּי. אַף בְּטוּמְאָה. לֹא הוּא עָתִיד הוּא מְזוּמָן. אֶלָּא שֶׁלֹּא יְשַׁלְּחֶנּוּ בְיַד שְׁנַיִם. שֶׁיִּלְחוֹ בְיַד שְׁנַיִם מָהוּ שֶׁיְּטַמֵּא בְּגָדִים. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. וְהַמְשַׁלְּחַ. לֹא הַמְשַׁלֵּחַ אֶת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. הָדָא אָמְרָה. שִׁילְּחוֹ בְיַד שְׁנַיִם אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים.

בָּרַח דֶּרֶךְ הֲלִיכָה מְטַמֵּא בְּגָדִים. דֶּרֶךְ חֲזִירָה אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים.

שָׁאֲלוּ אֶת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. חָלָה הַשָּׁלִיחַ. אָמַר לָהֶן. כָּךְ תְּהוּ בְשָׁלוֹם. וְאִם חָלָה הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. אָמַר לָהֶן. יָכוֹל הוּא לִטְעוֹן אֶתְכֶם וְלִי. דְּחָיֵיוֹ וְלֹא מֵת. אָמַר לָהֶן. כֵּן יְהוּ אוֹיְבֵי הַשָּׁמַיִם. לֹא שֶׁהָיָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מַפְלִינָן אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה אוֹמַר לָהֶן דְּבָרִים שֶׁלֹּא שְׁמָעָן מִיָּמָיו. וְחָכָמִים אוֹמְרִים. חָלָה הַשָּׁלִיחַ מְשַׁלְּחוֹ בְיַד אַחֵר. חָלָה הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מַרְכִּיבוֹ עַל הַחֲמוֹר. דְּחָיֵיוֹ וְלֹא מֵת. יוֹרֵד אַחֲרָיו וּמֵמִיתוֹ.

כָּל יָמִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק קַיָּים לֹא הָיָה מַגִּיעַ לְמַחֲצִית הָהָר עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אֵיבָרִין אֵיבָרִין. מִשֶּׁמֵּת שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה בוֹרֵחַ לַמִּדְבָּר וְהַסַּרְקִיִּין אוֹכְלִין אוֹתוֹ. כָּל יָמִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק קַיָּים הָיָה גּוֹרָל שֶׁלַּשֵּׁם עוֹלֶה בִּימִין. מִשֶּׁמֵּת שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק פְּעָמִים בַּיָּמִין פְּעָמִים בַּשְּׂמֹאל. כָּל יָמִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק קַיָּים הָיָה נֵר מַעֲרָבִי דוֹלֵק. מִשֶּׁמֵּת שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק פְּעָמִים כָּבָה פְּעָמִים דָּלַק. כָּל יָמִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק קַיָּים הָיָה לָשׁוֹן שֶׁלִּזְהוֹרִית מַלְבִּין. מִשֶּׁמֵּת שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק פְּעָמִים מַלְבִּין פְּעָמִים מַאְדִּים. כָּל יָמִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק קַיָּים הָיָה אוֹר הַמַּעֲרָכָה מִתְגַּבֵּר וְעוֹלֶה. מִשֶּׁהָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי גֵּיזִירֵי עֵצִים בַּשַּׁחֲרִית לֹא הָיוּ נוֹתְנִין כַּל הַיּוֹם. מִשֶּׁמֵּת שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק תָּשַׁשׁ כּוֹחָהּ שֶׁלַּמַּעֲרָכָה וְלֹא הָיוּ נִמְנָעִין לְהָיוֹת נוֹתְנִין עֵצִים כַּל הַיּוֹם. כָּל יָמִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק קַיָּים הָיְתָה בְרָכָה מְשׁוּלַּחַת בְּשִׁתֵּי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים. וְהָיָה נוֹפֵל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד עַד כְּזַיִת. וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין וּשְׂבֵיעִין. וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין וּמוֹתִירִין. מִשֶּׁמֵּת שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק נִיטְלָה בְרָכָה מִשְּׁתֵּי הַלֶּחֶם וּמִלֶּחֶם הַפָּנִים. וְהָיָה נוֹפֵל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן עַד כְּאָפוּן. הַצָּנוּעִים הָיוּ מוֹשְׁכִין אֶת יְדֵיהֶן. וְהַגַּרְגְּרָנִים הָיוּ פוֹשְׁטִין אֶת יְדֵיהֶן. מַעֲשֶׂה בְכֹהֵן אֶחָד בְּצִיפּוֹרִין שֶׁנָּטַל

חֶלְקוֹ וְחֶלֶק חֲבֵירוֹ. וְהוּא הָיָה נִקְרָא בֶּן הָאֲפוּן עַד הַיּוֹם. הוּא שֶׁדָּוִד אָמַר אֱלֹהַי פַּלְּטֵינִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מְעַוֵּול וְחוֹמֵץ.

[תַּנֵּי.] אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד שֶׁלֹּא חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה נֵר מַעֲרָבִי כָּבֶה וְלָשׁוֹן שֶׁלְּזָהוֹרִית מַאֲדִים וְגוֹרָל שֶׁלַּשֵּׁם עוֹלֶה בַּשְּׁמֹאל. וְהָיוּ נוֹעֲלִין דַּלְתוֹת הַהֵיכָל מִבָּעֶרֶב וּמַשְׁכִּימִין וּמוֹצְאִין אוֹתָן פְּתוּחִין. אָמַר לוֹ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּיי. הֵיכַל. לָמָּה אַתָּה מְבַהֲלֵינוּ. יוֹדְעִין אָנוּ שֶׁסּוֹפְךָ לְיֵחָרֵב. שֶׁנֶּאֱמַר פְּתַח לְבָנוֹן דְּלָתֶיךָ וְתֹאכַל אֵשׁ בַּאֲרָזֶיךָ.

אַרְבָּעִים שָׁנָה שִׁימֵּשׁ שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק אֶת יִשְׂרָאֵל בִּכְהוּנָּה גְדוֹלָה. וּבַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה אָמַר לָהֶן. בַּשָּׁנָה זוֹ אֲנִי מֵת. אָמְרוּ לוֹ. לְמִי נִמְנֶה אַחֲרֶיךָ. אָמַר לָהֶן. הֲרֵי נְחוֹנְיוֹן בְּנִי לִפְנֵיכֶם. הָלְכוּ וּמִינוּ אֶת נְחוֹנְיוֹן. וְקִיבֵּא בוֹ [שִׁמְעוֹן] אֶחָיו וְהָלְכוּ וְהִלְבִּישׁוֹ [אוּנְקְ]לָה וְחָגְרוֹ (צוּצָל) [צְלְצָל]. אָמַר לַהֶן. רְאוּ מַה נָּדַר לָאֱהוּבְתוֹ. אָמַר לָהּ. לְכְשֶׁאַשַּׁמֵּשׁ בִּכְהוּנָּה גְדוֹלָה אֶלְבַּשׁ נַקְלָה שֶׁלָּיִךְ וְאַחְגּוֹר (בְּצוּצָל) [בְּצְלְצָל] שֶׁלָּיִךְ. בָּדְקוּ אֶת הַדְּבָרִים וְלֹא מָצְאוּ [אוֹתוֹ]. אָמְרוּ. מִשָּׁם בָּרַח לְהַר הַמֶּלֶךְ. מִשָּׁם בָּרַח לְאַלֶכְסַנְדְּרִיאָה וְעָמַד וּבָנָה שָׁם מִזְבֵּחַ. וְקָרָא עָלָיו אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִזְבֵּחַ לַיי בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרָיִם. וְהֲרֵי הַדְּבָרִים קַל וָחוֹמֶר. וּמַה אִם זֶה שֶׁבָּרַח מִן הַשָּׁרָה רְאוּ הֵיאַךְ נֶחְזַר עָלֶיהָ בַּסּוֹף. מִי שֶׁהוּא נִכְנָס וְיוֹצֵא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. תַּנֵּי. זוֹ דִבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. לֹא כִי אֶלָּא מִינוּ אֶת שִׁמְעוֹן. וְקִיבֵּא בוֹ נְחוֹנְייוֹן אָחִיו וְהִלְבִּישׁוֹ נַקְלָה וְחָגְרוֹ (צוּצָל) [צְלְצָל]. אָמַר לַהֶן. רְאוּ מַה נָּדַר לַאֲהוּבְתוֹ כוּלִי הֵיךְ קַדְמָיָא. וַהֲרֵי הַדְּבָרִים קַל וָחוֹמֶר. וּמַה אִם מִי שֶׁלֹּא נִכְנַס לַשָּׁרָה רְאוּ הֵיאַךְ הֶעֱשִׂיא אֶת יִשְׂרָאֵל לַעֲבוֹדָה זָרָה. מִי שֶׁהוּא נִכְנָס וְיוֹצֵא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

הלכה ד

משנה: וְכֶבֶשׂ עָשׂוּ לוֹ מִפְּנֵי הַבַּבְלִיִּים שֶׁהָיוּ מְתַלְּשִׁים בְּשִׂעָרוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ טֹל וְצֵא טֹל וְצֵא. יְקִירֵי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ מְלַוִּין אוֹתוֹ עַד סוּכָּה הָרִאשׁוֹנָה. עֶשֶׂר סוּכּוֹת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד צוּק תִּשְׁעִים רִיס שִׁבְעָה וּמֶחֱצָה לְכָל מִיל: עַל כָּל סוּכָּה וְסוּכָּה אוֹמְרִים לוֹ הֲרֵי מָזוֹן וַהֲרֵי מַיִם וּמְלַוִּין אוֹתוֹ מִסּוּכָּה לְסוּכָּה חוּץ מִן הָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶן שֶׁאֵינוֹ מַגִּיעַ עִמּוֹ לַצּוּק אֶלָּא עוֹמֵד מֵרָחוֹק וְרוֹאֶה אֶת מַעֲשָׂיו:

הלכה: אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. כֶּבֶשׂ גּוּפוֹ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. כֶּבֶשׂ מַמָּשׁ.

אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף. אֱלֶכְסַנְדְּרִיִּין הָיוּ אוֹמְרִין. עַד מָתַי אַתֶּם תּוֹלִין אֶת הַקַּלְקָלָה בָּנוּ. יַקִּירֵי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ מְלַוִּין אוֹתוֹ עַד סוּכָּה הָרִאשׁוֹנָה. תַּנֵּי. עֶשֶׂר סוּכּוֹת בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר מִיל. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. עֶשֶׂר סוּכּוֹת בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה מִיל. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. חָמֵשׁ. [וְכוּלָּן עַל יְדֵי עֵירוּב.] וְכֵן אָמַר לִי אֶלִיעֶזֶר בְּנִי. יָכוֹל אֲנִי לַעֲשׂוֹתָן שְׁתַּיִם עַל יְדֵי עֵירוּב.

עַל כָּל סוּכָּה וְסוּכָּה אוֹמְרִים לוֹ. הֲרֵי מָזוֹן וַהֲרֵי מַיִם. לְיַיפּוֹת אֶת כּוֹחוֹ. לָמָּה. שֶׁאֵין יֵצֶר הָרַע תָּאֵב אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר לוֹ. כְּהָדָא רִבִּי מָנָא סְלַק (ל)מְבַקְּרָה לְרִבִּי חַגַּיי דַּהֲוָה תָּשִׁישׁ. אֲמַר לֵיהּ. צְהֵינָא. אֲמַר לֵיהּ. שְׁתֵה. שָׁבְקֵיהּ וּנְחַת לֵיהּ. בָּתַר שָׁעָה סְלַק לְגַבֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ. מָה עָבְדַת הַהִיא צְהֵיוּתָךְ. אֲמַר לֵיהּ. כַּד שְׁרִית לִי אָזְלַת לָהּ. רִבִּי חִייָה בַּר בָּא הֲוָה מְשַׁתְּעֵי הָדֵין עוֹבְדָא. חַד בַּר נַשׁ הֲוָה מְהַלֵּךְ בַּשׁוּקָא וּבְרַתֵּיהּ עִימֵּיהּ. אָמְרָה לֵיהּ בְּרַתֵּיהּ. אַבָּא. צְהֵייָא אֲנָא. אֲמַר לָהּ. אוֹרְכִין צִיבְחַד. אָמְרָה לֵיהּ. אַבָּא. צְהֵייָא אֲנָא. אֲמַר לָהּ. אוֹרְכִין צִיבְחַד. וּמִיתַּת. רִבִּי אָחָא כַּד מְפַנֵּי מוּסָפָא הֲוָה אֲמַר קוֹמֵיהוֹן. אֲחִינָן. מָאן דְּאִית לֵיהּ מֵיינוֹק יֵיזִיל בְּגִינֵיהּ.

הלכה ה

משנה: וּמֶה הָיָה עוֹשֶׂה. חָלַק לְשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית חֶצְיוֹ קָשַׁר בַּסֶּלַע וְחֶצְיוֹ קָשַׁר בֵּין שְׁתֵּי קַרְנָיו וְדוֹחֲפוֹ לַאֲחוֹרָיו מִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד לֹא הָיָה מַגִּיעַ לַחֲצִי הָהָר עַד שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה אֲבָרִים אֲבָרִים. בָּא וְיָשַׁב לוֹ תַּחַת הַסּוּכָּה הָאַחֲרוֹנָה עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. מֵאֵימָתַי מְטַמֵּא בְּגָדִים מִשֶּׁיֵּצֵא חוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשָּׁעַת דְּחִייָתוֹ לַצּוּק׃

הלכה: [בָּרַאשׁוֹנָה הָיוּ קוֹשְׁרִין אוֹתוֹ בַּחֲלוֹנוֹתֵיהֶן. וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁהָיָה מַלְבִּין וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁהָיָה מַאֲדִים. וְהָיוּ מִתְבַּיְישִׁין אֵלּוּ מֵאֵלּוּ. חָזְרוּ וְקָשְׁרוּ אוֹתוֹ בְּפִתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל. וְשָׁנִים שֶׁהָיָה מַלְבִּין וְיֵשׁ שָׁנִים שֶׁהָיָה מַאֲדִים. חָזְרוּ וְקָשְׁרוּ אוֹתוֹ בַּסֶּלַע.

כְּתִיב לְכוּ נָא וְנִוָּוכְחָה וגו׳. תַּנֵּי. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים שֶׁבֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. יוֹתֵר מִכָּאן כַּצֶּמֶר יִהְיוּ. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר. אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים. כִּשְׁנֵי אָבוֹת הָרִאשׁוֹנִים. כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. וְאִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ. אָמַר רִבִּי יוּדָא בַּר פָּזִי. אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִי כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. בָּרִאשׁוֹן. אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ. בַּשֵּׁנִי. וְרַבָּנִין אָמְרִין. בִּזְמַן שֶׁעָוֹונוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּפִי שָׁנָיו. כַּצֶּמֶר יִהְיוּ.]

הלכה ו

משנה: בָּא לוֹ אֶצֶל הַפָּר וְאֶצֶל הַשָּׂעִיר הַנִּשְׂרָפִין. קָרָעָן וְהוֹצִיא אֶת אֵמוּרֵיהֶן נָתָנָן בַּמֶּגֶס וְהִקְטִירָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. קִלָּעָן בַּמַּקְלוֹת וְהוֹצִיאָן לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה. מֵאֵימָתַי מְטַמִּין בְּגָדִים מִשֶּׁיֵּצְאוּ חוֹמַת הָעֲזָרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשֶּׁיֵּצֵת הָאוּר בְּרוּבָּן׃

הלכה: [בָּא לוֹ אֶצֶל פָּרוֹ וכו׳.] אֲנָן תַּנִּינָן. בָּא לוֹ אֶצֶל הַפָּר וְאֶצֶל שָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִין. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי. בָּא לוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל לְקִרּוּת. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. קְרָאֵי מְסַייְעֵי לַמַּתְנִיתָן. וְהִמְשִׁלַּח אֶת הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל יְכַבֵּס בְּגָדָיו. מַה כְתִיב בַּתְרֵיהּ. וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת. אָמַר

רִבִּי מָנָא. [וַאֲפִילוּ כהן] כָּאהֵן דְּתַנִּינָן תַּנָּיָיא בָּרַיְיָא אַתְיָא הִיא. כְּאַנַּשׁ דְּסָלַק מִטִּיבֶּרְיָא לְצִיפּוֹרִין. עַד דְּהוּא בְטִיבֶּרְיָא אָמְרִין. בְּצִיפּוֹרִין הוּא יְתִיב.

רִבִּי זְרִיקָן אָמַר רִבִּי זְעוּרָה שָׁאַל. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין שֶׁנִּיטְמְאוּ מָהוּ שֶׁיִּשָּׂרְפוּ כְּמִצְוָתָן. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. בְּשֶׁנִּיטְמְאוּ לִפְנֵי זְרִיקָה. אֲבָל אִם נִיטְמוּ אָחַר זְרִיקָה קוֹרֵא אֲנִי עָלָיו בְּמוֹעֲדוֹ. אַף בַּשַּׁבָּת. בְּמוֹעֲדוֹ. אַף בְּטוּמְאָה. [אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְעָדָה שֶׁכָּתַב בּוֹ בְּמוֹעֲדוֹ לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם.] אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא מִיתְמְנַע רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי קַיֵּים הָכָא. וַאֲמַר לֵיהּ. קַיֵּים בְּפַר מָשִׁיחַ וְעֵדָה. וְאָמַר לֵיהּ.

רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה אָמַר רִבִּי לָעְזָר שָׁאַל. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין שֶׁיָּצָא רוֹב הָאֵבֶר הַמַּשְׁלִים לָרוֹב. מִילְתֵיהּ אָמְרָה. בְּרוּבּוֹ הַדָּבָר תָּלוּי. פְּשִׁיטָה הָדָא מִילְתָא. יָצָא רוּבּוֹ וְאַחַר כָּךְ יָצָא רוֹב הָאֵבֶר הַמַּשְׁלִים לָרוֹב. [לֹא צוֹרְכָא דְלֹא יָצָא אֵבֶר אֵבֶר וְאַחַר כָּךְ יָצָא רוֹב הָאֵבֶר הַמַּשְׁלִים לָרוֹב.]

רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אָמַר רִבִּי לָעְזָר שָׁאַל. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין שֶׁיָּצְאוּ וְחָזְרוּ. פְּשִׁיטָה דֶּרֶךְ חֲזִירָה אֵינוֹ מְטַמֵּא בְגָדִים. לָא צוֹרְכָא דְלָא מִכֵּיוָן שֶׁהִתְחִילוּ לָצֵאת מָהוּ שֶׁיְּטַמּוּ בְגָדִים. הָתִיב רִבִּי בָּא. וְהָא תַנִּינָן. הָיוּ סוֹבְלִין אוֹתָן בְּמוֹטוֹת. יָצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים חוּץ לְחוֹמַת עֲזָרָה הָאַחֲרוֹנִים לֹא יָצְאוּ. הָרִאשׁוֹנִים מְטַמִּין בְּגָדִים. הָאַחֲרוֹנִים אֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים עַד שֶׁיֵּצְאוּ. יָצְאוּ אֵילּוּ וְאֵילּוּ [מְטַמְּאִין בְּגָדִים]. אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוּי דְרִבִּי מַתַּנְיָה. שַׁנְיָיא הִיא. דִּכְתִיב וְהוֹצִיא. עַד שֶׁיּוֹצִיא רְשׁוּת כָּל הַמּוֹצִיא.

רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר רִבִּי לָעְזָר שָׁאַל. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין שֶׁנִּיטְמוּ מָהוּ שֶׁיִּיפָּסְלוּ מִשֵּׁם יוֹצֵא. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּרַם כְּרִבִּי יוֹחָנָן פְּשִׁיטָא לֵיהּ. דְּאִיתְפַּלְגוֹן. הַשּׁוֹחֵט תּוֹדָה בִּפְנִים וְלַחְמָהּ חוּץ לַחוֹמָה. לֹא קָדֵשׁ הַלֶּחֶם. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. חוּץ לְחוֹמַת יְרוּשָׁלַם. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּדַעְתֵּיהּ. דְּאָמַר רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּשַׂר שְׁלָמִים שֶׁיָּצָא וְאַחַר כָּךְ נִכְנַס וְנִזְרַק עָלָיו מִן [הַדָּם] כְּבָר נִפְסָל מִשֵּׁם יוֹצֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וַאֲפִילוּ כְרִבִּי יוֹחָנָן צְרִיכָה לֵיהּ. יְרוּשָׁלַם אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ מְחִיצָה לְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים מְחִיצָה הִיא לְקָדָשִׁים קַלִּים. חוּץ לְחוֹמַת יְרוּשָׁלַם אֵינָהּ מְחִיצָה לֹא לְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְלֹא לְקָדָשִׁים קַלִּין. אָמַר רִבִּי מָנָא. אֵינָהּ מְחִיצָה לָהֶן.

רִבִּי לָעְזָר שָׁאַל. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין מָהוּ שֶׁיְּטַמּוּ בְגָדִים בְּלֹא הֶכְשֵׁר בְּלֹא טוּמְאָה מִפְּנֵי שֶׁסּוֹפָן לִטָּמוֹת טוּמְאָה חֲמוּרָה. הָתִיב שְׁמוּאֵל קַפּוֹדְקִיָּא. מַעֲתָּה יְטַמּוּ אֶת אֵימוּרֵיהֶן. אֶלָּא בְּשֶׁפִּירְשׁוּ. וַאֲפִילוּ תֵימַר. לֹא פִירְשׁוּ. כְּהָדָא. אֵין מֵי חַטָּאת מְטַמִּין דָּבָר לַחְזֹר וְלִיטַּמּוֹת מִמֶּנּוּ. הָתִיב רִבִּי יִרְמְיָה. הֲרֵי נִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר הֲרֵי הוּא מְטַמֵּא טוּמְאַת

אוֹכְלִין בְּלֹא הֶכְשֵׁר בְּלֹא טוּמְאָה מִפְּנֵי שֶׁסּוֹפָן לִיטַּמּוֹת טוּמְאָה חֲמוּרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. נִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר אֵין לָהּ מְחִיצָה. אֵילּוּ יֵשׁ לָהֶן מְחִיצָה. אָמַר רִבִּי מָנָא. נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר יֵשׁ לָהּ מְחִיצָה. אָדָם הוּא מְחִיצָתָהּ. דְּאִי לֹא כֵן אֵילּוּ הֵבִיא כָּלֵב וְהִלְבִּישׁוֹ בָּגְדִים וְהֶאֱכִילוֹ נִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר. שֶׁמָּא אֵינוֹ מְטַמֵּא בָּגְדִים בְּבֵית הַבְּלִיעָה. אָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרוֹמְיָא. נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר מְחִיצָתָהּ בְּכָל מָקוֹם. אֵילּוּ מְחִיצָתָן חוּץ לִירוּשָׁלַם.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין שֶׁשְּׁחָטָן לִזְרוֹק אֶת דָּמָן לְמַחַר פִּיגֵּל. לְהַקְטִיר אֵימוּרִין לְמַחַר פִּיגֵּל. לִשְׂרוֹף אֶת בְּשָׂרוֹ לְמַחַר לֹא פִיגֵּל. שֶׁלֹּא חִישֵּׁב לֹא לַאֲכִילַת אָדָם וְלֹא לַאֲכִילַת מִזְבֵּחַ.

רִבִּי שַׁמַּיי בְּעֵי. אֲבָדוּ הָאֵימוּרִין. מָהוּ לִזְרוֹק אֶת הַדָּם עַל הַבָּשָׂר. וְלָא שְׁמִיעַ דַּאֲמַר רִבִּי לָעְזָר. שֶׁלֹּא חִישֵּׁב לֹא לַאֲכִילַת אָדָם וְלֹא לַאֲכִילַת מִזְבֵּחַ. תַּנָּא רִבִּי זַכַּיי. [זָר] שֶׁשָּׁרַף מְטַמֵּא בְּגָדִים. לֹא צוֹרְכָה דְּלֹא מָהוּ שֶׁיְּהוּ כְשֵׁירִים בַּלַּיְלָה. קַל וָחוֹמֶר. מַה אִם הֶקְטֵר אֵימוּרִין שֶׁאֵינָן כְּשֵׁירִין בְּזָר כְּשֵׁירִין בַּלַּיְלָה. אֵילּוּ שֶׁהֵן כְּשֵׁירִין בְּזָר אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהוּ כְשֵׁירִין בַּלַּיְלָה. וְהַשּׁוֹרֵף. לֹא הַמַּצִּית אֶת הָאוֹר וְלֹא הַמְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה. אֵי זֶהוּ [הַשּׁוֹרֵף. זֶהוּ] הַמְסַיֵּעַ בִּשְׁעַת שְׂרֵיפָה. [אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא אָמְרָה. מְסַיֵּעַ בִּשְׁעַת שְׂרֵיפָה] מְטַמֵּא בְּגָדִים. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. הַמְהַפֵּךְ בִּכְזַיִת מְטַמֵּא בְּגָדִים. לֹא צוֹרְכָה אֶלָּא הָיָה עוֹמֵד בִּפְנִים וּבָיְתוֹ קוֹרָה וּמְהַפֵּךְ בִּכְזַיִת [מָהוּ]. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. וְהוֹצִיא וְשָׂרַף. מַה הַמּוֹצִיא עַד שֶׁיּוֹצִיא לַחוּץ. אַף הַשּׁוֹרֵף עַד שֶׁיִּשְׂרוֹף בַּחוּץ. תַּמָּן אָמַר חִזְקִיָּה. וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב. לְרַבּוֹת אֶת הַשּׁוֹרֵף. אוֹף הָכָא כֵּן.

הלכה ז

משנה: אָמְרוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל הִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. וּמִנַּיִן הָיוּ יוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. דִּידַכָאוֹת הָיוּ עוֹשִׂין וּמְנִיפִין בַּסּוּדָרִין וְיוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וַהֲלֹא סִימָן גָּדוֹל הָיָה לָהֶם שִׁלְשֶׁת מִלִּין מִירוּשָׁלַיִם וְעַד בֵּית חוֹרוֹן. הוֹלְכִין מִיל וְחוֹזְרִין מִיל וְשׁוֹהִין כְּדֵי מִיל וְיוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר וַהֲלֹא סִימָן אַחַר הָיָה לָהֶם לְשׁוֹן שֶׁל זְהוֹרִית הָיָה קָשׁוּר עַל פִּתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל וּכְשֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר הָיָה הַלָּשׁוֹן מַלְבִּין שֶׁנֶּאֱמַר אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ׃

הלכה: מָהוּ דִּידַכָיוֹת. קַבְּלָן.

פרק ז

הלכה א

משנה: בָּא לוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל לִקְרוֹת. אִם רוֹצֶה לִקְרוֹת בְּבִגְדֵי בוּץ קוֹרֵא וְאִם לָאו בְּאִיסְטְלִית לָבָן מִשֶּׁלּוֹ. חַזָּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה וְנוֹתְנוֹ לִרְאֹשׁ הַכְּנֶסֶת וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסְּגָן וְהַסְּגָן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא וְעוֹמֵד וְקוֹרֵא אַחֲרֵי מוֹת וְאַךְ בֶּעָשׂוֹר וְגוֹלֵל אֶת הַתּוֹרָה וּמַנִּיחָהּ בְּחֵיקוֹ וְאוֹמֵר יוֹתֵר מִמַּה שֶׁקָּרִיתִי לִפְנֵיכֶם כָּתוּב כָּאן וּבֶעָשׂוֹר שֶׁבְּחוּמַּשׁ הַפְּקוּדִים קוֹרֵא עַל פֶּה וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמוֹנָה בְרָכוֹת עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַהוֹדָיָה וְעַל מְחִילַת הֶעָוֹן וְעַל הַמִּקְדָּשׁ וְעַל יִשְׂרָאֵל וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל שְׁאָר הַתְּפִילָּה׃

הָרוֹאֶה כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא קוֹרֵא אֵינוֹ רוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים הָרוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִין אֵינוֹ רוֹאֶה כֹּהֵן גָּדוֹל כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא. לֹא מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי אֶלָּא שֶׁהָיְתָה דֶּרֶךְ רְחוֹקָה וּמְלָאכֶת שְׁנֵיהֶן הָיְתָה נַעֲשֵׂית כְּאֶחָת׃

הלכה: בָּא לוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל כול׳. מְנַיִין לִקְרִיאַת הַפָּרָשָׁה. רִבִּי אִידִי בְשֵׁם רִבִּי יִצְחָק. וַיַּעַשׂ מַה תַּלְמוּד לוֹמַר כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה. מִיכָּן לִקְרִיאַת הַפָּרָשָׁה.

רִבִּי אִמִּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שְׁיֵרֵי עֲבוֹדוֹת עוֹבְדָן בְּבִגְדֵי לָבָן. אָמַר רִבִּי מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. וְאִם לָאו בְּאִיסְטְלִית לָבָן מִשֶּׁלּוֹ. רִבִּי יוֹסֵה בָעֵי. לְמָה. שֶׁהֵן בָּחוּץ. הֲרֵי שְׁחִיטָה הֲרֵי אֵינָהּ אֶלָּא בַחוּץ. וְהוּא עוֹבְדָה בְּבִגְדֵי זָהָב. רִבִּי יַסָּא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רָצָה עוֹבְדָהּ בְּבִגְדֵי זָהָב. רָצָה עוֹבְדָהּ בְּבִגְדֵי לָבָן. מָצִינוּ שְׁחִיטָה. רָצָה עוֹבְדָהּ בְּבִגְדֵי זָהָב. רָצָה עוֹבְדָהּ בְּבִגְדֵי לָבָן.

בְּכָל אָתָר אַתְּ אָמַר. הוֹלְכִין אַחַר הַתּוֹרָה. וְהָכָא אַתְּ אָמַר. מוֹלִיכִין אֶת הַתּוֹרָה אֲצָלָן. אֶלָּא עַל יְדֵי שֶׁהֵן בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים הַתּוֹרָה מִתְעַלָּה בָהֶן. וְהָא תַמָּן מְיַיבְּלִין אוֹרַיְתָא גַּבֵּי רֵישׁ גָּלוּתָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בוּן. תַּמָּן עַל יְדֵי שֶׁזִּרְעוֹ שֵׁלְדָּוִד מְשׁוּקָּע שָׁם אִינּוּן עָבְדִין לוֹ כְּמִנְהַג אֲבָהַתְהוֹן.

תַּמָּן תַּנִּינָן. מְדַלְּגִין בַּנְּבִיא. וְאֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. מְדַלְּגִין בַּנְּבִיא. וְאֵין מְדַלְּגִין מִנְּבִיא לְנָבִיא. וּבְנָבִיא שֶׁלְּשָׁנִים עָשָׂר מוּתָּר. אֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. שֶׁאֵין גּוֹלִין סֵפֶר תּוֹרָה בְּרַבִּים. רִבִּי יוֹסֵה בָעֵי. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהָיְתָה פָּרָשָׁה קְטַנָּה. אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה עַל סֶדֶר. וְהָא תַנִּינָן. קוֹרֵא אַחֲרֵי מוֹת וְאַךְ בֶּעָשׂוֹר. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁהִיא סִדְרוֹ שֶׁל יוֹם. תֵּדַע לָךְ. דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּכָל מָקוֹם אֵינוֹ קוֹרֵא עַל פֶּה. וְהָכָא קוֹרֵא. רִבִּי יוֹסֵה מְפַקֵּד לְבַר עוּלָּא חַזְנָא דִכְנִישְׁתָּא דְּבַבְלָאֵי. כַּד דְּהִיא חָדָא אוֹרַיְתָא תְּהֵא גַּיֵּיל לָהּ לַהֲדֵי פָרוֹכְתָא. כַּד אִינּוּן תַּרְתֵּיי תְּי מְיַיבֵּל חָדָא וּמַיְיתֵי חָדָא.

וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמוֹנָה בְרָכוֹת. עַל הַתּוֹרָה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה. עַל הָעֲבוֹדָה שֶׁאוֹתְךָ נִירָא וְנַעֲבוֹד. עַל הַהוֹדָיָיה הַטּוֹב לְךָ לְהוֹדוֹת. עַל מְחִילַת הֶעָוֹן מוֹחֵל עֲוונוֹת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. עַל הַמִּקְדָּשׁ הַבּוֹחֵר בַּמִּקְדָּשׁ. וְאָמַר רִבִּי אִידִי. הַשּׁוֹכֵן בְּצִיּוֹן. עַל יִשְׂרָאֵל הַבּוֹחֵר בְּיִשְׂרָאֵל. עַל הַכֹּהֲנִים הַבּוֹחֵר בַּכֹּהֲנִים עַל שְׁאָר תְּפִילָּה וּתְחִינָה וּבַקָּשָׁה. שֶׁעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְהִיוָושֵׁעַ לְפָנֶיךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִילָּה.

הלכה ב

משנה: וְאִם בְּבִגְדֵי בוּץ קָרָא קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ וְקִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. יָצָא וְעָשָׂה אֶת אֵילּוֹ וְאֶת אֵיל הָעָם וְאֶת שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִים דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר עִם תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר הָיוּ קְרֵבִין וּפַר הָעוֹלָה וְשָׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בַחוּץ הָיוּ קְרֵבִין עִם תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם: קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי לָבָן וְלָבַשׁ וְקִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. נִכְנַס לְהוֹצִיא אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. נִכְנַס וְהִקְטִיר אֶת הַקְּטוֹרֶת וְהֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת. קִידֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט יָרַד וְטָבַל עָלָה וְנִסְתַּפֵּג. הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי עַצְמוֹ וְלָבַשׁ. מְלַוִּין אוֹתוֹ עַד בֵּיתוֹ וְיוֹם טוֹב הָיָה עוֹשֶׂה לְאוֹהֲבָיו בְּשֶׁעָה שֶׁיָּצָא בְשָׁלוֹם.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים. כּוּלְּהֶן הָיוּ קְרֵיבִין עִם תָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם. רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רַב יוֹסֵף. אַתְיָא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר כְּבֵית שַׁמַּי. כְּמַה דְּבֵית שַׁמַּי אָמְרֵי. תָּדִיר מְקוּדָּשׁ מְקוּדָּשׁ קוֹדֶם. כֵּן רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. תָּדִיר מְקוּדָּשׁ מְקוּדָּשׁ קוֹדֶם. הֵיךְ עֲבִידָה. עֲבוֹדַת הַיּוֹם מְקוּדֶּשֶׁת וּמוּסְפֵי הַיּוֹם תְּדִירִין. עֲבוֹדַת הַיּוֹם קוֹדֶמֶת לְמוּסְפֵי הַיּוֹם.

פַּר וָאַיִל וְשִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִים הָיוּ קְרֵיבִין עִם תָּמִיד שֶׁלְּשַׁחַר. וְהַשְּׁאָר הָיוּ קְרֵיבִין עִם תָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. טַעֲמָא דְּהֵן תַּנָּיֵיא. כְּדֵי לִסְמוֹךְ חַטָּאת לַחַטָּאת וְעוֹלָה לָעוֹלָה. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. הַפַּר וְהָאַיִל וְאֵילוֹ וְאֵיל הָעָם וְשִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִים הָיוּ קְרֵיבִין עִם תָּמִיד שֶׁלְּשַׁחַר. וְהַשְּׁאָר הָיוּ קְרֵיבִין עִם תָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם. וְהַדֵּין תַּנָּיֵיא. תּוֹלֶה עֲבוֹדוֹת. מַה טַּעַם. וְיָצָא וְעָשָׂה אֶת עוֹלָתוֹ וְאֶת עוֹלַת הָעָם. כְּאָמוּר בָּעִנְיָין. מָה אָמוּר בָּעִנְיָין. אֵילוֹ וְאֵיל הָעָם. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה וְשָׂעִיר מַה טַּעַם. מִדֶּם חַטַּאת הַכִּפּוּרִים. כְּבָר קָדְמָה חַטַּאת הַכִּפּוּרִים.

וּבָא אַהֲרֹן אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד. מֵאֵיכָן בָּא. מִקְּרִיַּית הַפָּרָשָׁה. וּלְהֵיכָן הוּא הוֹלֵךְ. לְהוֹצִיא כַּף וּמַחְתָּה. כָּתוּב וְיָצָא וְעָשָׂה אֶת עוֹלָתוֹ וְאֶת עוֹלַת הָעָם. וְאָתְּ אָמַר הָכֵין. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּהוֹצָאַת כַּף וּמַחְתָּה שֶׁהוּא לְאַחַר תָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה

בֶּן חֲנִינָה. כָּל הַפָּרָשָׁה כְתוּבָה עַל סֵדֶר חוּץ מִזּוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. עוֹד הִיא אֲמוּרָה עַל סֵדֶר. וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד. מֵאֵיכָן בָּא. מִקִּידּוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁהָיָה בְיָדוֹ. וּלְאַיִין הוּא הוֹלֵךְ. לְקִידּוּשׁ הָאַחֲרוֹן. אָמַר רִבִּי מָנָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. לָמָּה לִי נָן אָמְרִין. חוּץ מִקִּידּוּשׁ הָאַחֲרוֹן. אָמַר לֵיהּ. שַׁנְיָיא הִיא. דִּכְתִיב וּבָא. וְיָצָא וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבָּד. שֶׁאֵין תַּלְמוּד לוֹמַר. אֲשֶׁר לָבַשׁ. וְכִי עָלַת עַל דַּעְתִּינוּ כְּלוּם הוּא פוֹשֵׁט אֶלָּא מַה שֶׁהוּא לוֹבֵשׁ. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר אֲשֶׁר לָבַשׁ. הִקִּישׁ פְּשִׁיטָה לִלְבִישָׁה. מַה לְבִישָׁה בְקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. אַף פְּשִׁיטָה בְקִידּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִים. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר. יֵשׁ לָךְ עֲבוֹדָה אֲחֶרֶת שֶׁהוּא עוֹבְדָהּ בְּבִגְדֵי לָבָן. וְאֵי זוֹ זוֹ. זוֹ הוֹצָאַת כַּף וּמַחְתָּה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַכֹּל מוֹדִין בְּהוֹצָאַת כַּף וּמַחְתָּה שֶׁהִיא לְאַחַר תָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבָּיִם.

וְלָמָּה בְּבִגְדֵי לָבָן. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. כְּשֵׁירוּת שֶׁל מַעֲלָן כָּךְ שֵׁירוּת שֶׁל מַטָּן. מַה לְמַעֲלָן אִישׁ אֶחָד בְּתוֹכָם לָבוּשׁ בַּדִּים. אַף לְמַטָּן כְּתוֹנֶת בַּד קוֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ.

הלכה ג

משנה: כֹּהֵן גָּדוֹל מְשַׁמֵּשׁ בִּשְׁמוֹנָה כֵלִים וְהֶדְיוֹט בְּאַרְבָּעָה. בִּכְתֹנֶת וּמִכְנְסַיִים מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט. מוֹסִיף עֲלֵיהֶן כֹּהֵן גָּדוֹל חוֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וְצִיץ. בְּאֵלּוּ נִשְׁאָלִין בְּאוּרִים וְתוּמִּים וְאֵין נִשְׁאָלִין בָּהֶן לְהֶדְיוֹט אֶלָּא לַמֶּלֶךְ וּלְבֵית דִּין וּלְמִי שֶׁצּוֹרֶךְ הַצִּיבּוּר בּוֹ׃

הלכה: מִפְּנֵי מַה כֹּהֵן גָּדוֹל מְשַׁמֵּשׁ בִּשְׁמוֹנָה כֵלִים. רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנָן אָמַר. כְּנֶגֶד הַמִּילָה שֶׁהִיא לִשְׁמוֹנָה יָמִים. עַל שֵׁם בְּרִיתִי הָיְתָה אִתּוֹ. מִפְּנֵי מַה אֵינוֹ מְשַׁמֵּשׁ בִּבְגְדֵי זָהָב. מִפְּנֵי הַגַּאֲוָה. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. עַל שֵׁם אַל תִּתְהַדַּר לִפְנֵי מֶלֶךְ. אָמַר רִבִּי לֵוִי. שֶׁאֵין קַטֵּיגוֹר נַעֲשֶׂה סָנֵיגוֹר. אֶתְמוֹל כָּתוּב בָּהֶם וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב. וְעַכְשָׁיו הוּא עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ בִּבְגְדֵי זָהָב.

תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. וּלְבֻשָׁם. וּבָלוּ שָׁם. שָׁם הָיוּ גְנוּזִין. שָׁם הָיוּ מַרְקִיבִין וְלֹא הָיוּ כְשֵׁירִים לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים הַבָּא. [תַּנֵּי. רִבִּי דוֹסָא אוֹמֵר. כְּשֵׁרִים הֵם לְכֹהֵן הֶדְיוֹט.] תַּנֵּי. רִבִּי אוֹמֵר. שְׁתֵּי תְשׁוּבוֹת בַּדָּבָר. אַחַת בְּבִגְדֵי כֹהֵן גָּדוֹל. וְאַחַת בְּבִגְדֵי כֹהֵן הֶדְיוֹט. תַּנֵּי. לֹא נֶחְלְקוּ רִבִּי וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן עַל אַבְנֵיטוֹ שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁהוּא שֶׁלְּבוּץ וְעַל שְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כִּלְאַיִם. וְעַל מַה נֶחְלְקוּ. עַל אַבְנֵיטוֹ שֶׁלְּכֹהֵן הֶדְיוֹט. שֶׁרִבִּי אוֹמֵר. יֵשׁ בּוֹ כִּלְאַיִם. וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵין בּוֹ כִּלְאַיִם. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי. וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתָכָה. מַה בִּבְגְדֵי אַהֲרֹן יֵשׁ בּוֹ כִּלְאַיִם. אַף בִּבְגְדֵי בָנָיו יֵשׁ בָּהֶן כִּלְאַיִם. מָה עֲבַד לֵהּ רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. מַה אַהֲרֹן בָּרְאוּי לוֹ. אַף בָּנָיו בָּרְאוּי לָהֶן.

אָמַר רִבִּי סִימוֹן. כְּשֵׁם שֶׁהַקְּרָבָנוֹת מְכַפְּרִין כָּךְ הַבְּגָדִים מְכַפְּרִין. בִּכְתוֹנֶת וּמִכְנָסַיִם מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט. כְּתוֹנֶת הָיְתָה מְכַפֶּרֶת [לוֹבְשֵׁי כִלְאַיִם. אִית דְּבָעֵי מֵימַר.] עַל שׁוֹפְכֵי דָמִים. כְּמָה דַאַתְּ אָמַר וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֻּתֹּנֶת בַּדָּם. מִכְנָסַיִם הָיָה מְכַפֵּר עַל גִּילּוּי עֲרָיוֹת. כְּמָה דַאַתְּ אָמַר וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי בָד לְכַסּוֹת בְּשַׂר עֶרְוָה. מִצְנֶפֶת הָיְתָה מְכַפֶּרֶת עַל גַּסֵּי הָרוּחַ. כְּמָה דַאַתְּ אָמַר וַיָּשֶׂם אֶת הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ. אַבְנֵט הָיָה מְכַפֵּר עַל [הַגַּנָּבִים. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר עַל] הָעוֹקְמָנִים. אָמַר רִבִּי לֵוִי. שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אַמָּה הָיָה בוֹ וְהָיָה מְעַקֵּמוֹ לְכָאן וּלְכָאן. חוֹשֶׁן הָיָה מְכַפֵּר עַל מַטֵּי הַדִּין. כְּמָה דַאַתְּ אָמַר וְעָשִׂיתָ חוֹשֶׁן מִשְׁפָּט. אֵפוֹד הָיָה מְכַפֵּר עַל עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה. כְּמָה דַאַתְּ אָמַר אֵין אֵפוֹד וּתְרָפִים. מְעִיל. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן דְּבֵית גּוּבְרִין. שְׁנֵי דְבָרִים לֹא הָיְתָה בָהֶן כַּפָּרָה. וְקָבְעָה לָהֶן הַתּוֹרָה כַּפָּרָה. וְאֵילּוּ הֵן. הָאוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע. וְהַהוֹרֵג נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה. הָאוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע לֹא הָיְתָה לוֹ כַּפָּרָה וְקָבְעָה לוֹ הַתּוֹרָה כַּפָּרָה זוֹגֵי הַמְּעִיל. וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׁרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ. יְבֹא קוֹל וְיכַפֵּר עַל קוֹל. הַהוֹרֵג נֶפֶשׁ לֹא הָיְתָה לוֹ כַּפָּרָה. וְקָבְעָה לוֹ הַתּוֹרָה כַּפָּרָה מִיתַת כֹּהֵן גָּדוֹל. וְיָשַׁב בָּהּ עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל.

תַּנֵּי. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר. נֶאֱמְרָה כַפָּרָה בִּפְנִים וְנֶאֱמְרָה כַפָּרָה בַּחוּץ. מַה כַּפָּרָה הָאֲמוּרָה בִּפְנִים בֶּן הַבָּקָר מְכַפֵּר עַל שׁוֹפְכֵי דָמִים. אַף כַּפָּרָה אֲמוּרָה בַּחוּץ בֶּן הַבָּקָר מְכַפֵּר עַל שׁוֹפְכֵי דָמִים. כָּאן בְּשׁוֹגֵג. כָּאן בְּמֵזִיד. שַׁנְיָיא הִיא עֶגְלָה עֲרוּפָה בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כָּאן עַל חֵט יָדוּעַ. וְכָאן עַל חֵט שֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ.

צִיץ. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. עַל הַגּוּלְגֹּלֶת. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. עַל עֲזִי פָנִים. מָאן דְּאָמַר. עַל הַגּוּלְגֹּלֶת. נִיחָא. דִּכְתִיב וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ. וּכְתִיב וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד. מָאן דְּאָמַר. עַל עֲזִי פָנִים. וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ.

וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָם אוּרִים. שֶׁהֵן מֵאִירִין לְיִשְׂרָאֵל. וְתוּמִּים. שֶׁהֵן מְתִימִין לִפְנֵיהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ. שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל תְּמִימִין הָיוּ מְכַוְונִין לָהֶן אֶת הַדֶּרֶךְ. שֶׁכֵּן מָצָאנוּ (שֶׁוודוּ) [שֶׁבִּידוּ] לָהֶן בְּגֶבַע בִּנְיָמִן. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. חַס וְשָׁלוֹם לֹא (וודוּ) [בִידוּ] לָהֶם בְּגֶבַע בִּנְיָמִן. שֶׁבְּרֹאשׁוֹנָה אָמַר עֲלֵה וְלֹא אָמַר נְתַתִּיו. וּבַשְּׁנִיָּיה אָמַר עֲלֵה וְאָמַר נְתַתִּיו.

וְאֵין נִשְׁאָלִין שְׁתֵּי שְׁאֵילוֹת כְּאַחַת. אִם נִשְׁאֲלוּ. אִית תַּנֵּי תַּנֵּי. מֵשִׁיבוֹ עַל הָרִאשׁוֹנָה וְאֵין מֵשִׁיבוֹ עַל הַשְּׁנִיָּיה. וְאִית תַּנֵּי תַּנֵּי. מֵשִׁיבוֹ עַל הַשְּׁנִיָּיה וְאֵינוֹ מֵשִׁיבוֹ עַל הָרִאשׁוֹנָה. וְאִית תַּנֵּי תַּנֵּי. אֵינוֹ מֵשִׁיבוֹ לֹא עַל הָרִאשׁוֹנָה וְלֹא עַל הַשְּׁנִיָּיה. מָאן דְּאָמַר. מֵשִׁיבוֹ עַל הָרִאשׁוֹנָה וְאֵינוֹ מֵשִׁיבוֹ עַל הַשְּׁנִיָּיה. מִן הָדָא וַיֹּאמֶר דָּוִד יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וגו'. הֲיִסְגִּרוּנִי בַעֲלֵי קְעִילָה בְיָדוֹ וגו'. וַהֲיֵרֵד שָׁאוּל. דָּוִד לֹא שָׁאַל כְּהוֹגֶן. לֹא צוֹרְכָא דְלָא. הֲיֵרֵד שָׁאוּל. וְאִם יֵרֵד יַסְגִּירוּנִי בַעֲלֵי קְעִילָה בְיָדוֹ.] מָאן דְּאָמַר. מֵשִׁיבוֹ עַל הַשְּׁנִיָּיה. וְאֵינוֹ מֵשִׁיבוֹ עַל הָרִאשׁוֹנָה. מִן הָדָא

וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲיַסְגִּירוּנִי בַּעֲלֵי קְעִילָה אוֹתִי וגו'. מָאן דְּאָמַר. אֵינוֹ מֵשִׁיבוֹ לֹא עַל הָרִאשׁוֹנָה וְלֹא עַל הָאַחֲרוֹנָה. וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיי לֵאמֹר אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד הַזֶּה הַאַשִּׂיגֶנּוּ. דָּוִד בִּיקֵּשׁ עָלֶיהָ רַחֲמִים. יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַגֶּד נָא לְעַבְדֶּךָ. תֵּדַע לָךְ. שֶׁהֲרֵי שִׁתִּים שָׁאַל וְהֵשִׁיבוֹ שָׁלֹשׁ. וַיֹּאמֶר רְדוֹף כִּי הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. הַקּוֹל הָיָה שׁוֹמֵעַ. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. הַכָּתָב בּוֹלֵט. מָאן דְּאָמַר. הַקּוֹל הָיָה שׁוֹמֵעַ. נִיחָא. דִּכְתִיב וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל. מָאן דְּאָמַר. הַכָּתָב הָיָה בּוֹלֵט. וְהָא לֵית חֵיי"ת בִּשְׁבָטִים וְלֹא צַדֵּיי [וְלֹא קוּ"ף] בִּשְׁבָטִים. אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב כְּתוּב עֲלֵיהֶן. וְהָא לֵית טֵיי"ת בִּשְׁבָטִים. כָּל אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה חָקוּק עֲלֵיהֶן.

פרק ח

הלכה א

משנה: יוֹם הַכִּיפּוּרִים אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּיה וּבִרְחִיצָה וּבְסִיכָה וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה. הַמֶּלֶךְ וְהַכַּלָּה יִרְחֲצוּ אֶת פְּנֵיהֶם. וְהֶחָיָה תִּנְעוֹל אֶת הַסַּנְדָּל דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:

הלכה: יוֹם הַכִּיפּוּרִים אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּיה כול'. עָנוּשׁ כָּרֵת. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רַבִּי הִילָא. לְפָחוּת מִכְּשִׁיעוּרִין נִצְרָכָה.

תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. יָכוֹל יֵשֵׁב לוֹ בַּחַמָּה וּבְצִינָּה כְּדֵי שֶׁיִּצְטָעֵר. תַּלְמוּד לוֹמַר כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ. מְלָאכָה אֲסָרְתִּי לְךָ בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעִינּוּי אֲסָרְתִּי לְךָ בְּמָקוֹם אַחֵר. מַה מְלָאכָה שֶׁאֲסָרְתִּי לְךָ בְּמָקוֹם אַחֵר [מְלָאכָה] שְׁחַיָּיבִין עָלֶיהָ כָּרֵת. אַף עִינּוּי שֶׁאֲסָרְתִּי לְךָ בְּמָקוֹם אַחֵר עִינּוּי שְׁחַיָּיבִין עָלָיו כָּרֵת. וְאֵילּוּ הֵן. אֵילּוּ הַפִּיגּוּלִין וְהַנּוֹתָרִין. מְנַיִין לְרַבּוֹת אֶת הַטְּבָלִין. תַּלְמוּד לוֹמַר תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רִיבָּה. [מַרְבֶּה אֲנִי אֶת הַטְּבָלִים שֶׁהֵן בְּמִיתָה. וְלֹא אַרְבֶּה אֶת הַנִּבֵּלָה שֶׁאֵינָן בְּמִיתָה. תַּלְמוּד לוֹמַר תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רִיבָּה.] אַרְבֶּה אֶת הַנְּבֵילוֹת שֶׁהֵן בְּלֹא תַעֲשֶׂה וְלֹא אַרְבֶּה אֶת הַחוּלִין שֶׁאֵינָן בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תַּלְמוּד לוֹמַר תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רִיבָּה. אַרְבֶּה אֶת הַחוּלִין שֶׁאֵינָן בַּעֲמוּד וַאֲכוֹל. וְלֹא אַרְבֶּה אֶת הַתְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁהֵן בַּעֲמוּד אֲכוֹל. תַּלְמוּד לוֹמַר תְּעַנּוּ נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רִיבָּה. אַרְבֶּה אֶת הַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר שֶׁאֵינָן בְּבַל תּוֹתִיר. וְלֹא אַרְבֶּה אֶת הַקָּדָשִׁים שֶׁהֵן בְּבַל תּוֹתִיר. תַּלְמוּד לוֹמַר תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רִיבָּה. דָּבָר אַחֵר. תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. דָּבָר שֶׁהוּא עִינּוּי אֵב בֵּית נֶפֶשׁ. וְאֵי זוֹ זוֹ. זוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּיה. מֹשֶׁה רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמְרוּ. נֶאֱמַר כָּאן תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וְיִעַנְּךָ וַיַּרְעִיבֶךָ. מַה עִינּוּי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן עִינּוּי רַעֲבוֹן. אַף עִינּוּי שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן עִינּוּי רַעֲבוֹן.

וְלָמָּה שִׁשָּׁה דְבָרִים. כְּנֶגֶד שִׁשָּׁה עִינוּיִין הָאֲמוּרִין בַּפָּרָשָׁה. וְהָא לֵיתנוֹן אֶלָּא חֲמִשָּׁה. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָא. וְאֶחָד מוּסָף.

בִּרְחִיצָה. רִבִּי זְעוּרָה בַּר חָמָא [רִבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי חֲנִינָא] בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בְּתַעֲנִית צִיבּוּר מַרְחִיץ פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו כְּדַרְכּוֹ. בְּתִשְׁעָה בְאַב מַרְחִיץ יָדָיו וּמַעֲבִירָן עַל פָּנָיו. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים מַרְחִיץ יָדָיו וּמְקַנְּחָן בְּמַפָּה וּמַעֲבִיר אֶת הַמַּפָּה עַל פָּנָיו. רִבִּי יוֹנָה תָּרֵי מַרְטוּטָה וִיהַב לָהּ תּוּתֵי כַדָּה. וְהָא תַנֵּי. אֵין בֵּין תִּשְׁעָה בְאַב לְתַעֲנִית צִיבּוּר אֶלָּא אִיסּוּר מְלָאכָה בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ. הָיָה הוֹלֵךְ אֵצֶל רַבּוֹ וְעָבַר בַּיָּם אוֹ בַנָּהָר אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. נִיטַּנְפוּ רַגְלָיו מַטְבִּילָן בַּמַּיִם וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. הוֹרֵי רִבִּי בָּא כְּהֵן תַּנְיָיא. הוֹרֵי רִבִּי אָחָא. בְּבָא מִן הַדֶּרֶךְ וְהָיוּ רַגְלָיו קִיהוֹת עָלָיו. שֶׁמּוּתָּר לְהַרְחִיצָם בַּמַּיִם. תַּנֵּי. אֲבֵל וּמְנוּדֶּה שֶׁהָיוּ מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ מוּתָּרִין בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל. לְכְשֶׁיָּבוֹאוּ בָעִיר יַחֲלוֹצוּ. וְכֵן בְּתִשְׁעָה בְאַב וְכֵן בְּתַעֲנִית צִיבּוּר.

בְּסִיכָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. בַּשַּׁבָּת בֵּין סִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוֹג בֵּין סִיכָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוֹג מוּתָּר. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים בֵּין סִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוֹג בֵּין סִיכָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוֹג אָסוּר. בְּתִשְׁעָה בְאַב וּבְתַעֲנִית צִיבּוּר סִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוֹג אָסוּר. שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוֹג מוּתָּר. וְהָא תַנֵּי. שָׁוָוֹת סִיכָה לִשְׁתַּיָּיה לְאִיסּוּר וּלְתַשְׁלוּמִין. אֲבָל לֹא לָעוֹנֶשׁ. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים לְאִיסּוּר. אֲבָל לֹא לָעוֹנֶשׁ. וְהָא תַנֵּי. וְלֹא יְחַלְּלוּ. לְהָבִיא אֶת הַסָּךְ וְאֶת הַשׁוֹתֶה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן סָךְ. אָמַר רִבִּי אַבָּמָרִי. אִין לֵית כָּאן סָךְ. לֵית כָּאן שׁוֹתֶה. דְּלֹ֣ כֵן דָּבָר שֶׁהוּא בָּא מִשְּׁנֵי לְוַוין מִצְטָרֵף.

גָּרַשׁ עַד הַגּוּף הַקָּדוֹשׁ בְּשׁוֹכְחַ.

[מְנַיִין שֶׁהוּא מְחוּוָּר בַּעֲשָׂה. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי סִימַיי. לֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת. מָה נָן קַיְימִין. אִם לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִין. לַחַי הוּא אָסוּר כָּל שֶׁכֵּן לְמֵת. וְאֵיזֶה דָּבָר שֶׁמּוּתָּר לַחַי וְאָסוּר לַמֵּת. הֲוֵי אוֹמֵר. זוֹ סִיכָה.

וּבְנְעִילַת הַסַּנְדָּל. תַּנֵּי. כָּל אֵילּוּ שֶׁאָמְרוּ. אֲסוּרִין בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל. יָצָא לְדֶרֶךְ נוֹעֵל. הִגִּיעַ לְכַרְךְ חוֹלֵץ. וְכֵן בְּאֵבֶל וְכֵן בִּמְנוּדֶּה. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. יוֹצְאִין בִּאְמִפְלִיָא בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. וְאִית תַּנֵּי תַנֵּי. אֵין יוֹצְאִין. אָמַר רַב חִסְדָּא. מָאן דְּמַר. יוֹצְאִין. בִּאְמִפְלִיָא שֶׁל בֶּגֶד. וּמָאן דְּמַר. אֵין יוֹצְאִין. בִּאְמִפְלִיָא שֶׁל עוֹר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן סָלַק לְגַבֵּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּלֵילֵי צוֹמָא רַבָּא. נְפַק לְגַבֵּי לְבוּשׁ סוֹלְיָסָה. אָמַר לֵיהּ. מָה הוּא דֵין. אָמַר לֵיהּ. אַיסְתְּנִיס אָנָא. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן סָלַק לְגַבֵּיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּלֵילֵי תַעֲנִיתָא. נְפַק לְגַבֵּיהּ. לְבוּשׁ סוֹלְיָסָה. אָמַר לֵיהּ. מָה הוּא דֵין. אָמַר לֵיהּ. אַיסְתְּנִיס אָנִי. רִבִּי סְמַיי חֲמוּנֵהּ נְפִיק בְּלֵילֵי תַעֲנִיתָא לְבוּשׁ סוֹלְיָסָה. חַד תַּלְמִיד מִן דְּרִבִּי מָנָא הוּרֵי לְחַד מִן קְרִיבּוּיֵי דִּנְשֵׁיָא לְמַלְבֵּשׁ

סוֹלְיָסָה. אָמַר לֵיהּ. אַן מִן הָדָה. אָמַר לֵיהּ. מִן דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הוּא. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אַיסְתְּנִיס הֲוָה.

וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה. אֲתִי חֲמִי. בִּרְחִיצָה הוּא אָסוּר. בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּיטָּה לֹא כָל שֶׁכֵּן. תִּפְתָּר בְּמָקוֹם שֶׁאֵין טוֹבְלִין. אוֹ קוֹדֶם שֶׁהִתְקִין עֶזְרָא טְבִילָה לְבַעֲלֵי קֶרְיִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא רִבִּי יֵיסָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֵין קֶרִי אֶלָּא מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. רַב הוּנָא אָמַר. אֲפִילוּ רָאָה עַצְמוֹ נִיאוֹת תּוֹךְ חֲלוֹם. הֲווּ בְּעַיִין מֵימַר. וּבִלְבַד הָאִשָּׁה. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵא תְּרַוֵיהוֹן אָמְרִין. אֲפִילוּ מִדִּבֵּר אַחֵר. וְהָא תַנִּינָן. יוֹם הַכִּיפּוּרִים אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּיה וּבִרְחִיצָה וּבִסִיכָה וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. וְתַנֵּי עֲלָהּ. בַּעֲלֵי קֶרְיִין טוֹבְלִין כְּדַרְכָּן בְּצִנְעָה בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. לֵית הָדָא פְלִינָא אַדְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. אֵין קֶרִי אֶלָּא מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. פָּתַר לָהּ. בְּשֶׁשִּׁימֵּשׁ מִטָּתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם וְשָׁכַח וְלֹא טָבַל. וְהָא תַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְּרִבִּי יוֹסִי בַּר חֲלַפְתָּא שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ טוֹבֵל בְּצִנְעָה בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אִית לָךְ לְמֵימַר בְּאוֹתוֹ הַגּוּף הַקָּדוֹשׁ בְּשׁוֹכְחַ.]

הַמֶּלֶךְ עַל שֵׁם מָלֵךְ בְּיוֹפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ.

הַכַּלָּה מִפְּנֵי אֵיבָה.

וְהֶחָיָה תִּנְעוֹל אֶת הַסַּנְדָּל. דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. הֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר עַל סוֹפָהּ. אַשְׁכַּח תַּנֵּי עַל כּוּלְּהוֹן.

הלכה ב

משנה: הָאוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים כְּכוֹתֶבֶת הַגַּסָּה כָּמוֹהָ וּכְגַרְעִינָתָהּ וְהַשְּׁוֹתֶה מְלֹא לוֹגְמָיו חַיָּיב. כָּל הָאוֹכְלִין מִצְטָרְפִין לְכַכּוֹתֶבֶת וְכָל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִמְלוֹא לוֹגְמָיו. אָכַל וְשָׁתָה אֵין מִצְטָרְפִין׃

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. זֹאת אוֹמֶרֶת (שו) [שֶׁ]צָרִיךְ לְמַעֲךְ אֶת חֲלָלוֹ. דִּלְּ כֵן נִיתְנֵי. כָּמוֹהָ וּכְגַלְעִינָתָהּ וּמְחֲלָלָהּ. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. כְּכוֹתֶבֶת נִמְרִית.

תַּנֵּי. מְלֹא לוֹגְמָיו. מַה וּפְלִיג. מְלוֹא לוֹגְמָיו. שֶׁהוּא נִיתָּן לְלוֹגְמָא אַחַת. תַּנֵּי מִשֵּׁם בֵּית שַׁמַּי. מְלוֹא לוֹגְמָיו כִּרְבִיעִית. רִבִּי חִייָה בַּר אָדָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָתָהּ מִקּוּלֵּי בֵּית שַׁמַּי וּמֵחוּמְרֵי בֵּית הִלֵּל. אָמַר לֵיהּ. מִפְּנֵי לוֹגְמוֹ שֶׁלָּבָן אֲבַטִּיחַ שֶׁהָיָה מַחֲזִיק יוֹתֵר מֵרְבִיעִית.

הלכה ג

משנה: אָכַל וְשָׁתָה בְּהֶעְלֵם אֶחָד אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת. אָכַל וְשָׁתָה וְעָשָׂה מְלָאכָה חַיָּיב שְׁתֵּי חַטָּאוֹת. אָכַל אוֹכְלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה

שָׁתָה צִיר אוֹ מוּרְיֵיס פָּטוּר: תִּינוֹקוֹת אֵין מְעַנִּין אוֹתָן בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אֲבָל מְחַנְּכִין אוֹתָם קוֹדֶם שָׁנָה וְקוֹדֶם שְׁתַּיִם בְּשָׁבִיל שֶׁיְּהוּ רְגִילִין לַמִּצְוֹת׃

הלכה: לָמָּה. שְׁתִיָּיה בִּכְלָל אֲכִילָה. אֵין אֲכִילָה בִכְלָל שְׁתִיָּיה. מָנַיִן שֶׁהַשְׁתִיָּיה בִּכְלָל אֲכִילָה. רִבִּי יוֹנָה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. עַל כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא תֹאכַל דָּם. מָה נָן קַיָימִין. אִם בְּדָם שֶׁקָּרֵשׁ. הָא תַנֵּי. דָּם שֶׁקָּרֵשׁ אֵינוֹ לֹא אוֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין. כְּמוֹת שֶׁהוּא. וְהַתּוֹרָה קָרֵאת אוֹתוֹ אֲכִילָה. וְהָתַנֵּי. הִמְחָה אֶת הַחֵלֶב וּגְמָייוֹ. הִקְפָּה אֶת הַדָּם וַאֲכָלוֹ. [אִם יֵשׁ בּוֹ כְּזַיִת] חַייָב. מָה עָבַד לָהּ רִבִּי יוֹנָה. אֵינוֹ אוֹכֶל לְטַמְּאוֹ טוּמְאַת אוֹכָלִין וְלֹא מַשְׁקֶה לְטַמְּאוֹ טוּמְאַת מַשְׁקֶה. חָזַר רִבִּי יוֹנָה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ. מָה נָן קַיָימִין. אִם בְּטוֹעֵם טַעַם יַיִן לְתוֹךְ הַתַּבְשִׁיל. וַהֲלֹא טַעַם יַיִן לִפְגָם הוּא. [אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין כְּמוֹת שֶׁהוּא. וְהַתּוֹרָה קָרֵאת אוֹתוֹ אֲכִילָה.] רַבָּנִן דְּקַיְסָרִין אָמְרֵי. תִּיפְתַּר בְּאֵילֵּין אוֹרְזָנַיָיא וְגוֹמְנַיָיא. כָּל הַטָּפֵל לָאֲכִילָה כַּאֲכִילָה הִיא.

רִבִּי יוֹסֵה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל וְשָׁתָה. אֵינוֹ חַייָב אֶלָּא אַחַת. אָמְרוּן חֲבֵרַייָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. אֲמוּר דְּבַתְרָהּ. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה וְאָכַל וְשָׁתָה. חַייָב שְׁתַּיִם. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי. אִילּוּ מִי שֶׁהִיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כִכָּרִים. וְאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כִּכָּר זֹה. וְחָזַר וַאֲכָלָן [שְׁנֵיהֶן] כְּאַחַת. שֶׁמָּא אֵינוֹ חַייָב שְׁתַּיִם.

רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל אוֹכְלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה. וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּיה. פָּטוּר. מִפְּנֵי שֶׁשָּׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּיה. אֲבָל אִם [אָכַל אוֹכְלִין שֶׁהֵן רְאוּיִין לַאֲכִילָה.] שָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁהֵן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּיה חַייָב. לֹא שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל אָמַר. נִיחָא כְּמַתְנִיתָן. דַּאֲנָן אָמְרִין. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. כְּרִבִּי. דּוּ אָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה.

רִבִּי חִינְנָה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. [הָאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה בְּהֶעְלֵם אַחַת אֵינוֹ חַייָב אֶלָּא אַחַת.

רִבִּי אַבָּא מָרִי שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא.] לֹא אָכַלְתִּי בְאוֹנִי. אֶלָּא שָׁתִיתִי.

נִיחָא כְּמָאן דְּאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְשָׁתָה. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה. וְאָכַל. שְׁתִיָּיה בִּכְלָל אֲכִילָה. אֵין אֲכִילָה בִכְלָל שְׁתִיָּיה.

וְאִית דְּבָעֵי מִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. לֹא תוֹכַל לֶאֱכוֹל בִּשְׁעָרֶיךָ וגו'. תִּירוֹשְׁךָ זֶה הַיַּיִן. יִצְהָרֶךָ זוֹ סִיכָה. וְהַתּוֹרָה קָרֵאת אוֹתוֹ אֲכִילָה. וְאֵינוֹ מְחוּוָּר. אֵין תֵּימַר. מְחוּוָּר הוּא. יִלְקוּ עָלָיו חוּץ לַחוֹמָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה. אֵין לוֹקִין חוּץ לַחוֹמָה אֶלָּא עַל מַעֲשֵׂר שִׁינִי טָהוֹר שֶׁנִּכְנַס לִירוּשָׁלַם וְיָצָא. וּמְנַיִין שֶׁאֵינוֹ מְחוּוָּר. כְּהָדָא דְתַנֵּי. בַּשַּׁבָּת בֵּין סִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלַּתַּעֲנוּג. גָּרַשׁ בְּהֵילְכָתָא קַדְמַייְתָא.

מִנַּיִן שֶׁהִיא מְחוּוָר בַּעֲשֵׂה. רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי סִימַיי. לֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת. מָה נָן קַיְימִין. אִם לְהַבִיא לוֹ אָרוֹן וְתָכְרִיכִין דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר לַחַי. לַחַי הוּא אָסוּר. לֹא כָל שֶׁכֵּן לַמֵּת. אֵי זֶהוּ דָבָר שֶׁהוּא מוּתָּר לַחַי וְאָסוּר לַמֵּת. הֲוֵי אוֹמֵר. זֹה סִיכָּה.

אַזְהָרָה לְמְלֵאכֶת הַיּוֹם כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תְעוּנֶּה. עוֹנֶשׁ וְהַאֲבַדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא. אַזְהָרָה לְעִינּוּי הַיּוֹם כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תְעוּנֶּה. עוֹנֶשׁ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא. אַזְהָרָה לְמְלֶאכֶת הַלַּיְלָה לִית כָּאן. עוֹנֶשׁ לִית כָּאן. אַזְהָרָה וְעוֹנֶשׁ לְעִינּוּי הַלַּיְלָה לִית כְּתִיב.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. מָה הֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר בֵּיהּ. לֹא תְעוּנֶּה. אֶלָּא לֹא תֹאכַל. כָּל אֲכִילוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה כְּזַיִת. וְכָאן כְּכוֹתֶבֶת. אָמַר רַב הוֹשַׁעְיָה. הִשְׁמֵר פֶּן וְלֹא תְעוּנֶּה. הַא תְּלַת אַזְהָרָן. אָמַר רִבִּי חוּנָה. הִשְׁמֵר בְּאוֹתָהּ הָאֲמִירָה שֶׁאָמַרְתִּי לָךְ. הִשָּׁמֶר בְּנֶגַע הַצָּרַעַת לִשְׁמוֹר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת וגו'. תַּנֵּי רִבִּי חִייָה. [לֹא] יֵאָמֵר עוֹנֶשׁ בְּמְלֶאכָה שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ. הָיִיתִי לְמֵד מִן הָעִינּוּי.

[מַה אִם הָעִינּוּי] הַקַּל חַייָבִין כָּרֵת. מְלֶאכָה הַחֲמוּרָה אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהוּ חַייָבִין עָלֶיהָ כָּרֵת. הָא לֹא נֶאֱמַר עוֹנֶשׁ בְּמְלֶאכָה אֶלָּא לִיתֵּן אַזְהָרָה לְפָנָיו. מָה עוֹנֶשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמְלֶאכָה אַזְהָרָה לְפָנָיו. אַף עוֹנֶשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בְּעִינּוּי אַזְהָרָה לְפָנָיו. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הָדָא אָמְרָה. לְמֵידִין גְּזֵירָה שָׁוָה אֲפִילּוּ מוּפְנֶה מִצַּד אֶחָד. אָמַר רִבִּי יוּדָן. וְלֹא דְרִבִּי עֲקִיבָה הִיא. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. לְמֵידִין מִגְּזֵירָה שָׁוָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ מוּפְנָה.

תַּנֵּי. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר. נֶאֱמַר בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בְּמְלֶאכָה. וְנֶאֱמַר בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בְּעִינּוּי. מַה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּמְלֶאכָה לֹא חִלְּקָתָה בוֹ בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה. בֵּין עוֹנֶשׁ לְאַזְהָרָה. אַף בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּעִינּוּי לֹא נֶחְלוֹק בּוֹ בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה בֵּין עוֹנֶשׁ לְאַזְהָרָה. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה.

כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. וְהָיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. הִקִּישׁ מְלֶאכָה לְעִינּוּי. מַה מְלֶאכָה שֶׁאָסַרְתִּי לָךְ מְלֶאכָה שֶׁחַייָבִין עָלֶיהָ כָּרֵת. אַף עִינּוּי שֶׁאָסַרְתִּי לָךְ עִינּוּי שֶׁחַייָבִין עָלָיו כָּרֵת.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הָאוֹכֵל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם לוֹקֶה. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַכּוֹסֵס חִיטֵּי תְרוּמָה לוֹקֶה. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הַמְגַמֵּא חוֹמֶץ שֶׁלְּתְרוּמָה לוֹקֶה. הַמְגַמֵּא חוֹמֶץ שֶׁלְּתְרוּמָה מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹמֶשׁ. הַכּוֹסֵס חִיטֵּי תְרוּמָה מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוֹמֶשׁ. רִבִּי אוֹמֵר. אֲנִי שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי אִמִּי. מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי בְּמְגַמֵּא חוֹמֶץ שֶׁלְּתְרוּמָה לְאַחַר טִיבְּלוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ. שֶׁהַחוֹמֶץ מֵשִׁיב אֶת הַנֶּפֶשׁ.

תִּינוֹקוֹת אֵין מְעַנִּין אוֹתָן בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. רַב חוּנָה פָּתַר מַתְנִיתָה. תִּינוֹקוֹת אֵין מְעַנִּין אוֹתָן בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. וְלֹא מְחַנְּכִין אוֹתָן קוֹדֶם לְשָׁנָה. קוֹדֶם לִשְׁנָתַיִם מְחַנְּכִין. רִבִּי יוֹחָנָן

פָּתַר מַתְנִיתָה. תִּינוֹקוֹת אֵין מְעַנְּין אוֹתָן בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אֲבָל מְחַנְּכִין קוֹדֶם לְשָׁנָה. קוֹדֶם לִשְׁתַּיִם מַשְׁלִימִין. עַד אֵיכָן. רִבִּי אָחָא רִבִּי חִינְנָה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא. כְּבֶן תֵּשַׁע וּכְבֶן עֶשֶׂר.

הלכה ד

משנה: עוּבְּרָה שֶׁהֵרִיחָה מַאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּשּׁוּב נַפְשָׁהּ. חוֹלֶה מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי בְּקִיאִין. וְאִם אֵין שָׁם בְּקִיאִין מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ עַד שֶׁיֹּאמַר דַּיּוֹ׃

הלכה: בַּתְּחִילָּה תּוֹחֲבָהּ בְּרוֹטֶב. אִם שָׁבָה נַפְשָׁהּ הֲרֵי יָפֶה. וְאִם לָאו נוֹתְנִין לָהּ מִגּוּפוֹ שֶׁלְּאִיסּוּר. שְׁתֵּי עוֹבְרוֹת בָּאוּ לִפְנֵי רִבִּי טַרְפוֹן. שְׁלַח לְגַבּוֹן תְּרֵין תַּלְמִידִים. אֲמַר לוֹן. אֲזִלוֹן וְאָמְרוֹן לוֹן. צוֹמָא רַבָּה הוּא. אָמְרוּן לְקַדְמַיָּיא וּשְׁדַדּ. וְקָרוּי עֲלוֹי מִבָּעֶטָן אִמִּי אֲלִי אָתָּה. אָמְרִין לְתִינְיָינָא וְלָא שְׁדַדּ. וְקָרוּן עֲלוֹי זוּרוּ רְשָׁעִים מֵרֶחֶם תָּעוּ מִבָּעֶטָן דּוֹבְרֵי כָזָב.
חוֹלֶה אוֹמֵר. יָכוֹל אֲנִי. וְרוֹפֶא אוֹמֵר. אֵינוֹ יָכוֹל. שׁוֹמְעִין לָרוֹפֶא. רוֹפֶא אוֹמֵר. יָכוֹל הוּא. וְחוֹלֶה אוֹמֵר. אֵינוֹ יָכוֹל. שׁוֹמְעִין לַחוֹלֶה. לָא צוֹרְכָא (דְּלָא) [אֶלָּא]. חוֹלֶה אוֹמֵר. יָכוֹל אֲנִי. וְרוֹפֶא אוֹמֵר. אֵינִי יוֹדֵעַ. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נַעֲשֶׂה כִּסְפֵק נְפָשׁוֹת. וְכָל סְפֵק נְפָשׁוֹת דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת.

הלכה ה

משנה: מִי שֶׁאֲחָזוֹ בּוּלְמוֹס מַאֲכִילִין אוֹתוֹ אֲפִילּוּ דְּבָרִים טְמֵאִים עַד שֶׁיֵּאוֹרוּ עֵינָיו. מִי שֶׁנָּשְׁכוֹ כֶלֶב שׁוֹטֶה אֵין מַאֲכִילִין אוֹתוֹ מֵחֲצַר כָּבֵד שֶׁלּוֹ. רִבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ מַתִּיר. וְעוֹד אָמַר רִבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ הַחוֹשֵׁשׁ בִּגְרוֹנוֹ מַטִּילִין לוֹ סַם בְּתוֹכוֹ בַּשַּׁבָּת מִפְּנֵי שֶׁהוּא סְפֵק נְפָשׁוֹת שֶׁכָּל סְפֵק נְפָשׁוֹת דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת׃ מִי שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפּוֹלֶת סְפֵק הוּא שָׁם סְפֵק אֵינוֹ שָׁם סְפֵק חַי סְפֵק מֵת סְפֵק נָכְרִי סְפֵק יִשְׂרָאֵל מְפַקְּחִין עָלָיו. מְצָאוּהוּ חַי מְפַקְּחִין עָלָיו וְאִם מֵת יַנִּיחוּהוּ׃

הלכה: מְנַיִין שֶׁמַּאֲכִילִין אוֹתוֹ דְּבֵילָה וְצִימּוּקִין שֶׁלְּתְרוּמָה. מִן הָדָא וַיִּתְּנוּ לוֹ פֶּלַח דְּבֵילָה וּשְׁנֵי צִימּוּקִים. רִבִּי חוּנָה אָמַר. עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה עֶשְׂרוֹנוֹת שֶׁאָכַל דָּוִד בְּרַעֲבוֹן אֲכָלָן. רִבִּי יוֹחָנָן מַטְתֵּיהּ כֵּן וַאֲכַל מַה דְּאַשְׁכַּח קֳדָמוֹי. וְקָרוּן עֲלוֹי הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְעָלֶיהָ. תַּנֵּי. מַאֲכִילִין אוֹתוֹ אֶת הַכֹּל בְּקַל. נְבֵילָה וּתְרוּמָה מַאֲכִילִין אוֹתוֹ מִתְּרוּמָה. טֵבֶל וּשְׁבִיעִית מַאֲכִילִין אוֹתוֹ שְׁבִיעִית. חַלָּה וְעָרְלָה צְרִיכָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. קְשִׁיתָהּ קוֹמֵי רִבִּי בָּא. תְּרוּמָה בָּעֲוֹן מִיתָה. וּנְבֵילָה בְלֹא תַעֲשֶׂה. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. כְּמָאן דְּאָמַר. מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת.

סִימָנֵי כֶלֶב שׁוֹטֶה. פִּיו (סָתוּם) [פְּתוּחָה]. רִירוֹ יוֹרֵד. אָזְנָיו סְרוּחוֹת. זְנָבוֹ נָתוּן בֵּין שְׁתֵּי יְרֵיכוֹתָיו. מְהַלֵּךְ לְצַדְדִין. וְהַכְּלָבִים נוֹבְחִין בּוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף הוּא נוֹבֵחַ וְאֵין קוֹלוֹ (הוֹלֵךְ) [נִשְׁמָע].

מַה עִיסְקֵיהּ דְּהָדֵין כֶּלֶב שׁוֹטֶה. רַב וּשְׁמוּאֵל. חַד אָמַר. רוּחַ תְּזִזִית עוֹלָה עָלָיו. וְחוֹרָנָה אָמַר. אִשָּׁה עוֹשָׂה כְּשָׁפִים וּבוֹדֶקֶת בּוֹ. גֶּרְמָנִי עַבְדֵּיהּ דְּרִבִּי יוּדָן נְשַׁיָּיא נְשָׁכוֹ כֶּלֶב שׁוֹטֶה וְהֶאֱכִילוֹ מֵחֲצֵר כָּבֵד שֶׁלּוֹ. וְלֹא נִתְרַפֵּא מִיָּמָיו. אַל יֹאמַר לָךְ אָדָם שֶׁנִּשְׁכוֹ כֶּלֶב שׁוֹטֶה וְחָיָה. שֶׁעֲקָצוֹ חֲוַורְבָּר וְחָיָה. שֶׁנִּבְעֲטָתוֹ פִּרְדָּה וְחָיָה. וּבִלְבַד פִּרְדָּה לְבָנָה.

מְנַיִין שֶׁסְּפֵק נְפָשׁוֹת דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף אֶת שַׁבְּתוֹתַיי תִּשְׁמֹרוּ. מִיעוּט. אִית דְּבָעֵי מֵימַר. אָמְרָה תוֹרָה. חַלֵּל עָלָיו שַׁבָּת. והוּא יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר שַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה.

רִבִּי זְעוּרָה רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מָבוֹי שֶׁכּוּלּוֹ גוֹיִם וְיִשְׂרָאֵל אֶחָד דָּר בְּתוֹכוֹ. וְנָפְלָה בּוֹ מַפּוֹלֶת. מְפַקְּחִין עָלָיו בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁלְּשָׁם. עַד אֵיכָן. תֵּרִין אֲמוֹרִין. חַד אָמַר. עַד חוֹטְמוֹ. וְחוֹרָנָה אָמַר. עַד טִיבּוּרוֹ. מָאן דְּאָמַר. עַד חוֹטְמוֹ. בָּהוּא דַהֲוָה קַיָים. וּמָאן דְּאָמַר. עַד טִיבּוּרוֹ. בָּהוּא דַהֲוָה רָבִין.

תַּנֵי. (הַדַּיִין מְשׁוּבָּח. וְהַנִּשְׁאָל מְעַתֵּד.) [הַזָּרִיז מְשׁוּבָּח. וְהַנִּשְׁאָל מְגוּנֶּה] וְהַשּׁוֹאֵל הֲרֵי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים.

תַּנֵי. כָּל דָּבָר שֶׁהוּא שֶׁל סַכָּנָה אֵין אוֹמְרִין. יֵעָשׂוּ דְבָרִים בַּגּוֹיִם וּבְקָטַנִּים. אֶלָּא אֲפִילּוּ בִּגְדוֹלִים בְּיִשְׂרָאֵל. מַעֲשֶׂה שֶׁנִּפְלָה דְלִיקָה בַּחֲצֵירוֹ שֶׁלְיוֹסֵי בֶּן סִימַאי בְּשִׁיחִין. וְיָרְדוּ בְנֵי קַצְרָה שֶׁלְצִיפּוֹרִין לְכַבּוֹתוֹ וְלֹא הִנִּיחַ לָהֶן. אָמַר. הַנִּיחוֹ לַגַּבַּאי שֶׁיִּגְבֶּה אֶת חוֹבוֹ. מִיַּד קָשַׁר עָלָיו הָעָנָן וְכִיבָּהוּ. וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת שָׁלַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן סֶלַע. וּלְאִיפַּרְכוֹס שֶׁלְּהֶן חֲמִשִּׁים דִּינָר. אָמְרוּ חֲכָמִים. לֹא הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן. חַד נַפְתַּיֵי הֲוָה מַגְיֵרִיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה. נָפְלַת דְּלֵיקְתָא בְּמִגְירוֹתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה. אֲזַל הַהוּא נַפְתַּיֵיא בְּעֵי מִטְפַּתְּהּ. וְלָא שָׁבְקֵיהּ רִבִּי יוֹנָה. אָמַר לֵיהּ. בַּגְרָךְ מִדְּלִי. אָמַר לֵיהּ אִין. וְאִישְׁתְּזִיב כּוּלַּהּ. רִבִּי יוּדָן דִּכְפַר אִמִּי פָּרַס גּוּלְתֵּיהּ עַל גָּדִישָׁא דְנוּרָא. עָרְקָה מִינֵּיהּ.

הלכה ו

משנה: חַטָּאת וְאָשָׁם וַדַּאי מְכַפְּרִין. מִיתָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפְּרִין עִם הַתְּשׁוּבָה. הַתְּשׁוּבָה מְכַפֶּרֶת עַל עֲבֵירוֹת הַקַּלּוֹת עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה. וְעַל הַחֲמוּרוֹת הִיא תוֹלָה עַד שֶׁיָּבוֹא יוֹם הַכִּיפּוּרִים וִיכַפֵּר:

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן. וְעַל זְדוֹן מְקַדֵּשׁ וְקָדָשָׁיו. שְׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִּפְנִים וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר. וְעַל שְׁאָר עֲבֵירוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. קַלּוֹת וַחֲמוּרוֹת זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת [הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּרִיתוֹת וּמִיתַת בֵּית דִּין. שְׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר.]

לֹא הִיא קַלּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. לֹא הִיא חֲמוּרוֹת כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר. כֵּינִי מַתְנִיתָא. הַקַּלּוֹת וְהַחֲמוּרוֹת. אוֹתָן הַקַּלּוֹת בֵּין שֶׁעָשָׂאן בִּזְדוֹן בֵּין שֶׁלֹּא עָשָׂאן בִּזְדוֹן. אוֹתָן הַחֲמוּרוֹת בֵּין שֶׁנִּתְוַודָּע לוֹ בָהֶן בֵּין שֶׁלֹּא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן. אֵילּוּ הֵן הַקַּלּוֹת. עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. אֵילּוּ הֵן הַחֲמוּרוֹת. כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין. כְּשֵׁם שֶׁהַשְּׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִּפְנִים מְכַפֵּר עַל הַזְּדוֹנוֹת וְתוֹלֶה עַל הַשְּׁגָגוֹת בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חִיּוּב קָרְבָּן. אַף שְׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ כֵּן מְכַפֵּר.

נִיחָא לֹא הוֹדַע. הוֹדַע. לֹא כֵן תַּנִּינָן. חַיָּיבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת וְוַדָּאִין שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶן יוֹם הַכִּיפּוּרִים חַיָּיבִין. וְחַיָּיבֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין פְּטוּרִין. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה. בֵּין שֶׁנִּתְוַודָּע לוֹ בָהֶן בֵּין שֶׁלֹּא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן. [וְלָמָּה לֹא אָמַר בְּשֶׁלֹּא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן.] מִילְּתֵיהּ אָמְרָה. וַאֲפִילּוּ לֹא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר.

תַּמָּן תַּנִּינָן. עַל אֵילּוּ חַיָּיבִין עַל זְדוֹנָן כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָן חַטָּאת וְעַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶם אָשָׁם תָּלוּי. וְלֹא כְבָר כִּיפֶּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם לֵוִי סוֹכְיֶיהּ. בְּמוֹרֵד בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים הִיא מַתְנִיתָה.

עֲשֵׂה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה. לֹא תַעֲשֶׂה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָא. וְהוּא שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה. הָאוֹמֵר. אֵין עוֹלָה מְכַפֶּרֶת. אֵין עוֹלָה מְכַפֶּרֶת עָלַי. מְכַפֶּרֶת הִיא. אֵי אֶיפְשִׁי שֶׁתְּכַפֵּר לִי. אֵינָהּ מְכַפֶּרֶת לוֹ עַל כָּרְחוֹ. אֵין יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר. מְכַפֶּרֶת הִיא. [אֵי] אֶיפְשִׁי שֶׁיְּכַפֵּר לִי. מְכַפֵּר הוּא לוֹ עַל כּוֹרְחוֹ. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל. לָא כוֹלָא מִן הָדֵין בַּר נַשָּׁא מֵימוֹר לְמַלְכָּא. לֵית אַתְּ מֶלֶךְ.

הלכה ז

משנה: הָאוֹמֵר אֶחֱטָא וְאָשׁוּב אֶחֱטָא וְאָשׁוּב אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. אֶחֱטָא וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. עֲבֵירוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר וְשֶׁבֵּינוֹ לְבֵין חֲבֵירוֹ אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵירוֹ. אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ. עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. וְשֶׁבֵּינוֹ לְבֵין חֲבֵרוֹ אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה אַשְׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מִי אַתֶּם מִיטַּהֲרִין וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם אֲבִיכֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וגו'. וְאוֹמֵר מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יְיָ מַה מִקְוֶה מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים אַף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל׃

הלכה: וְהָעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עַל הִירְהוּר הַלֵּב. מַה טַעַם. וְהָעוֹלָה עַל רוּחֲכֶם הָיוֹ לֹא תִהְיֶה. אָמַר רִבִּי לֵוִי. וְהָעוֹלָה עַל רוּחֲכֶם הָיוֹ לֹא תִהְיֶה. וְכֵן אִיּוֹב אוֹמֵר. וְהִשְׁכִּים בַּבּוֹקֶר וְהֶעֱלָה עוֹלוֹת מִסְפַּר כּוּלָּם וגו'. [הָדָא אוֹמֵר שֶׁהָעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עַל הִרְהוּר הַלֵּב.]

רִבִּי אוֹמֵר. עַל כָּל עֲבֵירוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר חוּץ מִן הַפּוֹרֵק עוֹל וְהַמֵּיפֵר בְּרִית וְהַמְגַלֶּה פָּנִים בַּתּוֹרָה. אִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה מִתְכַּפֵּר לוֹ. וְאִם לָאו אֵינוֹ מִתְכַּפֵּר לוֹ. רִבִּי זְבִידָא אָמַר. רִבִּי יָסָא מַקְשֵׁי. מִיסְבּוֹר סָבַר רִבִּי שֶׁיּוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר בְּלֹא תְשׁוּבָה. רִבִּי אַשְׁיִין רִבִּי יוֹנָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מוֹדֶה רִבִּי שֶׁאֵין יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר אֶלָּא בִּתְשׁוּבָה. הָא מִיתָה מְכַפֶּרֶת בְּלֹא תְשׁוּבָה. תַּנֵּי. יוֹם מִיתָה כְּיוֹם תְּשׁוּבָה. מָאן תַּנְיֵנְתָהּ. רִבִּי. הֲווֹי הָדָא הִיא דְתַנְיֵנָן. מִיתָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפְּרִין עִם הַתְּשׁוּבָה. דִּילֹא כְרִבִּי.

שָׁאַל רִבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ אֶת רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בִּישִׁיבָה. אָמַר לוֹ. שְׁמַעְתָּ אַרְבָּעָה חֲלוּקֵי כַפָּרָה שֶׁהָיָה רִבִּי יִשְׁמָעֵאל דּוֹרֵשׁ. אָמַר לוֹ. שְׁלֹשָׁה הֵם חוּץ מִן הַתְּשׁוּבָה. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר וּפָקַדְתִּי בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם וגו'. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר אִם יְכוּפַּר הֶעָוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוּתוּן. הָא כֵיצַד. עָבַר עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְשָׁב מִיָּד. אֵינוֹ זָז מִמְּקוֹמוֹ עַד שֶׁיִּמְחוֹל לוֹ. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים. הָעוֹבֵר עַל מִצְוַת בְּלֹא תַעֲשֶׂה וְשָׁב מִיָּד. הַתְּשׁוּבָה תוֹלָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם. הָעוֹבֵר עַל כָּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין בְּמֵזִיד הַתְּשׁוּבָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפְּרִין מֻחֱצָה. וְהַיִּיסוּרִין בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה מְכַפְּרִין מֻחֱצָה. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר וּפָקַדְתִּי בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם וּבִנְגָעִים עֲוֹנָם. אֲבָל מִי שֶׁנִּתְחַלֵּל בּוֹ שֵׁם שָׁמַיִם אֵין כֹּחַ לֹא בִּתְשׁוּבָה לִתְלוֹת וְלֹא בְיוֹם הַכִּיפּוּרִים לְכַפֵּר וְלֹא בַיִּיסוּרִין לְמָרֵק. אֶלָּא תְּשׁוּבָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפְּרִין שְׁלִישׁ וְהַיִּיסוּרִין מְכַפְּרִין שְׁלִישׁ. וְהַמִּיתָה מְמָרֶקֶת בַּיִּיסוּרִין. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר אִם יְכוּפַּר הֶעָוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוּתוּן. הָא לְמַדְנוּ שֶׁהַמִּיתָה מְמָרֶקֶת.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִבְרֵי רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים. שְׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר. אִם אֵין שָׂעִיר. הַיּוֹם מְכַפֵּר. כֵּיצַד הוּא מְכַפֵּר. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. כָּל שֶׁהוּא. רִבִּי חֲנַנְיָה אוֹמֵר. בַּסּוֹף. מַה מַפְקָא מִבֵּינֵיהוֹן. מֵת. מָרַד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעוּרָה כְּבַר כִּיפֵּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חֲנַנְיָה לֹא כִיפֵּר. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי חֲנַנְיָה. חוֹמֶר בַּשָּׂעִיר מַה שֶּׁאֵין בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. וּבְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מַה שֶּׁאֵין בַּשָּׂעִיר. שֶׁיּוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר בְּלֹא שָׂעִיר. וְהַשָּׂעִיר אֵינוֹ מְכַפֵּר אֶלָּא בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. חוֹמֶר בַּשָּׂעִיר. שֶׁהַשָּׂעִיר מְכַפֵּר מִיָּד. וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר מִשֶּׁתֶּחְשָׁךְ. אָמַר רִבִּי חוּנָה. אִיתְתֵּבַת קוֹמֵי

רִבִּי יִרְמְיָה וְאָמַר. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה בְדַעְתָּן לְהָבִיא שָׂעִיר אַחֵר וְלֹא הֵבִיאוּ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בָּעֵי. וְאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד וְיכַפֵּר מִיָּד.

שְׁמוּאֵל אָמַר. הָהֵן דְּחָטָא עַל חַבְרֵיהּ צָרִיךְ מֵימַר לֵיהּ. סָרְחִית עָלָךְ. וְאֵין קַבָּלֵיהּ הָא טַבָּאוּת. וְאֵין לָא. מֵייתֵי בְנֵי נַשׁ וּמְפַיְיסִ לֵיהּ קוֹמֵיהוֹן. הָדָא הוּא דִכְתִיב יָשָׁר עַל אֲנָשִׁים. יַעֲשֶׂה שׁוּרָה שֶׁלְאֲנָשִׁים. וַיֹּאמֶר חָטָאתִי וְיָשָׁר הֶעֱוֵיתִי וְלֹא שָׁוָה לִי. אִם עוֹשֶׂה כֵּן. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר פָּדָה נַפְשׁוֹ מֵעֲבֹר בַּשַּׁחַת וְחַיָּיתוֹ בָּאוֹר תִּרְאֶה. מִית. צָרִיךְ מְפַיְיסָתֵיהּ עַל קִיבְרֵיהּ וּמֵימַר. סָרְחִית עָלָךְ.

תַּנֵּי. עֲבֵירוֹת שֶׁנִּתְוַדֶּה עֲלֵיהֶן בַּיּוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁעָבַר אֵינוֹ צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת עֲלֵיהֶן יוֹם הַכִּיפּוּרִים הַבָּא. אִם עָשָׂה כֵּן עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר כְּכֻלָּב שָׁב עַל קֵיאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה בְאִיוַּלְתּוֹ. תַּנֵּי. רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר. הֲרֵי זֶה זָרִיז וְנִשְׁכָּר. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי תָמִיד. מַה מְקַיֵּים רִבִּי לִיעֶזֶר טַעֲמוֹן דְּרַבָּנָן. כְּכֻלָּב שָׁב עַל קֵיאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה בְאִיוַּלְתּוֹ. בְּשׁוֹנֶה בְאוֹתָהּ הָעֲבֵירָה. מַה מְקַיְּימִין רַבָּנָן טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי תָמִיד. שֶׁלֹּא יְהוּ בְעֵינָיו כְּאִילּוּ לֹא עָשָׂאן. אֶלָּא כְּשֶׁעָשָׂאן וְנִמְחַל לוֹ.

מִצְוַת הַוִּידּוּי עֶרֶב יוֹם הַכִּיפּוּרִים עִם חֲשֵׁיכָה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּקַּע בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה. אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְוַדֶּה בְּעַרְבִית צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת בְּשַׁחֲרִית. אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְוַדֶּה בְּשַׁחֲרִית צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת בְּמוּסָף. אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְוַדֶּה בְּמוּסָף צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת בְּמִנְחָה. אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְוַדֶּה בְּמִנְחָה צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת בִּנְעִילָה. שֶׁכָּל הַיּוֹם כֻּשֵּׁר לְוִידּוּי. כֵּיצַד הוּא מִתְוַדֶּה. רִבִּי בֶּרֶכְיָה בְשֵׁם רִבִּי בָּא בַּר בִּינָה. רִבּוֹנִי. חָטָאתִי וּמוֹרַע עָשִׂיתִי. וּבְדַעַת רָעָה הָיִיתִי עוֹמֵד. וּבְרָרָךְ רְחוֹקָה הָיִיתִי מֵהַלֵּךְ. וּכְשֵׁם שֶׁעָשִׂיתִי אֵינִי עוֹשֶׂה. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ייָ אֱלֹהֶיי [שֶׁתְּכַפֵּר לִי עַל כָּל פִּשָׁעַי] שֶׁתִּמְחוֹל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַיי. וְתִסְלַח וְתִמְחוֹל לִי עַל כָּל חַטָּאוֹתַיי.

תַּנֵּי. צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת מַעֲשָׂיו. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְפָרוֹט אֶת מַעֲשָׂיו. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. אָנָּא חָטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדוֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב. מַה עָבַד לָהּ רִבִּי עֲקִיבָה. מִי גָרַם לָהֶם. אֲנִי. שֶׁהִרְבֵּיתִי לָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב. לָמָּה. שֶׁאֵין חֲמוֹר (נוֹקֵק) [נוֹהֵק] מִתּוֹךְ כְּפִיפָה שֶׁלְחָרוּבִין.

כָּתוּב מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ייָ. מַה הַמִּקְוֶה מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים. אַף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן הוּא אוֹמֵר וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טוּמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּילּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם.